

MATKALLA HALKI KIRKKOVUODEN
Materiaalia diakoniseen ryhmätoimintaan

JOHDANTO

Matkalla halki kirkkovuoden -materiaalipaketti on tehty opinnäytetyönä keväällä 2017 Helsingin Diakonia-ammattikorkeakoulussa. Tekijät: Maaria Anttoora, Iida Hyvölä & Jenni Sireni

Materiaalipaketti on suunniteltu diakonisen vanhustyön ryhmätoimintaan. Lisäksi materiaalia voi soveltaa myös muissa ryhmissä käytettäväksi. Sitä voi hyödyntää ryhmissä, leireillä ja retkillä.

Materiaalipaketin tavoitteena on tukea ikäihmisten osallisuutta sekä psyykkistä, fyysistä, sosiaalista ja hengellistä hyvinvointia. Ryhmätoimintamateriaalin tarkoitus on helpottaa työntekijän valmistautumista ryhmien ohjaamiseen.

Materiaalipaketti sisältää suunnittelemissamme toimintakokonaisuuksia. Lisäksi olemme hyödyntäneet valmista materiaalia, joiden käyttöön olemme saaneet luvan. Jokaisen jakson loppuun on koottu lähdeluettelo. Materiaalipaketin kuvista osa on itse otettuja ja osaan olemme saaneet luvan käyttää niitä. Lisäksi olemme käyttäneet internetin ilmaisia kuvia.

Materiaalit on jaettu kirkkovuoden pääteemojen mukaan. Ne on ryhmitelty joulun-, pääsiäis- ja helluntaijaksoon sekä erityispyhiin. Jokaisessa jaksossa on kerrottu sen erityispiirteistä ja perinteistä.

Joulun-, pääsiäis- ja helluntaijaksoihin kuuluu useita pyhiä, eikä ryhmätoimintoja ole sidottu mihinkään tiettyyn pyhiin. Myös erityispyhiin toimintoja voidaan soveltaa ryhmän eri kokoontumiskerroille. Materiaalipaketin osioita voidaan siis käyttää myös muina kirkkovuoden aikoina, kuin mihin ne on tässä materiaalissa merkitty. Halutessaan Kirkkokäsikirjasta voi katsoa kokoontumiskerran ajankohdan raamatuntekstit ja lukea ne.

Materiaalipaketin alkuun on koottu virsilista, joka on teemoiteltu Virsikirjan osioiden mukaan. Virsilistasta voi valita ryhmäkerroille yhden tai useamman virren. Osaan toimintoihin on laitettu valmiiksi virsiehdotuksia.

Ohjaaja voi muokata materiaalia ja ryhmäkertojen rakennetta ryhmään sopivaksi. Materiaaleja voidaan yhdistellä kokonaisuuksiksi valitsemalla eri toimintoja. Ryhmäkerran keston mukaan voidaan ottaa yksi tai useampi toimintamuoto yhdelle ryhmän kokoontumiskerralle. Toimintoja on hyvä muokata tietyille ryhmälle sopivaksi osallistujien toimintakyky huomioiden. Lisäksi on hyvä huomioida, ovatko ryhmäläiset toisilleen entuudestaan tuttuja vai vieraampia. Materiaalipakettia voi hyödyntää myös esimerkiksi kotikäyntityössä.

Ohjaaja voi tulostaa materiaalipaketin kokonaisuudessaan tai tietyn osan siitä. Tekstiosuudet voi halutessaan tulostaa mustavalkoisena ja kuvat värillisinä. Mikäli ohjaajalla on käytössään tablettitietokone, sitä voi hyödyntää materiaalipaketin käyttämiseen. Lisäksi matkakaiuttimen käyttö helpottaa musiikin soittamista ryhmälle.

Materiaalissa on käytetty joitakin lattiakuva-kertomuksia. Lattiakuvien tulee täyttää tietyt edellytykset, jotta niitä voidaan kutsua lattiakuviksi. Niistä on teoriatietoa muun muassa lattiakuva-kertomuksia sisältävissä kirjoissa. Menetelmään on syytä tutustua ennen niiden käyttämistä, mikäli ne eivät ennestään ole tuttuja. Materiaalipakettiin on koottu liitteeksi teoriaa lattiakuvat-menetelmästä. Siinä on esitelty menetelmän keskeiset asiat. Lisäksi halutessaan voi tutustua tarkemmin menetelmään ja sen soveltamiseen lähdekirjallisuuden avulla.

Iloisia hetkiä materiaalin äärellä!

SISÄLLYS

VIRSILISTA	7
JOULUJAKSO	10
KIRKKOVUOTEEN TUTUSTUMINEN KUVIEN AVULLA	11
HEIJASTIMIEN ASKARTELU	17
JOULUNAJAN RAAMATTU- JA PERINNETIETOVISA	19
JOULULAULUVISA	23
TARINALLINEN JOULUJUMPPA	26
JOULUISET KESKUSTELUKORTIT	28
RUKOUS VUODEN PÄÄTTEEKSI	33
LÄHTEET	34
PÄÄSIÄISJAKSO	35
PAASTONAJAN KESKUSTELUKORTIT	37
HILJAISEN VIIKON TUOLIALTTARIT JA PÄÄSIÄISKERTOMUS	41
JUMPPA PÄÄSIÄISEN TAPAHTUMISTA	49
PÄÄSIÄISKORTTI YSTÄVÄLLE	51
PÄÄSIÄISEN SYMBOLEIDEN MERKITYS	52
RUKOUSRASIAN ASKARTELU	53
LATTIAKUVA: JEESUS LÄHETTÄÄ MEIDÄT	54
LÄHTEET	58
HELLUNTAIJAKSO	60
YHTEISET SYNTYMÄPÄIVÄT	61
NAAMARIN MAALAUUS	71
KRISTITTYJEN YHTEYS -TUTUSTUMISHETKI	72
VAIVAISUKOT LÄHIMMÄISIÄ PALVELEMASSA	74
KIITOSAIHEIDEN KOKOAMINEN	82

HUIVIJUMPPA.....	84
LÄHTEET.....	86
ERITYISPYHÄT.....	87
KYNTTILÄNPÄIVÄ.....	88
TUIKKUKIPON KORISTELU.....	89
MARIAN ILMESTYSPÄIVÄ.....	90
LATTIAKUVA: JUMALAN TYÖTOVERINA.....	91
JUHANNUSPÄIVÄ.....	95
MUISTELU: KASTE JA KONFIRMAATIO.....	96
JUHANNUSOLYMPIALAISET.....	101
MIKKELINPÄIVÄ.....	104
KORISTE-ENKELEIDEN ASKARTELU.....	105
PYHÄINPÄIVÄ.....	107
YHTEINEN HILJENTYMINEN.....	108
LUOMAKUNNAN SUNNUNTAI.....	111
TISKIRÄTIT.....	112
LUONTOTIETOVISA.....	114
PERHEEN SUNNUNTAI.....	117
MUISTELUKORTIT.....	118
PYHÄN HENRIKIN MUISTOPÄIVÄ.....	122
TIETOVISA RAAMATUN HENKILÖISTÄ.....	123
ITSENÄISYYSPÄIVÄ.....	126
VIRSIBINGO.....	127
VUOSIKYMMENIEN LEVYRAATI.....	130
KANSALLISET RUKOuspÄIVÄT.....	135
RUKOUSKUVAT.....	136
LÄHTEET.....	144

LIITE 1: TEORIAA LATTIKUVISTA146

VIRSILISTA

ADVENTTI

- 1 Hoosianna
- 7 Valmistu Herran kansa
- 13 Nyt sytytämme kynttilän
- 15 Tiellä ken vaeltaa

JOULU

- 21 Enkeli taivaan
- 30 Maa on niin kaunis

KRISTUKSEN KÄRSIMYS JA KUOLEMA

- 63 Oi rakkain Jeesukseni
- 77 Käy yrttitarhasta polku
- 78 Vieraalla maalla kaukana

PÄÄSIÄINEN

- 88 Lensi maahan enkeli
- 99 Jeesus elää, Herrani
- 104 Pilvimuurista valo välähtää

HELLUNTAI

- 117 Pyhä Henki, lohduttaja
- 119 Henki, armon tuoja
- 125 Kosketa minua Henki

PYHÄ KOLMINAISUUS

- 134 Pyhä, pyhä, pyhä!
- 135 Jumala loi

PYHÄINPÄIVÄ

- 142 Oi Jeesus, kiitos nimellesi sun
- 146 Rauhan saivat pyhät Herran

KRISTUKSEN SEURAKUNTA

- 170 Jumala omi linnamme

JUMALAN SANA

- 184 Mä kauniin tiedän kukkasen

PYHÄ KASTE

- 218 Tuomme luokse Jeesuksen

PYHÄ EHTOOLLINEN

- 225 Jeesus, luona armopöydän
- 229 Saa ehtoollinen Jeesuksen

JUMALAN ARMO KRISTUKSESSA

- 273 Jeesus, parhain ystäväni

USKO JEESUKSEEN

- 299 Ei mikään niin voi virvoittaa
- 301 Kirkasta, oi Kristus, meille
- 303 Jeesus, aarteheni
- 318 Jeesus, sä ainoa

KIITOS JA YLISTYS

- 324 Hyvä on Herra
- 326 Sinulle kiitos, Isä maan ja taivaan
- 332 Herraa hyvää kiittäkää
- 338 Päivä vain ja hetki kerrallansa
- 340 Herrasta veisaa kieleni
- 341 Kiitos sulle, Jumalani
- 342 Niin ihanaa on ylistää

JUMALAN VARJELUS JA JOHDATUS

377 Sun haltuus rakas Isäni

384 Autuas, ken elämänsä

396 Käyn kohti sinua

397 Kun on turva Jumalassa

JUMALAN LUOMISTYÖ

462 Soi kunniaksi Luojan

ATERIA

472 Nyt silmäin alla Jeesuksen

KOULU JA OPISKELU

484 Totuuden henki

LAPSET

490 Mä silmät luon ylös taivaaseen

492 Ystävä sä lapsien

499 Jumalan kämmenellä

501 Kuule Isä taivaan pyyntö tää

NUORET

509 Herra, elämääni

510 Sinä, Jeesus, ymmärrät parhaiten

511 Tie valmis on

513 Jeesus, sinä huomaat

514 Anna meille rauhasi

516 Kuulkaa, keitä Mestari

517 Herra kädelläsi

VANHUUS

526 Oi Isä, vanhuudessa

AAMU JA ILTA

532 Taas siunattu päivä nyt luo valoaan

536 Kristus, valo valkeuden

540 Aurinko armas valollansa

547 Joka aamu on armo uus

548 Tule kanssani, Herra Jeesus

552 Mua siipeis suojaan kätke

555 Oi Herra, luoksein jää

560 Maat, metsät hiljenneinä

563 Ilta on tullut, Luojaani

566 Yö joutuu etehemme

VUODENAJAT

571 Jo joutui armas aika

ISÄNMAA

577 Sun kätes, Herra, voimakkaan

584 Siunaa ja varjele meitä

MUUTTUVA MAAILMA

600 Hyvyyden voiman ihmeelliseen suojaan

KUOLEMA JA IANKAIKKISUUS

621 Matkamiehen mieli palaa

631 Oi Herra, jos mä matkamies maan

UUDET VIRRET

729 Isä, Kaikkivaltias

733 Uskon Isään Jumalaan

743 Jeesus kutsuit minutkin

744 On jouluyö ensimmäinen

745 Pääsiäiseen herätä saan

746 Keskellämme ihmeellinen

747 Ympärillä ihmisien

748 Jeesus, meidän perheestä

751 Soikoon kiitos Jumalalle

752 Oi pyhä Kolmiyhteinen

754 Kun päivä painuu levolle

756 Oi saavu jo, Immanuel

806 Otsaani ja rintaani

808 Herra olet Luojani

809 Juhla on nyt riemullinen

810 Jo ennen syntymääni

812 Kutsut meidät elämään

813 Lapsuudesta lähtien

814 Kuljemme yhdessä tällä tiellä

825 Armo suuren Jumalamme

829 Oi Herra, ei voi tavoittaa

830 Oi saavu, Herra, kotiimme

831 Siunaa, Herra, kotini

832 Herra, olet auttajamme

834 Temppeleinsä Herran kansa

841 Ei väisty meiltä koskaan pois

907 Onko suurempaa ihmettä

908 On yksi nimi ylitse muiden

924 Edessä reitti tuntematon aukeaa

931 Joskus sisimpäämme kasvaa ilon
kukkamaa

932 Oi ihmeellistä armoa

954 Lahjoillasi meitä siunaat

960 Maksettu on velkani mun

971 Maan korvessa kulkevi lapsosen tie

JOULUJAKSO

Joulujakso on kirkkovuoden ensimmäinen jakso. Se koostuu adventtiajasta, joulujakso ajasta ja loppiaisajasta. Adventtiaikaan kuuluu neljä adventtisunnuntaita. Joulujakso pyhiä ovat jouluaatto, jouluyö, jouluaamu, joulupäivä, tapaninpäivä, apostoli Johanneksen päivä, viattomien lasten päivä, 1. ja 2. sunnuntai joulusta sekä uudenvuodenaatto ja uudenvuodenpäivä. Loppiaisajan pyhiä ovat loppiaisen ja kuusi loppiaisajan jälkeistä sunnuntaita.

Adventti tarkoittaa joulun odotusta. Vaikka puhekielessä adventilla viitataan usein vain ensimmäiseen adventtisunnuntaihin, se tarkoittaa neljän joulua edeltävän viikon ajanjaksoa. Odotuksen vertauskuvana sytytetään neljä adventtikynttilää. Ensimmäinen adventtisunnuntai aloittaa uuden kirkkovuoden. Sen kirkollisena aiheena on Jeesuksen Jerusalemiin saapuminen aasilla ratsastaen. Pääsiäisen alla palmusunnuntaina keskitytään samaan aiheeseen. Molemmissa teemana on odottaminen ja Messiaan saapuminen, mutta painotukset ovat erilaiset. Kirkkovuoden pääsiäiseskeisyys ilmenee siis jo kirkkovuoden alussa. Kristuksen kärsimyksissä, kuolemassa ja ylösnousemuksessa joulu saa merkityksensä.

Joulun odotukseen liittyy paljon erilaisia perinteitä, esimerkiksi joulukoristeita, tiernapoikaesityksiä, joulumyyjäisiä, konsertteja, joulujuhlia ja joululauluja. Joulu on läntisen kulttuurin osa ja uskonnollisen merkityksen lisäksi siinä korotuvat yhä enemmän rauhan ja hyvän tahdon elementit sekä kaupallisuus. Lisäksi siihen liitetään antamisen, rauhoittumisen ja hiljentymisen elementtejä. Suomessa joulun muodostavat kolme juhlapäivää: jouluaatto, joulupäivä ja toinen joulupäivä eli tapaninpäivä. Juhlinnan ja perinteiden osalta jouluaatto on tärkein päivä. Silloin julistetaan joulurauha, syödään jouluaateria, jaetaan lahjoja ja moni käy kirkossa.

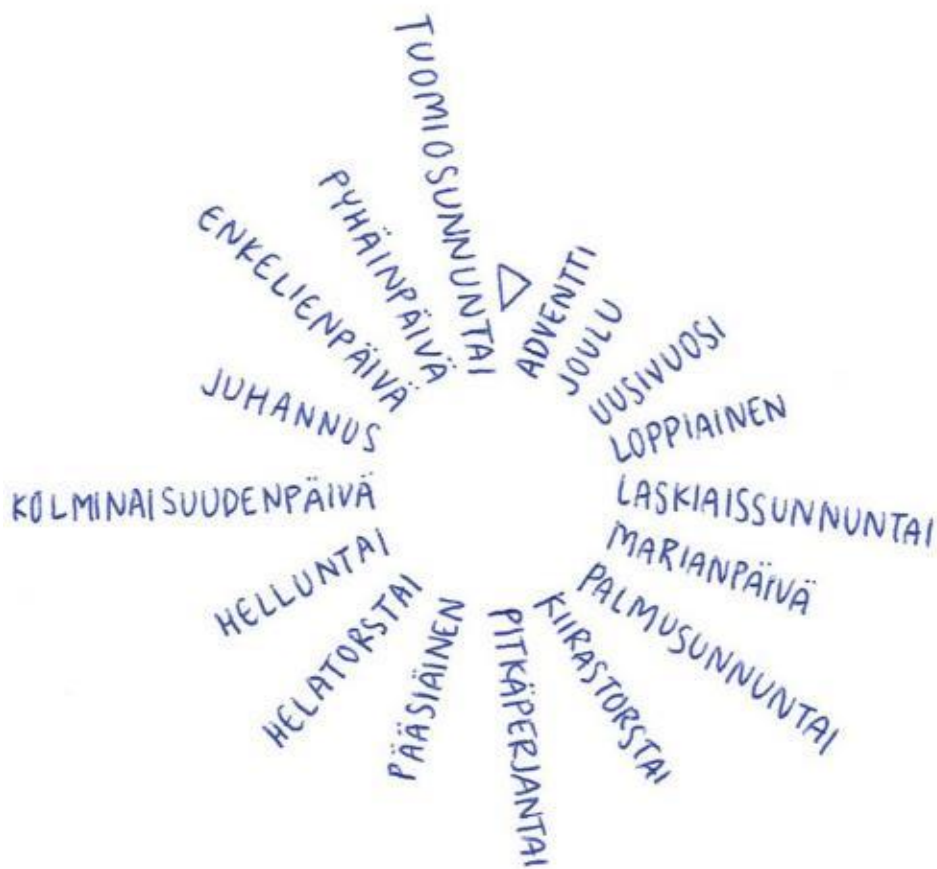
Loppiaisajan tapahtumissa kolme itämaan tietäjää saapuu Betlehemiin kumartamaan ja kunnioittamaan Jeesusta. Suomessa tämä perinne elää yhä Tiernapoika-näytelmässä. Näytelmä kertoo tietäjien matkasta sekä Herodeksesta Matteuksen evankeliumin kertomuksia mukaillen.

KIRKKOVUOTEEN TUTUSTUMINEN KUVIEN AVULLA

Adventti aloittaa uuden kirkkovuoden. Kirkkovuoden aikana seurataan Jeesuksen elämää ja opetuksia. Tässä toiminnassa ryhmäläiset pääsevät tutustumaan kirkkovuoden tärkeisiin tapahtumiin kuvien avulla. Tulostettavat versiot kuvista löytyvät seuraavilta sivuilta.

Ohjaaja tulostaa kirkkovuoden pyhien kuvat ja leikkaa pyhien kuvat ja niiden nimet irti toisistaan. Ryhmäläisten tulee yhdistää pyhän nimi oikeaan kuvaan. Ohjaaja jakaa osallistujat pieniin ryhmiin tai antaa kullekin osallistujalle omansa. Kuvia voidaan näyttää myös koko ryhmälle, jolloin ryhmä voi yhdessä miettiä, mistä kirkkovuoden tapahtumasta on kysymys. Lopuksi kirkkovuoden pyhiä ja tapahtumia voidaan vielä ryhmitellä kirkkovuoden mukaiseen aikajärjestykseen. Yhdessä voidaan keskustella kirkkovuoden tapahtumista ja pohtia pyhien tärkeintä sisältöä.

Alla olevasta kuvasta näkyy kirkkovuoden teemojen ja pyhien oikea järjestys.

LASKIAISSUNNUNTAI

JOULU

LOPPIAINEN

PALMUSUNNUNTAI

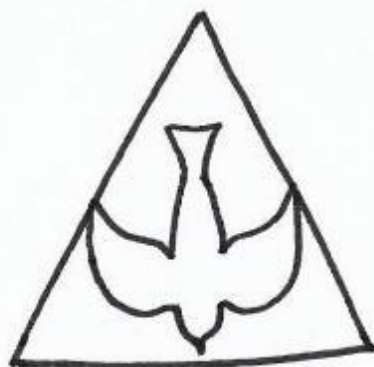
MARIAN ILMESTYSPÄIVÄ

HELATORSTAI

HELLUNTAI

PYHÄN KOLMINAISUUDEN PÄIVÄ

JUHANNUS

PYHÄINPÄIVÄ

MIKKELINPÄIVÄ ELI ENKELIENPÄIVÄ

TUOMIOSUNNUNTAI

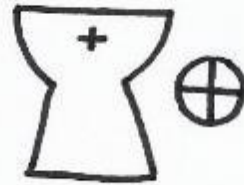
PÄÄSIÄINEN

ADVENTTI

PITKÄPERJANTAI

KIIRASTORSTAI

KUVIEN SELITYKSET

Adventti:

Neljä adventtikynttilää kertovat neljästä adventtisunnuntaista ennen joulua.

Joulu:

Kuvassa Jeesus-lapsi makaa seimessä ja tähti johdattaa hänen luokseen.

Loppiainen:

Kolme itämaan tietäjää, jotka tuovat Jeesus-lapselle kultaa, suitsuketta ja mirhaa.

Laskiaissunnuntai:

Sydän kuvaa rakkautta, risti uskoa ja ankkuri toivoa. Jumalan rakkaus näkyy Jeesuksen vaelluksessa kohti kärsimystä ja kuolemaa, tarvitsemme uskoa ymmärtääksemme Jeesuksen ristinkuoleman merkityksen ja toivo on esillä Jumalan lupauksissa, jotka täyttyvät Jeesuksen kuolemassa ja ylösnousemuksessa.

Marianpäivä eli Marian ilmestyspäivä:

Enkeli ilmestyy Marialle ja kertoo, että hän tulee synnyttämään Vapahtajan.

Palmusunnuntai:

Ihmiset levittivät palmunoksia tielle Jeesuksen ratsastaessa aasilla Jerusalemiin.

Kiirastorstai:

Kiirastorstaina Jeesus asetti ehtoollisen ja vietti viimeistä ateriaa opetuslastensa kanssa.

Pitkäperjantai:

Jeesus naulittiin Golgatan keskimmäiselle ristille, jossa hän antoi henkensä.

Pääsiäinen:

Jeesuksen hauta oli tyhjä hänen noustuaan kuolleista ja enkeli ilmoitti Jeesuksen ylösnousemuksesta haudalla käyneille ihmisille. Pääsiäisen keskeisin sanoma näkyy tyhjässä haudassa, sillä Jeesus voitti kuoleman.

Helatorstai:

Kristuksen taivaaseenastumisen päivänä Jeesus korotettiin taivaisiin.

Helluntai:

Pyhä Henki vuodatettiin seurakunnalle. Kyyhkynen kuvaa Pyhää Henkeä ja liekit Pyhän Hengen ilmentymistä, kun se laskeutui kuin tulenlieskoina opetuslasten ylle.

Kolminaisuudenpäivä:

Kolmio kuvaa kolmiyhteistä Jumalaa – Isää, Poikaa ja Pyhää Henkeä. Kyyhkynen kuvaa Pyhää Henkeä.

Juhannus:

Juhannusta eli Johannes Kastajan päivää kuvaa Johannes Kastaja kastamassa Jeesusta.

Enkelienpäivä eli Mikkelinpäivä:

Enkeli on Jumalan sanansaattaja, joka suojelee ja opastaa ihmisiä.

Pyhäinpäivä:

Pyhäinpäivänä muistellaan poisnukkuneita pyhiä.

Tuomiosunnuntai:

Tuomiosunnuntaina eli Kristuksen kuninkuuden sunnuntaina keskitytään Kristuksen toiseen tulemiseen. Viimeisellä tuomiolla Jumalan vanhurskaus toteutuu lopullisesti ja ihminen on vastuussa teoistaan ja tekemättä jättämisistään.

HEIJASTIMIEN ASKARTELU

Kristityt ovat tässä maailmassa valona heijastamassa Kristuksen rakkautta lähimmäisille. Tässä askartelussa jokainen pääsee tekemään itselleen heijastimen muistutukseksi Jumalan rakkauden heijastamisesta ja siitä, että Jumala pitää meistä hyvää huolta.

TARVIKKEET:

Huopaa

Heijastinkangasta tai -nauhaa

Sakset

Kynä

Nauhaa

Hakaneuloja

Iso silmäneula

Avainrenkaita

Korulukkoja

Tekstiiliiliimaa tai yleisliimaa

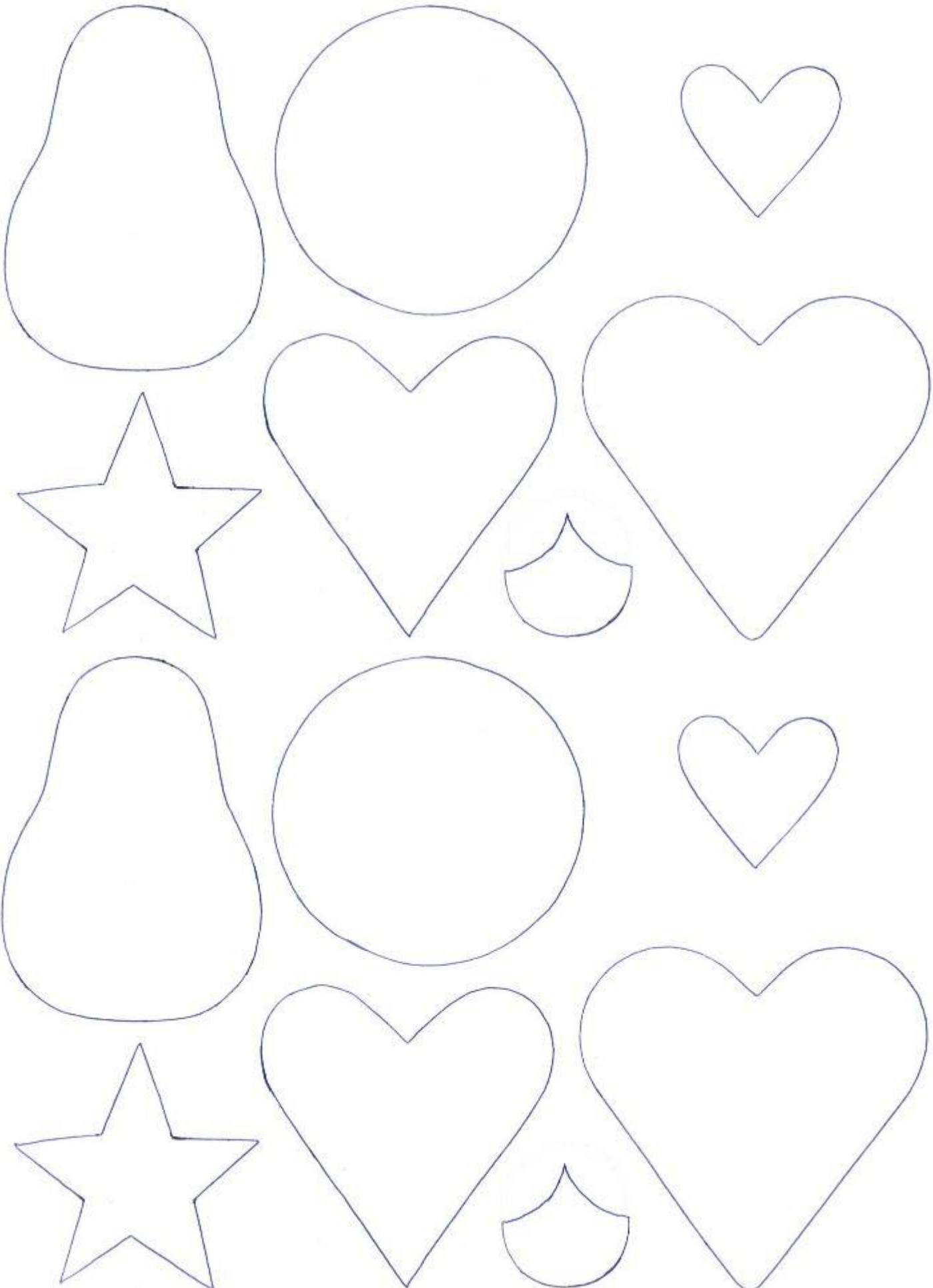

OHJEET:

1. Leikkaa paperista haluamasi heijastimen mallipalat.
2. Piirrä mallien ääriviivat heijastinkankaalle ja huovalle. Leikkaa palat irti. Voit käyttää apuna nuppineulaa pitämään mallin paikallaan.
3. Liimaa heijastinpalat huovalle.
4. Kiinnitä nauha neulan avulla heijastimen yläreunaan.
5. Kiinnitä nauhaan avainrenkas, korulukko tai hakaneula ja solmi nauha.
6. Halutessasi voit viimeistellä heijastimen kangastussilla.

KAAVAT HEIJASTIMIIN:

JOULUNAJAN RAAMATTU- JA PERINNETIETOVISA

Joulunajan raamattu- ja perinnetietovisan kysymykset liittyvät Jouluevankeliumiin sekä joulun perinteisiin. Kysymykset on jaoteltu kahteen osioon: Raamattu, kysymykset 1–7 ja joulunajan perinteet, kysymykset 8–17.

Ohjaaja kysyy kysymyksen ja nopeimmin tietävä saa vastata. Vaihtoehtoisesti kysymyksen jälkeen voi antaa miettimisaikaa, jolloin jokainen saa rauhassa miettiä vastausta. Tietovisakysymykset voidaan kysyä myös ilman vastausvaihtoehtoja. Tällöin kysymyksiä voidaan tarvittaessa helpottaa antamalla vaihtoehdot, jos kukaan ei keksi vastausta.

Vaihtoehtoisesti tietovisaan voidaan vastata pareittain tai pienissä ryhmissä, jolloin jokaiselle ryhmälle annetaan paperille tulostetut kysymyspaperit. Lopuksi katsotaan, mikä ryhmä on tiennyt eniten oikein.

RAAMATTU

1. Missä kaupungissa Jeesus syntyi?

- a) Nasaretissa
- b) Galileassa
- c) Betlehemissä

2. Missä Evankeliumissa on Jouluevan-
keliumi?

- a) Markus
- b) Luukas
- c) Johannes

3. Kenen sukuun Joosef kuului?

- a) Daavidin
- b) Abrahamin
- c) Mooseksen

4. Mitä paimenet tekivät, kun he näkivät
enkelin?

- a) pelästyivät
- b) ilahtuivat
- c) juoksivat pakoon

5. Miten paimenet löysivät Jeesuksen?

- a) seuraamalla tähteä
- b) seuraamalla enkelin ohjeita
- c) seuraamalla lampaista

Bonuskysymykset

6. Miten Jouluevankeiumi alkaa?

7. Miten Jouluevankeiumi päättyy?

JOULUNAJAN PERINTEET

8. Mistä vuodesta lähtien joulurauhanjulistus on televisioitu?

- a) 1986 b) 1980 c) 1983

9. Milloin joulurauha on julistettu ensimmäisen kerran Suomen Turussa?

- a) 1100-luvun lopussa
b) 1200-luvun lopussa
c) 1300-luvun puolivälissä

10. Mistä piparkakku on saanut nimensä?

- a) pippuri
b) piparminttu
c) pikkuinen joulukakku d) piparjuuri

11) Mitä adventti tarkoittaa?

- a) pelkäämistä
b) odottamista
c) toivomista

12) Mihin päivään joulunaika loppuu?

- a) joulupäivään
b) tapaninpäivään
c) loppiaiseen

13) Miksi tapaninpäivää vietetään?

- a) Jeesuksen opetuslasten muistoksi
b) Pyhän Tapanin muistoksi
c) marttyyri Stefanuksen muistoksi

14) Rosolli on peräisin Lounais-Suomen säätyläispiireistä 1700-luvulta.

Mistä aineksista se valmistettiin silloin?

- a) punajuuri, suolakurkku ja silli
b) peruna, sipuli ja suolasilakka
c) peruna, punajuuri ja omena

15) Mitä joulukuusen kynttilät symboloivat?

- a) Jeesuksen syntymää
b) ikuista elämää
c) joulun rauhallista tunnelmaa

16) Ensimmäisessä suomalaisessa adventtikalenterissa oli kuvana ruskea piparkakkutalo. Milloin joulukalenteriperinne tuli Suomeen Ruotsista?

- a) 1947 b) 1965 c) 1952

17) Kuinka paljon suomalaiset lähettävät nykyään joulukortteja?

- a) n. 6 miljoonaa
b) n. 50 miljoonaa
c) n. 20 miljoonaa

OIKEAT VASTAUKSET:

RAAMATTU

- 1: c) Betlehemissä
- 2: b) Luukas
- 3: a) Daavidin
- 4: a) pelästyivät
- 5: b) seuraamalla enkelin ohjeita
- 6: Siihen aikaan antoi keisari Augustus käskyn, että koko valtakunnassa oli toimitettava verollepano. /Raamattu 1992 (Luuk.2: 1)

Tai

Ja tapahtui niinä päivinä, että keisari Augustukselta kävi käsky, että kaikki maailma oli verolle pantava. /Raamattu 1933/1938 (Luuk.2: 1)

- 7: Paimenet palasivat kiittäen ja ylistäen Jumalaa siitä, mitä olivat kuulleet ja nähneet. Kaikki oli juuri niin kuin heille oli sanottu. /Raamattu 1992 (Luuk.2: 20)

Tai

Ja paimenet palasivat kiittäen ja ylistäen Jumalaa kaikesta, minkä olivat kuulleet ja nähneet, sen mukaan kuin heille oli puhuttu. /Raamattu 1933/1938 (Luuk.2: 20)

JOULUNAJAN PERINTEET

- 8: c) 1983
- 9: b) 1200-luvun lopussa
- 10: a) pippuri
- 11: b) odottamista
- 12: c) loppiaiseen
- 13: c) marttyyri Stefanuksen muistoksi
- 14: b) peruna, sipuli ja suolasilakka
- 15: a) Jeesuksen syntymää
- 16: a) 1947
- 17: b) n. 50 miljoonaa

JOULULAULUVISA

Joululauluvissassa arvuutellaan tunnettuja joululauluja kolmen vihjeen perusteella. Viisaan voi osallistua yksin tai ohjaaja voi jakaa ryhmän pieniin joukkueisiin. Ohjaaja antaa jokaisesta laulusta yhden vihjeen kerrallaan ja jokaisen vihjeen jälkeen joukkue tai osallistuja saa antaa vastauksen. Jos kukaan ei tiedä, siirrytään seuraavaan vihjeeseen. Pisteitä saa sen mukaan, minkä vihjeen aikana vastauksen tietää ja vain nopeimmin oikein vastannut saa pisteitä. Jokaisen oikein arvatun laulun jälkeen ryhmä voi halutessaan laulaa tai kuunnella kyseistä laulua.

1. laulu

3 pisteen vihje: Laulun on säveltänyt Jean Sibelius ja sanoittanut Sakari Topelius.

2 pisteen vihje: Laulun sanoissa joulun sanotaan tulevan sekä köyhän, että rikkaan luo.

1 pisteen vihje: Laulun sanoissa pyydetään rauhaa, ei rikkauksia tai valtaa.

Vastaus: En etsi valtaa, loistoa

2. laulu

3 pisteen vihje: Laulun sanat ovat peräisin Immi Hellénin runosta, jossa on alun perin 14 säkeistöä, mutta niistä lauletaan yleensä vain seitsemän.

2 pisteen vihje: Laulussa esiintyvät Juhani ja Liisi.

1 pisteen vihje: Laulussa tehdään rekimatka.

Vastaus: Joulukirkkoon (Kello löi jo viisi)

3. laulu

3 pisteen vihje: Laulun taustalla on Helmi Auvisen runo, jonka neljäs säkeistö on sittemmin pudonnut pois laulettuun versiosta.

2 pisteen vihje: Laulussa toistuu säe: ”Jeesus tullut on”.

1 pisteen vihje: Laulussa joulun kellot soittavat joulun sanomaa.

Vastaus: Joulun kellot (Hiljaa, hiljaa, joulun kellot kajahtaa)

4. laulu

3 pisteen vihje: Laulu valittiin Suomen kauneimmaksi joululauluksi Yleisradion kuuntelijakilpailussa 1960-luvulla.

2 pisteen vihje: Laulussa muistellaan Suomea.

1 pisteen vihje: Tekstin kuvaus muuttolintujen maailmasta voidaan nähdä myös symbolisesti.

Vastaus: Sylvian joululaulu

5. laulu

3 pisteen vihje: Tätä maailman kauneimmaksikin sanottua joululaulua on laulettu Suomessa 1880-luvulta lähtien.

2 pisteen vihje: Laulu kertoo ensimmäisen jouluyön tarinan.

1 pisteen vihje: Ensimmäisessä säkeistössä kerrotaan Joosefista ja Mariasta, toisessa paimenista ja enkeleistä, kolmannessa säkeistössä ylistetään Jumalan kunniaa.

Vastaus: Jouluyö, juhlayö

6. laulu

3 pisteen vihje: Laulun sävel on alun perin vanha pyhiinvaeltajien hymni.

2 pisteen vihje: Laulua on alun perin kutsuttu Suomessa nimellä Toivioretkellä.

1 pisteen vihje: Laulu kertoo sukupolvien vaihtelusta ja ihmiskunnan matkasta kohti taivasta.

Vastaus: Maa on niin kaunis

7. laulu

3 pisteen vihje: Teksti perustuu Sakari Topeliuksen vuonna 1859 kirjoittamaan runoon, jossa heijastuu Topeliuksen kokemus lastensa menettämisestä.

2 pisteen vihje: Laulussa tyttö ruokkii lintua.

1 pisteen vihje: Lintu kertoo olevansa taivaasta tullut veli.

Vastaus: Varpunen jouluaamuna

8. laulu

3 pisteen vihje: Laulu syntyi alun perin lasten seimikuvaelmaksi.

2 pisteen vihje: Laulun on tehnyt Martti Luther.

1 pisteen vihje: Tämä virsikirjastakin löytyvä laulu päättyy Jumalan ylistykseen, viimeistä säkeistöä laulettaessa nousee yleensä seisomaan.

Vastaus: Enkeli taivaan

9. laulu

3 pisteen vihje: Tämä joululaulu kertoo myös pääsiäisen tapahtumista.

2 pisteen vihje: Jokaisessa säkeistössä kerrotaan Jeesuksen nukkuvan.

1 pisteen vihje: Sanojen mukaan enkeliparvi johdattaa katsomaan suurinta rakkautta.

Vastaus: Heinillä härkien kaukalon

10. laulu

3 pisteen vihje: Laulun säveltäjä on Leevi Madetoja.

2 pisteen vihje: Ensimmäinen säkeistö kertoo jouluun valmistautumisesta ja toinen säkeistö joulun sanomasta ja merkityksestä.

1 pisteen vihje: Laulun alku kehottaa jättämään turhat huolet.

Vastaus: Arkihuolesi kaikki heitä

TARINALLINEN JOULUJUMPPA

Joulujumppa on kirjoitettu tarinamuotoon. Suluissa on tekstiin liittyvä liike, joka tehdään aina tekstipätkän jälkeen. Kaikki liikkeet voidaan tehdä tuolilla istuen eli kyseessä on tuolijumppa. Tärkeää on hyvä asento ja ryhti tuolissa. Ohjaaja näyttää ensin liikkeen, jonka jälkeen kaikki tekevät sen yhtä aikaa. Liikettä toistetaan useita kertoja. Tässä on tärkeää huomioida ryhmäläisten jaksaminen ja voimavarat. Tarvittaessa liikkeitä voidaan helpottaa tai keventää. Liikkeissä voidaan myös liioitella, jolloin koko vartalo pääsee mukaan liikkeeseen. Tuolijumppassa on tärkeää olla rentona ja pitää hauskaa, ja liikkeiden lomassa voi keskustella sekä nauraa. Aluksi voidaan lämmitellä esimerkiksi pyörittelemällä hartioita ja nilkkoja. Tässä joulujumppassa on joitakin jouluun liittyviä perinteitä sekä jouluaskareita. Jumppaliikkeet harjoittavat arjessa tarvittavaa liikkuvuutta ja haastavat koordinaatiokykyä.

TARINA:

Hyvissä ajoin ennen joulua on hyvä aloittaa joulusiivoukset.

Lattiat täytyy mopata *(Ojenna kädet ja liikuttele niitä kuin mopatessa. Tee liikettä mahdollisimman laajalle alueelle.)*

ja matot täytyy tampata. *(Liitä kädet yhteen ja ojenna ne eteenpäin kuin ottaisit kiinni mattopiiskasta. Heilauta käsiä vuoroin oikealle ja vasemmalle.)*

Joululeivonnaiset ovat oleellinen osa joulun tunnelmaa. Ja pitäähän naapurit saada kateellisiksi ulos kantautuvasta leivonnaisten tuoksusta. Päätät leipoa joulupipareita. Teet taikinan itse ja kurottelet kaapista siihen tarvittavia raaka-aineita. *(Ojenna käsiä vuorotellen ylös suoraksi ja kurottele niin korkealle kuin pystyt. Kurottele myös eteenpäin niin pitkälle kuin pystyt.)*

Saat haalittua kaikki tarvittavat ainesosat pöydälle ja alat sekoittaa aineita kulhoon. Aluksi taikina on melko löysää, joten voit sekoittaa sitä esimerkiksi puulastalla. *(Ojenna kädet eteen ja tartu kuvitteelliseen lastaan. Tee käsillä pyörivää, sekoittavaa liikettä ja anna ylävartalon liikkua mukana.)*

Jauhojen lisäämisen jälkeen taikina alkaa vähitellen kovettua ja alat vaivata sitä kädellä tasaiseksi. *(Ojenna kädet eteen ja purista ne nyrkkiin. Avaa ne ja toista liike muutamia kertoja.)*

Taikina on nyt kauniin tasaista ja on aika kaulia se levyksi. *(Purista kädet nyrkkiin ja ota hartianlevyinen asento käsille. Työnnä käsiä vartalon vierestä suoraan eteenpäin ja takaisin vartalon viereen.)*

Taikinalevy on vihdoin valmis ja pääset painelemaan pipareita muoteilla. *(Kurota sivulle kohti lattiaa kummallekin puolelle vuorollaan.)*

Aatonaattona viimeistään on syytä lähteä etsimään metsästä joulukuusta. Lähdet tarmokkaasti marssimaan kohti metsää. *(Nosta jalkoja vuorotellen ylös lattiasta.)*

Metsän laitamilta ei löydy sopivan tuuheaa ja tasaista kuusta, joten on jatkettava matkaa syvemmälle metsään. Siellä hanki syvenee ja lumessa tarpominen käy yhä raskaammaksi. *(Nosta jalkoja vuorotellen ylös lattiasta entistä korkeammalle.)*

Tähyilet ympärillesi löytääksesi metsän upeimman kuusen. *(Käännä ylävartaloasi oikealle ja vasemmalle muutamia kertoja.)*

Lopulta täydellinen kuusi löytyy! Kaivat kirveen esiin ja kaadat kuusen. *(Liitä kädet yhteen ja ojenna ne eteen. Heilauta käsiä terävästi oikealta vasemmalle ja toisinpäin. Toista liikettä muutamia kertoja.)*

Jouluaattona monien perinteisiin kuuluu joulusauna. Saunoa voi niin perheen, ystävien kuin naapureiden kesken tai mikä estää nauttimasta saunan lämmöstä yksin. Joulusaunassa pitää ehdottomasti olla saunavihta vaiko sittenkin vasta? Kummalla tavalla teillä sanotaan? Saunassa vihdot voimakkaasti, niin sitä pitää! *(Ojenna oikea käsi vasemmalle hartialle ja taputa sitä pari kertaa. Ojenna sitten vasen käsi oikealle hartialle ja tee samoin.)*

Kiukaan lämpö alkaa hiipua ja päätät heittää lisää löylyä. *(Kauhaise kädellä kohti maata ja heilauta kättä heittääksesi löylyä. Toista sama vasemmalla kädelläsi.)*

Jalat tuntuvat väsyneiltä jouluaskareiden jälkeen. Nostelet niitä, jotta nekin lämpenevät. *(Nostelee jalkoja vuoron perään ja pyörittele nilkkoja.)*

Sauna tekee sinut uniseksi ja venyttelet makeasti. *(Venyttele käsilläsi.)*

JOULUISET KESKUSTELUKORTIT

Jouluun kuuluu paljon erilaisia perinteitä, tapoja ja valmistautumista. Keskustelukorttien avulla voi tarkastella, mitä kunkin jouluun liittyy. Keskustelua voi käydä koko ryhmän kesken tai jakaa ryhmän pienempiin osiin. Ohjaaja voi esittää kysymyksen yleisesti koko ryhmälle. Tällöin voidaan käydä läpi kaikkien vastaukset tai antaa vain halukkaiden vastata. Ohjaaja voi myös jakaa jokaiselle ryhmäläiselle oman kortin. Tällöin jokainen vuorollaan lukee kysymyksen ja vastaa siihen. Muut ryhmäläiset voivat kertoa myös omia vastauksiaan. Seuraavilla sivuilla olevat kortit on hyvä tulostaa, leikata irti ja halutessaan laminoida.

**Mitä ruokia
joulupöytään
kuuluu?**

**Mikä on
joulun paras
juoma?**

**Mikä on paras
jouluruoka?**

**Mikä on paras
joulumakeinen?**

**Millaisia olivat
lapsuutesi
joulut?**

**Millaisia
joululahjoja
annat?**

**Mikä on paras
joulu muistosi?**

**Mikä on ollut
paras
joululahjasi?**

**Mitä tuoksuja
joulu tuo
mieleesi?**

**Mitä joulu
merkitsee
sinulle?**

**Mikä on paras
joululaulu?**

**Millainen olisi
unelmien
joulu?**

**Missä vietät
joulua?**

**Millaisia
joulukoristeita
sinulla on?**

**Millainen
on kaunis
joulukortti?**

**Mitä kuulu
joulu-
siivoukseen?**

RUKOUS VUODEN PÄÄTTEEKSI

Pian vaihtuu taas vuosi kalenterissa. Kuluneena vuonna polkumme ovat kulkeneet eri teitä, mutta olemme saaneet kulkea Jeesuksen Kristuksen suojassa. Toisinaan taakka harteilla on voinut tuntua liian raskaalta. Olet ehkä pohtinut, miten jatkaisit matkaa eteenpäin. Toivottavasti vuoteesi on mahtunut myös iloa ja kiitollisuutta. Vuoden vaihtuessa on hyvä pysähtyä Vapahtajan ristin juureen ja miettiä mennyttä ja tulevaa. Elämä muuttuu, me muutumme, mutta onneksi Jeesus Kristus on sama eilen, tänään ja iankaikkisesti (Hepr. 13:8).

Alle on koottu muutamia kysymyksiä, joiden avulla voi hiljentyä pohtimaan mennyttä ja tulevaa. Kysymyksiin voi vastata hiljaa mielessään tai kirjoittaa vastaukset paperille. Paperin voi halutessaan laittaa kirjekuoreen ja jättää odottamaan seuraava vuotta, jolloin voi tarkastella ajatuksiaan vuoden takaa. Hiljentymisen ajaksi voi taustalle laittaa soimaan rauhallista musiikkia. Ohjaajan on hyvä kertoa, paljonko aikaa hiljentymiseen on varattu. Hiljentymisen päätetään yhteiseen rukoukseen, jonka ohjaaja lukee. Jos ryhmässä tuntuu luontevalta, hiljentymisen jälkeen voidaan omia pohdintoja jakaa ryhmän kesken tai pienemmissä ryhmissä.

Mistä asioista olet kuluneessa vuodessa erityisen kiitollinen?

Muistatko jonkun asian, jossa olet kokenut erityistä johdatusta?

Onko jokin asia, jonka kanssa kamppaillet ja toivoisit siihen muutosta?

Mitä sinun Jumalasuhteeseesi kuuluu? Toivotko siihen jotain muutosta?

Mitä odotat tulevalta vuodelta?

LOPPURUKOUS:

Kiitos Jeesus, että sinä pysyt aina vierellämme. Kiitos, että sinulta olemme saaneet kaikki päivämme ja ohjaat elämäämme. Opeta meitä kulkemaan levollisin mielin ja anna voimaa asioihin, joita kohtaamme. Anna sydämeemme Sinun iloasi ja valoasi. Näet äskeiset pohdintamme ja tiedät kaikki ajatuksemme. Halumme jättää ne Sinun käsiisi. Kiitos, että saamme jakaa surumme, kiitollisuutemme ja toiveemme kanssasi. Tule siunaamaan meitä ja läheisiämme. Sinun suojaasi haluamme jäädä tänään ja tulevana vuonna. Amen

LÄHTEET

- Hyttinen, Kati 2012. MTV Internet. Tiesitkö tämän joulurauhan julistuksesta? Viitattu 17.1.2017. <http://www.mtv.fi/uutiset/kotimaa/artikkeli/tiesitko-taman-joulurauhan-julistuksesta/1875742>.
- Kirkkohallitus i.a.a. Evankeliumikirja kirkkovuoden pyhien mukaan. Viitattu 15.2.2017. <http://notes.evl.fi/Evkirja.nsf/kkvp?OpenView&Start=1&Count=200&ExpandView>.
- Kirkkohallitus i.a.b. Kirkkovuosi ja jumalanpalvelus. Viitattu 15.2.2017. <http://selko.evl.fi/jumalanpalvelus-ja-kirkkovuosi/>.
- Pyhäranta, Tuija; Raudaskoski, Joonas & Seppälä, Olli 2016. Adventista ramadaniin – Uskonnolliset juhlat Suomessa. Helsinki: Kirjapaja.
- Raamattu. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon vuonna 1992 käyttöön ottama suomennos. Helsinki: Kirjapaja.
- Raamattu. Vanha käännös 1933/1938.
- Suomalaisen työn liitto i.a. Suomalainen joulu. Joulun perinteet. Viitattu 17.1.2017. <http://suomalainenjoulu.fi/joulun-perinteet>.
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko 1986. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon virsikirja.
- Suomen Lähetysseura 2017a. Laulujen taustat. Viitattu 15.2.2017. http://kauneimmatjoululaulut.fi/kj_fi/sivut/joululaulut/laulujen_taustat/.
- Suomen Lähetysseura 2017b. Kokoelma kauneimpia joululauluja. Viitattu 15.2.2017. http://kauneimmatjoululaulut.fi/kj_fi/sivut/joululaulut/.
- Wikipedia 2016. Joulurauha. Viitattu 17.1.2017. <https://fi.wikipedia.org/wiki/Joulurauha>.

KUVAT:

Kuvat kirkkovuoteen tutustumisesta sekä heijastimien askartelusta itse otettuja.
Muut kuvat www.pixabay.com.

PÄÄSIÄISJAKSO

Laskiaista vietetään seitsemän viikkoa ennen pääsiäistä. Laskiaisesta alkaa 40 päivää kestävä paastonaika. Laskiaisesta puhuttaessa tarkoitetaan Suomessa yleensä laskiaistiistaita. Laskiaistiistaihin kuuluu perinteen mukaan syödä hernekeittoa ja laskiaispullia. Tänä tiistaina monet piipahtavat myös pulkkamäessä perinteen mukaan. Laskiainen on kuitenkin kokonaisuus, johon lisäksi kuuluu laskiaissunnuntai ja tuhkakeskiviikko eli ensimmäinen paastopäivä. Laskiaisen katsotaan tarkoittavan laskeutumista paastonaikaan tai paastonajan päivien laskemisen aloittamista.

Palmusunnuntaita vietetään viikkoa ennen pääsiäistä ja siitä alkaa hiljainen viikko, josta voidaan käyttää myös nimitystä piinaviikko. Hiljaiseen viikkoon kuuluu Jeesuksen kärsimysten muistelu. Hiljaisen viikon aikana kirkoissa järjestetään konsertteja, pidetään hartauksia ja perinteisiä ahtisaarnoja, joissa käydään lävitse Jeesuksen viimeisen viikon tapahtumia. Seurakunnan perinteinen viikkotoiminta on usein tauolla hiljaisen viikon aikana. Hiljaisen viikon päiviä kutsutaan malkamaanantaiksi, tikkutiistaisiksi, kellokeskiviikoksi, kiirastorstaisiksi, pitkäperjantaiksi ja lankalauantaiksi. Virpomisperinne kuuluu palmusunnuntaihin.

Kiirastorstai-iltana vietetään messua, joka päättyy dramaattisesti, kun monien kirkkojen valot himmennetään ja alttari riisutaan tyhjäksi. Raamatun tekstien mukaan kiirastorstaina Jeesus oli viimeisen kerran koolla opetuslasten kanssa. He rukoilivat ja nauttivat viiniä sekä leipää yhdessä. Kiirastorstaita pidetään ehtoollisen asettamisen päivänä. Kiirastorstaihin liittyy myös raamatunkertomus, jossa Jeesus kertoo opetuslapsille, että joku heistä tulee kavaltamaan hänet. Lisäksi päivään kuuluu tapahtuma, jossa Jeesus pesee opetuslasten jalat ennen illallista. Kiirastorstai päättää pääsiäistä edeltävän katumusjakson. Suomenkielinen nimi pohjautuu pahaa tarkoittavaan sanaan kiira. Kiiran uskottiin tulevan asumaan pihapiiriin ja kiirastorstaita pidettiin hyvänä päivänä ajaa pahantekijät pois.

Pitkäperjantai on Jeesuksen kärsimyksen ja kuoleman päivä. Päivän tapahtumiin kuuluu Jeesuksen vangitseminen, oikeudenkäynti ja ristiinnaulitseminen. Päivän teemana

on ”Jumalan karitsa”, jolla viitataan Jeesuksen tuomaan uhriin. Päivän liturgisena värinä on musta. Kirkollisiin perinteisiin kuuluu, ettei tänä päivänä soiteta kirkonkelloja tai urkuja. Jumalanpalveluksessa ei nautita ehtoollista eikä alttarilla yleensä ole muuta kuin yksi kynttilä, Kristus-kynttilä. Kirkoissa on ollut tapana viettää rukoushetkeä Jeesuksen kuolinhetken muistoksi kello 15.00. Kansanuskomusten mukaan pitkäperjantaina ei saanut viilata tai hakata kirveellä, koska silloin antikristus voisi päästä irti. Katsottiin myös, että se talo, joka kylässä sytyttää ensimmäisenä uunin, kärsii kesällä karpästä.

Pääsiäisen tapahtumat päättyvät pääsiäispäivään, jolloin Jeesuksen hauta löydettiin tyhjänä Raamatun kertomusten mukaan. Pääsiäissunnuntain aamuaurinkoa pidetään ylösnousemuksen vertauskuvana. Se kertoo uudesta elämästä ja toivosta. Pääsiäisyön messussa sytytettävät kynttilät symboloivat auringon vertauskuvaa. Pääsiäisen perinteeseen kuuluu koristeita kuten maalatut munat, pääsiäispuput ja -tiput sekä keltaiset kukat. Perinneruokia ovat mämmi, pasha ja lampaanliha. Pääsiäispäivänä päättyy paastonaika. Pääsiäissunnuntain jälkeinen maanantai on toinen pääsiäispäivä. Silloin muistellaan ylösnousseen Jeesuksen ilmestymistä opetuslapsille ja seuraajille. Mikael Agricola keksi sanan pääsiäinen 1500-luvulla, mikä tarkoittaa paastosta pääsemistä. Teologisesta näkökulmasta sen katsotaan tarkoittavan myös synnin ja kuoleman vallasta pääsemistä.

Teologisen näkemyksen mukaan pääsiäinen on kristinuskon suurin juhla. Siihen liittyy koko kristinuskon ydinsanoma. Kristus on voittanut kuoleman. Hänen uhrinsa tähden ihminen pelastuu ja saa iankaikkisen elämän. Pääsiäinen saattaa jäädä joulun varjoon, koska sen tapakulttuuri on Suomessa vahvempaa.

PAASTONAJAN KESKUSTELUKORTIT

Paastonaika tulee vastaan joka vuosi. Toisinaan se menee ohitse arkea eläessä ja huomaakin pääsiäisen olevan jo aivan käsillä. Joskus on hyvä pysähtyä pohtimaan, mikä merkitys paastolla voisi olla tänä vuonna. Paastonaika on oivallinen tilaisuus pysähtyä oman uskonelämän äärelle ja viettää aikaa normaalia enemmän Vapahtajamme kanssa. Paastosta tulee ensimmäisenä mieleen ruoka, mutta vain mielikuvituksella on rajansa, mistä kaikesta voisi paastota. Yhdessä pohtien voi saada toisilta hyviä ideoita paaston viettämiseen. Antoisia keskusteluhetkiä!

Keskustelua voidaan käydä koko ryhmän kesken tai ryhmä voidaan jakaa pienempiin osiin. Ohjaaja voi esittää kysymyksen yleisesti koko ryhmälle. Tällöin voidaan käydä läpi kaikkien vastaukset tai antaa vain halukkaiden vastata. Ohjaaja voi myös jakaa jokaiselle ryhmäläiselle oman kortin. Tällöin jokainen vuorollaan lukee kysymyksen ja vastaa siihen. Muut ryhmäläiset voivat kertoa myös omia vastauksiaan. Seuraavilla sivuilla olevat kortit on hyvä tulostaa, leikata irti ja halutessaan laminoida.

A decorative border of green, serrated leaves framing the text.

**Mitä odotat
paastonajalta?**

A decorative border of green, serrated leaves framing the text.

**Millä tavalla
olet
paastonnut?**

A decorative border of green, serrated leaves framing the text.

**Mikä on paaston
merkitys sinulle?**

A decorative border of green, serrated leaves framing the text.

**Mistä asioista on
helppo luopua
paaston ajaksi?**

**Mistä asioista on
vaikea luopua
paaston ajaksi?**

**Mitä uutta voisit
kokeilla paaston
aikana?**

**Miten aiot viettää
tulevan
paastonajan?**

**Millaisia tapoja
pääsiäisen
viettoosi kuuluu?**

A decorative border of green fern leaves framing the text.

**Mikä on paras
pääsiäisen
perinneruoka?**

A decorative border of green fern leaves framing the text.

**Millaisia
pääsiäiskoristeita
kodissasi on?**

A decorative border of green fern leaves framing the text.

**Millaisia muistoja
sinulla on
virpojista?**

A decorative border of green fern leaves framing the text.

**Mikä sinua
puhuttelee
pääsiäisessä?**

HILJAISEN VIKON TUOLIALTTARIT JA PÄÄSIÄISKERTOMUS

Hiljaisen viikon tapahtumiin voi tutustua rakentamalla yhdessä pääsiäisen tapahtumiin liittyviä tuolialttareita ja käymällä niitä läpi tarinan keinoin. Tuolialttarit voidaan rakentaa pienissä ryhmissä tai ne voidaan tehdä etukäteen valmiiksi. Alttarit voidaan rakentaa pöydälle ryhmäläisten toimintakyky huomioiden. Lopuksi luetaan pääsiäiskertomus Maria Magdalenan ja Pietarin näkökulmasta.

TARVIKKEET:

Viisi tuolia

Halutessasi roolivaatteet Pietarille ja Marialle

Tuolialttari – ehtoollinen

Violetti liina tai kangas

Ehtoollispikari

Öylätti tai pala leipää

Laatikko tai jokin pientä pöytää muistuttava esine

Tuolialttari – puutarha

Kasveja (oikeita tai koristekukkia)

Kangas tuolin peitoksi, mielellään vihreä

Kiviä

Tuolialttari – temppelin esipiha

Kangas tuolin peitoksi

Kiviä

Temppeli leikattuna kartongista (tulostettavissa sivulta 38)

Tuolialttari – Golgata

Kolme ristiä (voit leikata kartongista, mallikuva)

Kiviä

Musta kangas

Tuolialttari – Puutarhahauta

Valkoinen kangas tuolin peitoksi

Kasveja

Ruskeaa kangasta haudaksi

Enkelipatsas

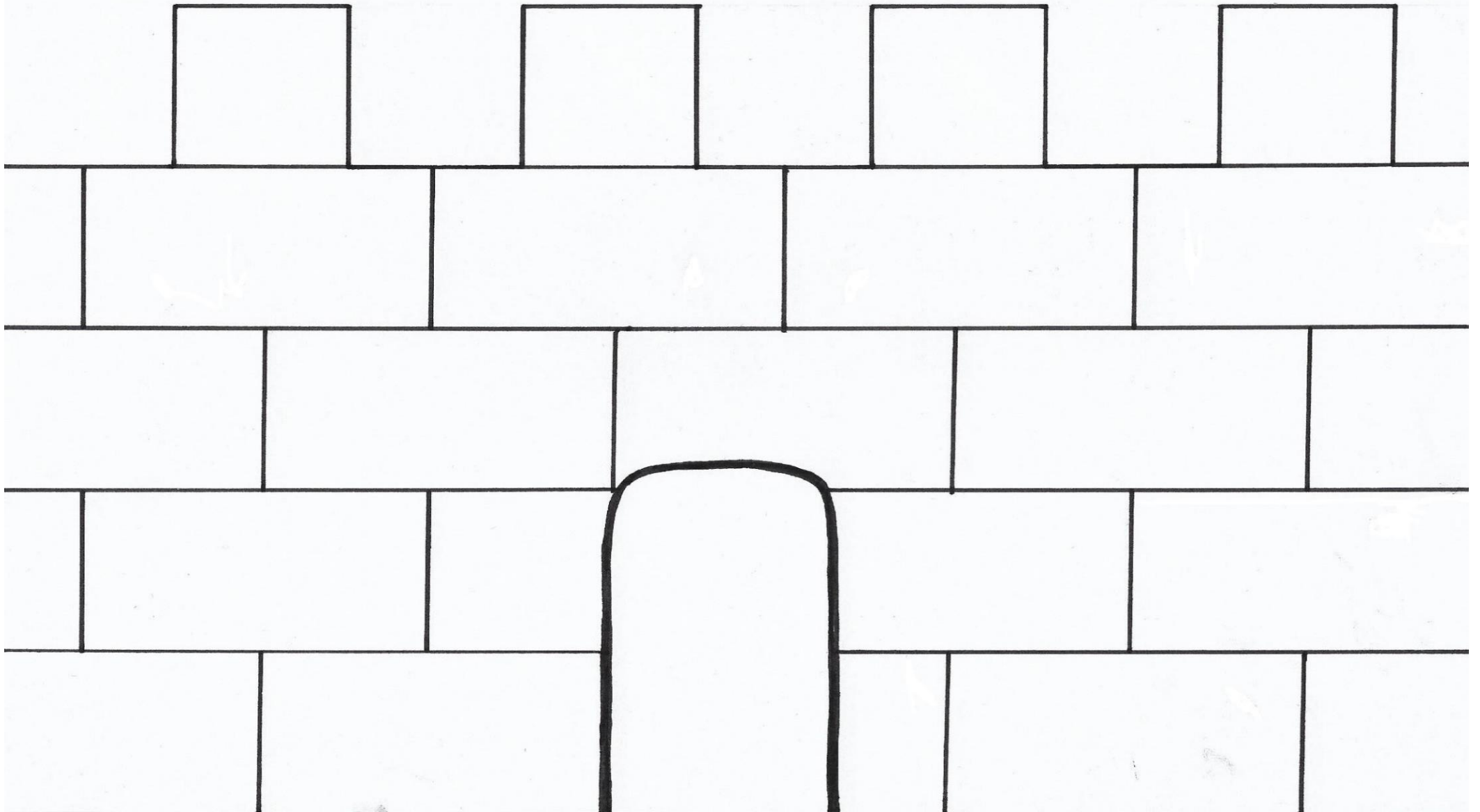
OHJEET:

Ohjaaja jakaa osallistujat ryhmiin ja antaa kullekin ryhmälle tarvikkeet yhden tuolialttarin rakentamiseen. Tuolialttarit voidaan rakentaa eri puolille huonetta tai eri huoneisiin, mikäli tilaa riittää. Jos osallistujia on vähän, voidaan tuolialttarit koota yhdessä tai ne voidaan koota etukäteen valmiiksi. Edellä mainittua tarvikelistaa voidaan soveltaa sen mukaan, mitä materiaalia löytyy. Kun tuolialttarit ovat valmiita, niihin voidaan tutustua tarkemmin yhdessä kiertämällä omaan tahtiin katsomassa niitä tai siten, että jokainen ryhmä saa esitellä rakentamansa alttarin.

Pääsiäiskertomukseen tarvitaan kaksi lukijaa, Pietari ja Maria. Ohjaaja voi valita ryhmäläisistä kaksi vapaaehtoista lukijaa tai lukea itse tekstit vaihtamalla roolia esimerkiksi vaatteiden tai muun rekvisiitan avulla. Tekstissä on merkittynä kertomukseen liittyvä paikka, joka vastaa kutakin tuolialttaria. Mikäli alttarit ovat kaukana toisistaan, siirytään paikan vaihtuessa seuraavan tuolialttarin luo. Pääsiäisvaelluksen alkuperäisen tekstin on kirjoittanut Pirjo Myllärniemi (i.a.), tämä tekstiversio on muokattu selkokieliemmäksi.

TEMPPELIN ESIPIHA

MARIAN JA PIETARIN PÄÄSIÄISVAELLUS

Pietari:

Hei kaikki. Minun nimeni on Pietari. Minä olin yksi Jeesuksen opetuslapsista.

Maria:

Minä olen Maria, Jeesuksen ystävä. Tulkaa mukaan, me kerromme teille mitä on tapahtunut. Mikään ei ole enää entisensä...

EHTOOLLISHUONE

Pietari:

Me - Jeesus ja opetuslapset tulimme Jerusalemiin. Jeesus ratsasti aasilla ja ihmiset hurrasivat. Olette ehkä kuulleet siitä. Oli aika valmistella pääsiäisateriaa. Kysyimme

Jeesukselta mihin hän halusi meidän valmistavan sen. Toimimme hänen ohjeidensa mukaan ja tulimme tähän huoneeseen. Olen vieläkin hämmästynyt siitä mitä Herra teki. Hän laskeutui polvilleen ja pesi meidän jalkamme. Niin tekevät palvelijat. Olimme kaikki hämillämme emmekä tienneet mitä tehdä. Hän opetti meitä ja sanoi: ”Sen, joka haluaa olla suurin, tulee olla kaikkien palvelija.”

Jeesus tarkoitti sitä, että meidän tärkein tehtävämme on rakastaa ja huolehtia toisistamme.

Kun me sitten olimme aterialla, Jeesus kertoi, että joku meistä kahdestatoista pettää hänet. Pelästyimme ja aloimme kysellä: ”En kai se ole minä? Kuka se on?” Tuntui pahalta, että joku meidän joukostamme olisi niin inhottava. Jälkeenpäin saimme tietää, että Juudas oli myynyt hänet vihamiehille. Ja nyt ymmärrän, että sen täytyi tapahtua, jotta Jumalan suunnitelma toteutuisi. Silloin olimme vain huolissamme.

Aterialla Jeesus otti käsiinsä leivän ja viinin. Hän siunasi ne ja antoi niistä meille kaikille. Jeesus käski meitä viettämään myöhemminkin hänen muistokseen yhteistä ateriaa. Ja niin olemme tehneet siitä lähtien.

Oli jo pimeää ja Herra halusi lähteä ulos. Hän sanoi, että pian hänen aikansa on lähellä. Me emme ymmärtäneet, mitä se tarkoitti. Me seurasimme häntä puutarhaan.

Lähdetään mekin puutarhaan...

PUUTARHA

Pietari:

Täällä puutarhassa Jeesus kehotti meitä valvomaan ja rukoilemaan hänen kanssaan. Mutta pitkän päivän jälkeen ja vatsa täynnä ruokaa olimme väsyneitä. Ja niin me nukahdimme.

Jos olisin tiennyt mitä oli tulossa, olisin varmasti valvonut. Kun me nukuimme, Jeesus oli ison kiven luona rukoilemassa. Hän tuli sieltä ja herätti meidät. Jeesus vaikutti hyvin surulliselta, mutta rauhalliselta. Meitä nolotti, koska olimme nukkuneet ja hylänneet hänet. Minä lupasin hänelle, että en koskaan hylkää häntä. Jeesus katsoi minuun lempeästi. Hän sanoi: ”Pietari, ennen kuin kukko laulaa sinä kiellät minut kolme kertaa.” Sanoin hänelle, että en koskaan kieltäisi häntä.

Silloin metsän laidasta alkoi kuulua meteliä. Sieltä tuli soihtujen ja aseiden kanssa vartijoita, ylipappeja ja Juudas, se petturi. Juudas suuteli Jeesusta molemmille poskille. Suudelma oli merkki sotilaille, kenet heidän tulee vangita. Sotilaat ottivat kiinni Jeesuksesta ja sitoivat hänen kätensä.

Me pelkäsimme. Emme voineet päästää Jeesusta lähtemään. Me estimme heitä, mutta Jeesus kielsi meitä estämästä. Ja niin he lähtivät viemään häntä. Jeesus kysyi heiltä, miksi he tulevat hakemaan häntä keskellä yötä. He olisivat voineet tehdä sen koska tahansa. He eivät vastanneet siihen mitään.

Muut opetuslapset lähtivät pakoon. Minä olin luvannut olla Jeesuksen seurassa ja lähdin seuraamaan vartijoita.

Tulkaa tännepäin, tänne he Jeesuksen veivät.

TEMPPELIN ESIPIHA

Pietari:

Tuon rakennuksen sisään he veivät Jeesuksen. Siellä he kiusasivat häntä kysymyksillä, pilkkasivat häntä ja tekivät hänelle pahaa. Minä istuin pihalla nuotion ääressä. Minun kanssani istui eräs palvelija. Hän kysyi minulta, tunnenko Jeesuksen. Minä vastasin nopeasti: ”Ei - en minä tunne.” Pelkäsin, mitä he minullekin tekevät, jos saavat tietää, että tunnen Jeesuksen.

Aamu alkoi sarastaa. Olin huolissani siitä, mitä he tekevät Jeesukselle. Pian ohitseni käveli kaksi naista ja he sanoivat nähneensä minut Jeesuksen seurassa kaupungilla. Taas minä sanoin: ”Ei – en tunne häntä”.

Sitten joku tuli kysymään, enkö tuntenutkin Jeesuksen. Silloin minä hermostuin. Nousin ylös ja karjaisin: ”Minä en tuntenut koko miestä!”

Tiedättekö, silloin aurinko nousi ja kukko lauloi. Ja minä muistin mitä Jeesus oli sanonut. Kauhistuini, mitä olin mennyt tekemään. Häpesin ja itkin, ja juoksin pois.

Maria:

Jeesus vietiin vielä Herodeksen ja Pilatuksenkin eteen. Kiusattuaan Jeesusta tarpeeksi he tuomitsivat hänet kuolemaan. Kansa vaati Jeesuksen kuolemaa.

Oli perjantai. Minä ja muut olimme varovaisina ja surullisina kadunvarrella. Voi sitä lohdutonta näkyä! Jeesus oli uupunut ja verissään. Hän kantoi ristiä selässään. En kestänyt katsella sitä. Osa ihmisistä pilkkasi häntä, mutta moni itki, niin kuin mekin. Jeesus ei jaksanut kantaa painavaa ristiä, hänen avaukseen määrättiin eräs mies.

Lähdetään siihen paikkaa, johon matka sitten päättyi - kaupungin ulkopuolelle.

GOLGATA

Maria:

Täällä he ottivat hänen vaatteensa. He naulasivat hänet ristiin kalliolle, jota sanotaan Golgataksi. He kiinnittivät hänen ristinsä yläpuolelle kyltin, jossa luki ”Juutalaisten Kuningas”.

Me olimme todella surullisia. Ja vaikka me pelkäsimme, halusimme nähdä mitä tapahtui. Jeesus pyysi ristillä anteeksiantoa pahantekijöille. Hän sanoi, että Jumala on hänet hylännyt. Kun hän oli ristillä, oli aivan pimeää. Oli keskipäivä, mutta en meinannut nähdä eteeni. Kun Jeesus kuoli, maa tärisi ja temppelin väliverho repesi kahtia. Se oli pelottavaa ja tuntui mahdottomalta. Olin todella surullinen Jeesuksen julman kuoleman takia.

Pietari:

Kun Jeesus kuoli, me opetuslapset pakenimme ja menimme lukkojen taakse.

Vietimme siellä monta surullista päivää. Me surimme kuollutta Jeesusta ja mietimme tapahtunutta. Tuntui, että ne päivät eivät loppuisi koskaan, vaikka oli kulunut vain pari päivää. Kulimme, että eräs mies oli saanut luvan haudata Jeesuksen puutarhahautaan. Haudan suulle oli vieritetty suuri kivi. Sotilaat vartioivat hautaa. He pelkäsivät, että me ryöstäisimme haudan ja selittäisimme, että Jeesus nousi kuolleista.

Maria:

Sunnuntaina minä lähdin käymään haudalla. Mennään mekin sinne.

PUUTARHAHAUTA

Maria:

Olin huolissani miten saisin ison kiven siirrettyä pois haudan suulta. Mutta kun tulin haudalle, kivi oli vieritetty pois. Pelästyin ja olin huolissani siitä mitä on tapahtunut. Silloin enkeli ilmestyi minulle ja sanoi: ”Jeesus on noussut kuolleista. Miksi etsit elävää

kuolleiden joukosta? Mene kertomaan opetuslapsille, hän menee edellänne Galileaan ja siellä saatte nähdä hänet.”

Katsoin vielä tyhjään hautaan. (Tekin voitte katsoa...)

Voi sitä iloa ja riemua. Jotakin ihmeellistä oli tapahtunut. Aluksi vain ihmettelimme ja iloitsimme.

Pietari:

Ei kulunut tuntiakaan, kun Maria juoksi hengästyneenä ovesta sisään. Hän selitti aivan tohkeissaan, emmekä meinanneet saada selvää hänen puheestaan.

”Jeesus on noussut ylös! Jeesus on noussut ylös!” Hän toisti sen useaan kertaan. Jeesus ei ollut haudassaan. Enkeli kertoi, että Jeesus on noussut kuolleista. Jeesus elää!

En aluksi uskonut häntä. Juoksin haudalle niin nopeasti kuin pääsin.

Suuri kivi haudan edestä oli vieritetty syrjään. Sotilaiden kypärät ja miekat lojuivat maassa. Kurkistin hautaan ja se oli tyhjä.

Voi sitä iloa ja riemua. Jeesus elää! Sain myöhemmin itsekkin nähdä Jeesuksen. Silloin minä pyysin Jeesukselta anteeksi, että olin hänet kieltänyt. Ja hän antoi sen minulle anteeksi.

Jälkeenpäin on helppo ajatella, että sen kaiken piti tapahtua juuri niin. Tätä ilosanomaa minä lähdin kertomaan kaikille. Kertokaa tekin ilosanomaa kaikille ihmisille. Kuolema on voitettu. Me saamme anteeksi, voimme pyytää ja antaa anteeksi toisiltamme ja Jumalalta. Pääsiäisaamu muutti kaiken. Voimme olla iloisia, sillä Jeesus elää tänäänkin ja on luvannut olla kanssamme joka päivä.

JUMPPA PÄÄSIÄISEN TAPAHTUMISTA

Pääsiäisjumppassa käydään läpi pääsiäisen tapahtumia. Jumppa on kirjoitettu tarinamuotoon ja suluissa lukee tekstiin liittyvä liike, joka tehdään tekstipätkän jälkeen. Kaikki liikkeet voidaan tehdä tuolilla istuen eli kyseessä on tuolijumppa. Tärkeää on hyvä asento ja ryhti tuolissa. Ohjaaja näyttää ensin liikkeen, jonka jälkeen kaikki tekevät sen yhtä aikaa. Liikettä toistetaan useita kertoja. Tässä on tärkeää huomioida ryhmäläisten jaksaminen ja voimavarat. Tarvittaessa liikkeitä voidaan helpottaa tai keventää. Liikkeissä voidaan myös liioitella, jolloin koko vartalo pääsee mukaan liikkeeseen. Tuolijumppassa on tärkeää olla rentona ja pitää hauskaa, ja liikkeiden lomassa voi keskustella sekä nauraa. Aluksi voidaan lämmitellä esimerkiksi pyörittelemällä hartioita ja nilkkoja. Jumppaliikkeet harjoittavat arjessa tarvittavaa liikkuvuutta ja haastavat koordinaatiokykyä.

Pääsiäiseen valmistautuminen alkaa paastoon laskeutumisella. Paaston aikana voimme luopua ylimääräisistä asioista, jotka kuormittavat meitä. *(Tee heittoliike kummankin olan yli ja jätä kuormat taakse.)*

Palmusunnuntaina Jeesus ratsasti aasilla Jerusalemiin. *(Keinu tuolissa vasemmalta oikealle pakaroita tuolista nostellen.)*

Siellä ihmiset heittivät tielle palmunoksia *(Kurota ylös poimimaan palmunoksia ja kurota sitten eteenpäin asettamaan oksia tielle.)*

ja hurrasivat Jeesukselle, *(Hurraa heilutellen käsiä ylhäällä.)*

kaikki halusivat nähdä Jeesuksen hänen ratsastaessaan ohitse *(liikuttele jalkoja siten, että ensin kantapäät osuvat lattiaan, sitten varpaat, liikuttele jalkoja edestakaisin.)*

Näin pääsemme hiljaiselle viikolle. Jeesus lähti kaupungista Öljymäelle. *(Tee kävelyaskellusta nostellen polvia korkealle.)*

Jeesuksen siellä rukoillessa opetuslapsia alkoi väsyttää ja he ja nukahtivat. *(Pyöristä selkä rullaamalla alaspäin leuka painettuna rintaan.)*

Jeesuksen rukoiltua paikalle tuli miehiä, jotka vangitsivat hänet. *(Venytä kädet pitkälle selän taakse ja liitä kädet yhteen.)*

Jeesus vietiin Pilatuksen eteen tuomittavaksi. Hän ei pitänyt Jeesusta syyllisenä, mutta ihmiset tahtoivat hänelle tuomion ja huusivat: ”Ristiinnaulittakoon!”

Pilatus olisi halunnut vapauttaa Jeesuksen, mutta kansa huusi yhä kovempaa: ”Ristiinnaulittakoon!” *(Tömistä jalkoja lattiaan.)*

Niin Jeesus tuomittiin ja eräs mies väkijoukosta määrättiin kantamaan hänen ristiään. *(Nostele jalkoja ja kurottele samalla käsillä korkealle.)*

Jeesuksen kanssa ristiinnaulittavaksi vietiin kaksi muuta miestä, toinen oikealle ja toinen vasemmalle puolelle. *(Kurota käsillä vuoroin oikealle ja vasemmalle.)*

Heidän roikkuessaan ristillä taivas pimeni. Jeesus huusi kovaan ääneen, kallisti päänsä ja antoi henkensä. *(Kääntele päätä rauhallisesti puolelta toiselle leuka rintaan painettuna.)*

Sapatin jälkeen kolme naista lähti Jeesuksen haudalle. *(Tee jaloilla kävelyliikettä heiluttaen samalla käsiä vartalon sivuilla.)*

Hautaan mennessään naiset näkivät enkelin, joka ilmoitti heille Jeesuksen nousseen kuolleista. Naiset kuitenkin pelästyivät ja lähtivät haudalta. *(Paina käsillä varovasti päätä alaspäin niin, että leuka osoittaa kohti rintaa.)*

Myöhemmin myös opetuslapset lähtivät haudalle. Hekin näkivät tyhjän haudan ja riemu valtasi heidät. *(Nosta yhtä aikaa jalat ja kädet ilmaan, voit pyöritellä nilkkoja ja ranteita.)*

Lopulta Kristus on voittanut synnin, kuoleman ja kadotuksen vallan!

”Jumala on rakastanut maailmaa niin paljon, että antoi ainoan Poikansa, jottei yksikään, joka häneen uskoo, joutuisi kadotukseen, vaan saisi iankaikkisen elämän.” Joh. 3:16 *(Halaa itseäsi omilla käsilläsi sen merkiksi, että Jumala rakastaa meistä jokaista.)*

PÄÄSIÄISKORTTI YSTÄVÄLLE

Joulukortit, ystävänpäiväkortit, mutta miten onkaan pääsiäiskorttien laita? Pääsiäinen, siinä onkin vasta juhla, jonka kunniaksi kortteja kannattaa lähettää. Voiko kukaan tehdä mitään suurempaa kuin kuolla puolestamme ristillä, jotta meillä olisi ikuinen elämä Hänen kanssaan. Tie ristille oli tuskainen, mutta ”Kristus nousi kuolleista, kuolemalla kuoleman voitti, ja haudassa oleville elämän antoi (virsi 90)”.

TARVIKKEET:

valmiita pääsiäiskortteja, kirjekuoria, postimerkkejä, paperia/kirjepaperia ja kyniä

Jokainen ryhmäläinen pohtii, kenelle kortin haluaa erityisesti antaa. Onko mielessäsi sukulainen tai ystävä, jonka toivoisit löytävän tien Jeesuksen luokse? Kaipaako joku tällä hetkellä erityistä muistamista? Postikortin voi myös antaa aivan tuntemattomalle tai vieraammalle henkilölle. Kortin voi tiputtaa jonkun postilaatikkoon, jättää bussin penkille, antaa vastaantulevan käteen kadulla tai vaikka lähikaupan myyjälle. Mukaan voi kirjoittaa esimerkiksi kirjeen omasta tarinastaan Jeesuksen kanssa tai Jeesuksen ristintyön merkityksestä omassa elämässä. Mahdollista on myös viedä kortit seurakunnan jäsenille, jotka eivät syystä tai toisesta pääse nauttimaan kristittyjen yhteydestä seurakunnan tilaisuuksiin. Kun kortit on kirjoitettu, voidaan ryhmässä käydä lävitse, kenelle kortti on menossa. Lopuksi voidaan rukoilla yhteisesti korttien saajien puolesta.

LOPPURUKOUS:

Kiitos Jeesus, että olet ristillä kuollut puolestamme. Kiitos syntienanteeksiantamisesta ja ikuisen elämän toivosta. Tule Jeesus tänä pääsiäisenä monen ihmisen sydämeen. Anna löytää armosi. Näet Jeesus kenelle olemme kortit suunnitelleet antavamme. Tule siunaamaan jokaista kortin saajaa. Näet heidän elämän läpikotaisin iloineen ja suriineen. Tiedät, mitä he juuri nyt tarvitsevat. Anna korttien koskettaa ja ilahduttaa. Ole Herramme heidän ja meidän kanssamme. Sinun käsiisi elämämme jääköön. Aamen.

PÄÄSIÄISEN SYMBOLEIDEN MERKITYS

Pääsiäisen symbolien merkityksestä voidaan keskustella siten, että ohjaaja kysyy ryhmäläisiltä, mitä jokin symboli kuvastaa. Ryhmäläinen saa vastata tietäessään vastauksen. Vaihtoehtoisesti symbolien merkitykset voidaan tulostaa paperille ja leikata irti toisistaan. Tällöin jokaiselle ryhmäläiselle voi antaa yhden symbolin ja hän saa kysyä muilta, mitä se tarkoittaa. Kun symbolien merkitys on saatu selville, voidaan keskustelua jatkaa puhumalla siitä, onko itsellä tapana esimerkiksi istuttaa rairuohoa tai syödä pääsiäismunia.

Pääsiäismuna:

Pääsiäismuna voidaan nähdä vertauskuvana ikuisesta elämästä ja ylösnousemuksesta. Munan kuori puolestaan symboloi Jeesuksen hautaa, josta elämä murtui ulos Jeesuksen ylösnousemuksessa.

Rairuoho:

Rairuoho symboloi uutta kasvua.

Mämmi:

Mämmi on saanut alkunsa juutalaisten happamattomasta leivästä

Pajunkissat:

Pajunkissat symboloivat palmunoksia, joita heiluteltiin, kun Jeesus ratsasti Jerusalemiin.

Narsissi:

Narsissia kutsutaan ylösnousemuksen kukaksi. Keväällä narsissi kasvaa maan alla olevasta sipulista ja murtaa tiensä maan päälle.

RUKOUSRASIAN ASKARTELU

"Älkää mistään murehtiko, vaan kaikessa saattakaa pyyntönne rukouksella ja anomisella kiitoksen kanssa Jumalalle tietäväksi, ja Jumalan rauha, joka on kaikkea ymmärrystä ylempi, on varjeleva teidän sydämenne ja ajatuksenne Kristuksessa Jeesuksessa." (Fil. 4:6–7)

Rukous pitää meidät kiinni Kristuksessa ja tuo turvaa sekä toivoa elämään. Ei ole mitään asiaa, jota emme Hänen tietoonsa voisi saattaa. Rukousrasiaan voi kirjoittaa esimerkiksi kiitosaiheita, pyyntöjä, huolia, toiveita ja rukouksia ystävien puolesta. Rukousrasiaan kirjoitettuja rukouksia voi palata aina välillä lukemaan. Aikaisempiin rukousaiheisiin palatessa voi nähdä rukousvastauksia ja huomata Jumalan johdatuksen näissä asioissa. Samalla voi huomata ajatustensa tai tilanteiden muutoksia.

TARVIKKEET:

pahvisia rasioita, värillisiä papereita, koristeellista paperia, liimaa, sakset, tussi

OHJEET:

1. Päälyystä rasia halutessasi värillisellä paperilla tai koristele erilaisilla kuvioilla.
2. Leikkaa rasian päälle haluamasi muotoinen paperinpala, johon voi kirjoittaa esim. rukousrasia tai sanoja Jeesukselle.
3. Rasian koristeluun voi keksiä erilaisia menetelmiä.

LATTIAKUVA: JEESUS LÄHETTÄÄ MEIDÄT

Pääsiäisenä kristikunta elää muistellen Jeesuksen ristinkuolemaa. Jeesus kuitenkin nousi kuolleista ja toi kuolemansa ja ylösnousemuksensa kautta pelastuksen toivon kaikille häneen uskoville. Maailmassa eletään monien kipujen ja vaikeuksien keskellä, mutta Jeesus tuo rauhan ja ilon kaiken pelon ja hämmennyksen keskelle. Hän myös lähettää meidät viemään maailmaan iloa, rauhaa ja toivoa. Lattiakuva rakennetaan tämän teeman pohjalle. Aluksi luetaan raamatunkohta ja virittelyleikin avulla pureudutaan käsiteltävään teemaan. Lattiakuva rakennetaan yhdessä ohjaajan avustuksella. Lattiakuva voidaan tehdä myös pöydälle ja ohjaaja voi auttaa ryhmäläisiä kuvan rakentamisessa.

Joh. 20:19–22

Samana päivänä, viikon ensimmäisenä, opetuslapset olivat illalla koolla lukittujen ovien takana, sillä he pelkäsivät juutalaisia. Yhtäkkiä Jeesus seisoivat heidän keskellään ja sanoi: "Rauha teille!" Tämän sanottuaan hän näytti heille kätensä ja kylkensä. Ilo valtasi opetuslapset, kun he näkivät Herran. Jeesus sanoi uudelleen: "Rauha teille! Niin kuin Isä on lähettänyt minut, niin lähetän minä teidät." Sanottuaan tämän hän puhalsi heitä kohti ja sanoi: "Ottakaa Pyhä Henki. Jolle te annatte synnit anteeksi, hänelle ne ovat anteeksi annetut. Jolta te kiellätte anteeksiannon, hän ei saa syntejään anteeksi."

TARVIKKEET:

Tuoli

5 tummansinistä liinaa

keltainen liina

koristelumateriaalia

Kristus-kynttilä

erivärisiä langanpätkiä

(puuvillalankaa tai vastaavaa)

VIRITTELYLEIKKI:

Tuoli yhteisen piirin keskellä on ohjaajan valitsema vaihteleva pelottava asia (esim. maanjäristys, autokolari, sairaus, kuolema, läheisen menettäminen, yksinäisyys). Ohjaajan sanottua, mikä tuoli milloinkin on, jokainen asettuu sopivaksi kokemalleen etäisyydelle tuolista: mitä turvallisempi asia ryhmäläisen mielestä on, sitä lähemmäs tuolia ja mitä pelottavampi asia on, sitä kauemmas tuolista. Tehdään 5–7 eri asialla ja aiheita voi pyytää myös ryhmältä.

JOHDANTO LATTIAKUVAAN

Keskelle asetetaan 4 tummansinistä liinaa neliöksi. Ohjaaja kysyy, mitä siitä tulee mieleen. Keskustellaan hetki ryhmäläisten ajatuksista.

OHJAAJA

Tämän päivän kertomuksessamme nämä liinat kuvaavat suljettua huonetta, jossa opetuslapset olivat lukittujen ovien takana. *(Taittelee kahdesta liinasta kulmat niin, että kaksi kolmiota muodostaa talon. Suorakaiteen muotoiseksi taiteltu keltainen liina laitetaan oven kohdalle, ja peitetään samankokoisella sinisellä liinalla.)*

Opetuslapsilla oli takana monenlaisia matkoja Jeesuksen kanssa, he olivat keskustelleet paljon hänen kanssaan, ja varmasti hänestä muitten kanssa. He olivat seuranneet Jeesuksen kutsua ja jakaneet elämänsä hänen kanssaan. Nyt kaikki oli muuttunut ja elämä näytti aivan toisenlaiselta. Jeesus oli kuollut pari päivää aiemmin ristillä ja nyt opetuslapset olivat keskenään, piilossa lukkojen takana, poissa toisten ihmisten katseitten ulottuvilta. Opetuslapset olivat erilaisia ihmisiä kuten mekin: joku oli arempi, toinen rohkeampi, joku hiljaisempi, joku sanavalmiimpi jne., mutta nyt he kaikki istuivat pelokkaina, hämmentyneinä ja surullisina lukittujen ovien takana. Oliko heitä vedetty nenästä? Ihmettelivätkö he: ”Ei voi olla totta, miten tässä näin kävi?”. Pelkäsivätkö he toisten ihmisten reaktioita, ivaa tai vankilaan joutumista?

Mieti sellaista tilannetta, jossa sinä olet ollut peloissasi ja hämmennyksissäsi. Mikä esine voisi kuvata sitä? Tuo yksi tai useampi symboli kuvaamaan tuota tilannetta ja siihen liittyviä tunteitasi. Aseta symbolit taloon. *(Ei oven kohdalle laitettujen liinojen päälle!).*

Kun kaikki ovat asetelleet:

Puhu vieruskaverin kanssa siitä, mitkä ovat valitsemasi symbolit, mitä ne kuvaavat tai mikä sai valitsemaan ne. Sinun ei tarvitse kertoa koko tilannetta, mutta kerro siitä kuitenkin jotakin, sen verran, kuin sinusta tuntuu sopivalta.

Näin taisi käydä opetuslapsillekin. He varmasti keskustelivat keskenään Jeesuksen kuolemasta. Yhdessä puhuminen auttoi jo ainakin vähän. Mutta sitten tapahtui vielä jotakin muuta...

Luetaan Joh. 20:19–22.

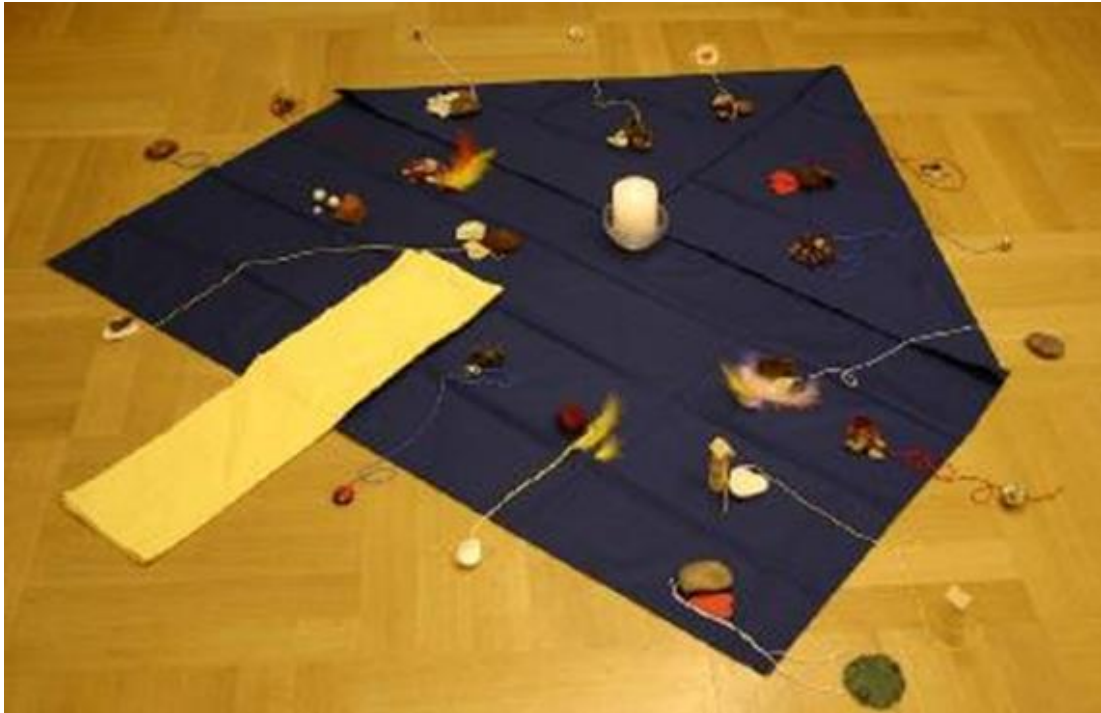
Sytytetään Kristus-kynttilä ja asetetaan se taloon. Jeesus tuli opetuslasten pelon ja hämmennyksen keskelle. Hän toi rauhan ja ilon. Mieti, mikä (tai mitkä) esine voisi kuvata iloa, rauhaa ja helpotusta. Laita se oman pelon ja hämmennyksen esineidesi vierele.

Kun Jeesus tuli paikalle, tilanne muuttui. Oli taas helpompi elää ja hengittää. Joku opetuslapsista ehkä ajatteli, että ”jäädään tähän, tässä on nyt hyvä olla”. Jeesus kuitenkin sanoi: ”Niin kuin Isä on lähettänyt minut, minä lähetän teidät!” (*Oven kohdalla olevat kankaat käännetään niin, että keltainen kangas tulee päällimmäiseksi ja avataan ikään kuin valoisaksi poluksi ulos talosta.*)

Yhä tänäänkin Jeesus muistuttaa, että omien ovienne ulkopuolella on paljon ihmisiä ja tilanteita, jotka tarvitsevat sitä iloa, rauhaa ja toivoa, jonka Jeesus voi antaa. Emme voi jäädä vain omaan tuttuun ja turvalliseen joukkoon suljettujen ovien taa. Jeesus sanoi meille: ”Minä lähetän teidät”. Jumala tarvitsee käsiämme, jalkojamme ja sydämiämme tässä maailmassa, jotta ilo, rauha ja toivo voisivat levitä. Mikä on minun tehtäväni? Missä minua tarvitaan? Mihin ja keiden luo minua johdatetaan? Minne minä voisin viedä Jeesuksen antamaa iloa ja rauhaa? Meitä ei lähetetä matkaan yksin. Pyhä Henki on tukenamme. Jumala tietää millaista tukea meistä itse kukin tarvitsee, että uskallamme lähteä kohti omaa tehtäväämme.

Mieti vielä yksi tilanne, tehtävä tai ihminen, joka sinulla parhaillaan on tai joka odottaa sinua tulevaisuudessa. Se voi olla myös unelma, jotakin sellaista mitä haluaisit tehdä.

Ota yksi symboli kuvaamaan tätä tehtävää ja ota myös langanpätkiä poluksesi. Aseta symbolit talon ulkopuolelle ja tee langoista polku omista pelon ja ilon symboleistasi aina valitsemallesi tehtäväsymbolille asti. *(Jos aikaa jää, keskustellaan saman vieruskaverin kanssa omasta tehtävästä ja omasta polusta, ja miltä näiden valossa näyttävät pelko- ja ilosymbolit.)*

LÄHTEET

Kaikki juhlista i.a. Pääsiäinen. Viitattu 19.1.2017.

<http://www.kaikkijuhlista.fi/juhlista/kalenterijuhlat/paasiainen>.

Kirkkohallitus i.a.a. Evankeliumikirja kirkkovuoden pyhien mukaan. Viitattu 15.2.2017.

<http://notes.evl.fi/Evkirja.nsf/kkvp?OpenView&Start=1&Count=200&ExpandView>.

Lehtonen-Inkinen, Pirjo; Käyhkö, Katinka & Tuomela, Annamari 2010. Lattiakuvat nuorille ja nuorille aikuisille. Jeesus lähettää meidät. Suomen Lähetysseura. Viitattu 1.2.2017.

https://www.google.fi/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0ahUKEwiYoZ_2tdPSAhUFhiwKHdziDI0QFggXMAA&url=https%3A%2F%2Fsuomenlahetysseura.fi%2FIs_fi%2Fmedia%2Fwww%2Flahetysseura%2Fmissio_aineistopankki%2Fseurakuntien_lapsi__ja_nuorisotyön_materiaalit%2Flattiakuvat_nuorille_ja_nuorille_aikuisille%3F__EVIA_MEDIA_PATH_DOWNLOAD&usg=AFQjCNEp-g4V20wQhQQS_IlwTRaqlxiPDA&sig2=6BwiAWNR_Yv2nrORub5oig&bv=m=bv.149397726,d.bGg&cad=rja.

Myllärniemi, Pirjo i.a. Marian ja Pietarin pääsiäisvaellus: Tekstit. Espoon tuomiokirkkoseurakunta. Viitattu 17.1.2017-

<http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/sp?open&cid=Content412BC1>.

Pyhäranta, Tuija; Raudaskoski, Joonas & Seppälä, Olli 2016. Adventista ramadaniin – Uskonnolliset juhlat Suomessa. Helsinki: Kirjapaja.

Raamattu. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon vuonna 1992 käyttöön ottama suomennos. Helsinki: Kirjapaja.

Raamattu. Vanha käännös 1933/1938.

Suomen evankelis-luterilainen kirkko 1986. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon virsikirja.

Wäljas, Eva 2014. Symbolit vievät salaisuuden äärelle. Tampereen seurakunnat. Uutisarkisto 2014. Viitattu 19.1.2017.

https://tampereenseurakunnat.fi/kirkko_tampereella/uutiset_ja_media/uutiset/uutisarkisto_2014/symbolit_vievat_salaisuuden_aarelle.4346.news?21119_o=125.

KUVAT:

Kuvat tuoliaalttarista ja rukousrasian askartelusta itse otettuja.

Lattiakuva Lehtonen-Inkinen, Pirjo; Käyhkö, Katinka & Tuomela, Annamari.

Muut kuvat www.pixabay.com.

HELLUNTAIJAKSO

Kirkkovuoden helluntaijaksoon kuuluvat helluntai aika sekä helluntain jälkeinen aika. Helluntai päättää kirkkovuodessa pääsiäisen. Ensimmäistä helluntaita voidaan pitää kristillisen kirkon perustamispäivänä, sillä se on Pyhän Hengen vuodattamisen juhlapäivä. Helluntain tapahtumista kerrotaan Raamatussa Apostolien tekojen toisessa luvussa. Luvussa kerrotaan, että Jeesuksen opetuslapset olivat kokoontuneet Jerusalemiin. Siellä heille annettiin taivaasta Pyhä Henki ja he alkoivat puhua kielillä ja ylistää Jumalan suuruutta. Tuon tapahtuman seurauksena kristikunta kasvoi ja alkoi levitä. Evankeliumin kuuleminen kaikilla kielillä on edelleen kantava ajatus lähetystyössä.

Helluntain liturginen väri on punainen ja alttarikynttilöitä on kuusi. Helluntain raamatuntekstit kertovat Pyhästä Hengestä lahjana ja lupauksena. Pyhä Henki toimii puolustajana, auttajana ja lohduttajana ja sen kautta Kristus on läsnä kirkossaan. Pyhä Henki liittää kristityt joka puolella maailmaa samaan Kristuksen kirkkoon sekä samaan uskoon ja Herraan.

Helluntain keskeisiä aiheita ovat Pyhän Hengen saaminen ja sen toiminta sekä alkuseurakunnan ja Kristuksen kirkon synty. Varhaisen kirkon perinteessä helluntai ja pääsiäinen olivat kastepäiviä.

YHTEISET SYNTYMÄPÄIVÄT

Ensimmäinen helluntai oli seurakunnan perustamisen päivä. Päivää voidaan kutsua seurakunnan syntymäpäiväksi. Syntymäpäivä on merkittävä päivä jokaisen elämässä. Silloin lähtee rakentumaan ainutlaatuinen tarina ja Jumalan kaunis luomus saa lähteä kasvamaan. Syntymäpäivää saatetaan vähätellä ja sen juhliminen ei välttämättä ole arvossa. Mitä jos järjestäisimme yhteiset syntymäpäiväjuhlat? Näissä juhlissa voidaan juhlaa sekä oikeita syntymäpäiväsankareita, että seurakunnan syntymäjuhlaa. Seurakunta on tärkeä kristityn elämän kannalta, joten sitä kannattaa juhlaa!

JUHLIEN ESIMERKKIRAKENNE:

Alkutervehdys ja paikalla olevien kuulumiset

Kahvibingo

Syntymäpäivän kakkukahvit

Yhteistä keskustelua

Lahjojen jakaminen

Juhlien yhteinen päätös

ALKUTERVEHDYS JA PAIKALLA OLEVIEN KUULUMISET:

Alussa on hyvä toivottaa kaikki tervetulleeksi ja kertoa miksi yhteistä juhlaa on kokoonnuttu viettämään. Ryhmän koosta riippuen voidaan käydä kuulumiset joko yhteisesti tai pienissä ryhmissä.

KAHVIBINGO:

(Ohjeistus ja pelilaudat löytyvät ”Juhlien yhteinen päätös” -osion jälkeen)

SYNTYMÄPÄIVÄN KAKKUKAHVIT:

Juodaan yhdessä syntymäpäiväkahvit ja syödään kakkua.

YHTEISTÄ KESKUSTELUA:

Kahvin aikana voidaan keskustella vapaasti. Sen jälkeen voidaan jatkaa yhteistä keskustelua koko ryhmän kanssa, mikäli se onnistuu. Keskustelun tueksi voidaan ottaa seuraavia kysymyksiä:

Mitä syntymäpäivä sinulle merkitsee?

Oletko sinä yleensä juhlistanut syntymäpäiväsi aikuisiällä?

Juhlittiinko syntymäpäiviä lapsuudessasi?

Muistatko jonkun syntymäpäivän erityisen hyvin?

Onko mieleesi jäänyt jokin syntymäpäivälahja erityisesti?

Onko sinulla tiedossa, miten vanhemmat valitsivat nimesi?

LAHJOJEN JAKAMINEN:

Jokaiselle voidaan jakaa jokin pieni lahja, esimerkiksi kirja, kukka tai jokin raamatunkohta. Jos ryhmä kokoontuu toistuvasti samalla kokoonpanolla, voitte sopia lahjojen ostamisesta etukäteen ja arpoa juhlassa lahjat.

JUHLIEN YHTEINEN PÄÄTÖS:

Juhlat on hyvä päättää yhteiseen hiljentymiseen hartauden merkeissä. Voitte laulaa yhdessä ja hiljentyä lopuksi rukoukseen. Juhlan päätteeksi voidaan vielä keskustella siitä, mitä juhla ryhmäläisille merkitsi ja antoi.

KAHVIBINGO

Tässä tiedostossa ovat:

- ohjeet
- arvottavat kahvisanat
- pelimerkit kuvan peittämistä varten
- 6 erilaista bingoalustaa
- bingopalkintosanontoja.

Lisää bingoalustoja on toisessa tiedostossa.
Jokaisessa alustassa kuvat ovat eri järjestyksessä.

Tulosta sopiva määrä pelialustoja. Varaa jokaiselle osallistujalle tai parille myös pelimerkkejä.

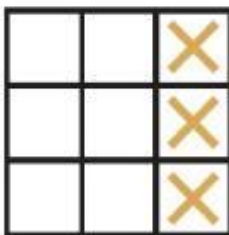
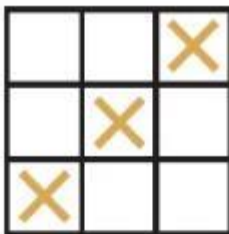
Sivut voi tulostaa myös A3-kokoiselle paperille, jos pelaajat näkevät huonosti.
Tulosteiden laminointi lisää pelin käyttöikä ja tekee puhdistamisen mahdolliseksi.

Jaa osallistujille tai pareille bingoalustat.
Kerro, että kaikki alustat ovat erilaisia ja käy läpi bingon säännöt. Voit näyttää viereisiä esimerkkejä.

Jokainen nostaa vuorollaan kahvisanan. Kaikki peittävät sanaa vastaavan kuvan pelimerkillä, jos se löytyy omasta pelialustasta.

Kun joku saa bingon, eli rastisuoran, hän voi huutaa "bingo" tai näyttää bingo-sanaa.
Bingon pelaaminen kestää kauemmin, jos tavoitteena on täyttää kaikki ruudut.

Bingon voittaja voi palkita vaikka kahvialueililla sanonnoilla tai kahvilahjakortilla.

© Kirsi Alastalo 2016

Alfred Kordeinin yleinen edistys- ja sivistysrahasto

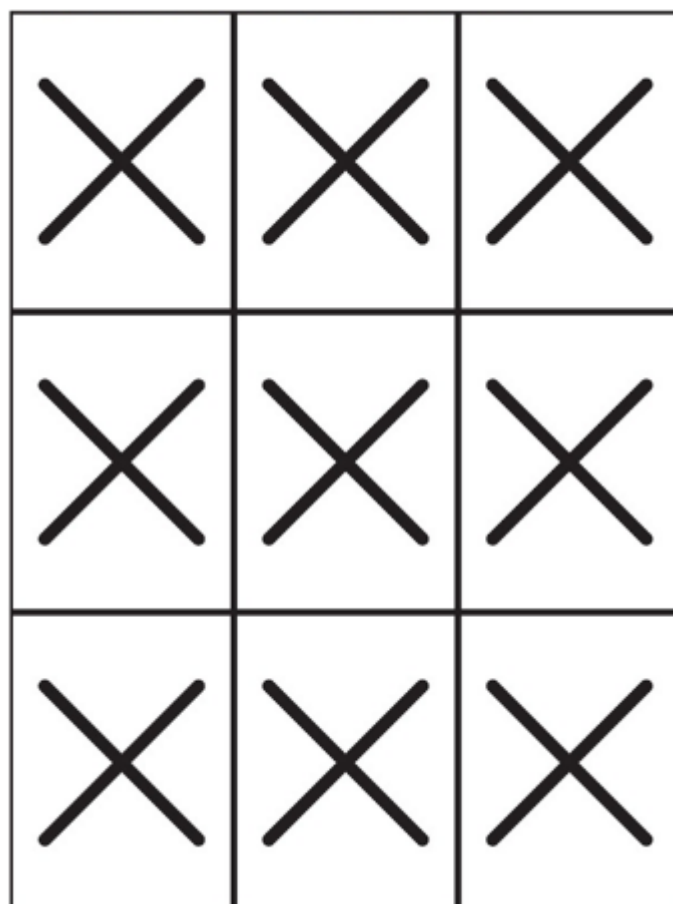
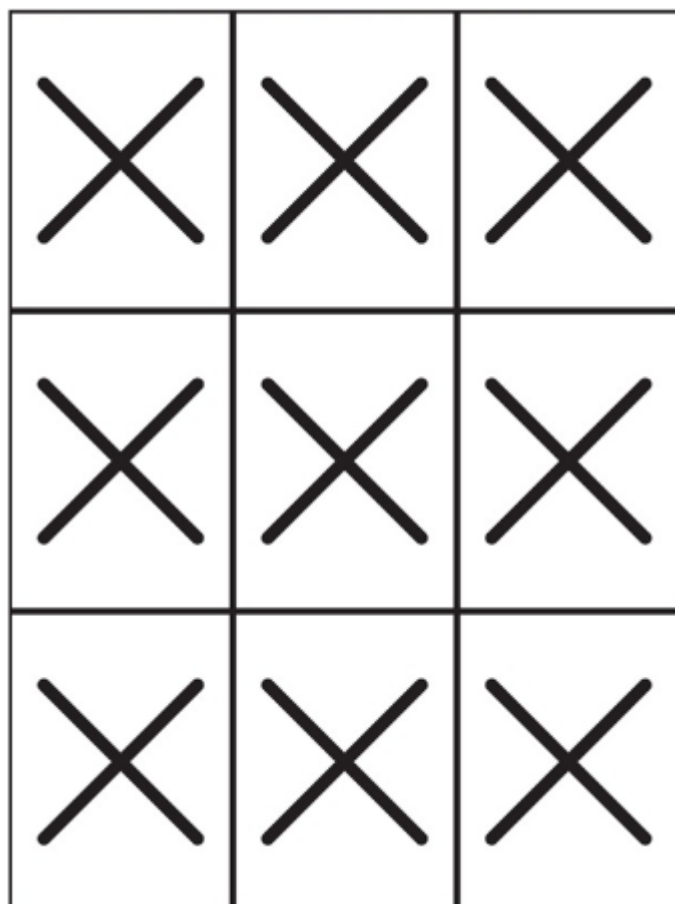
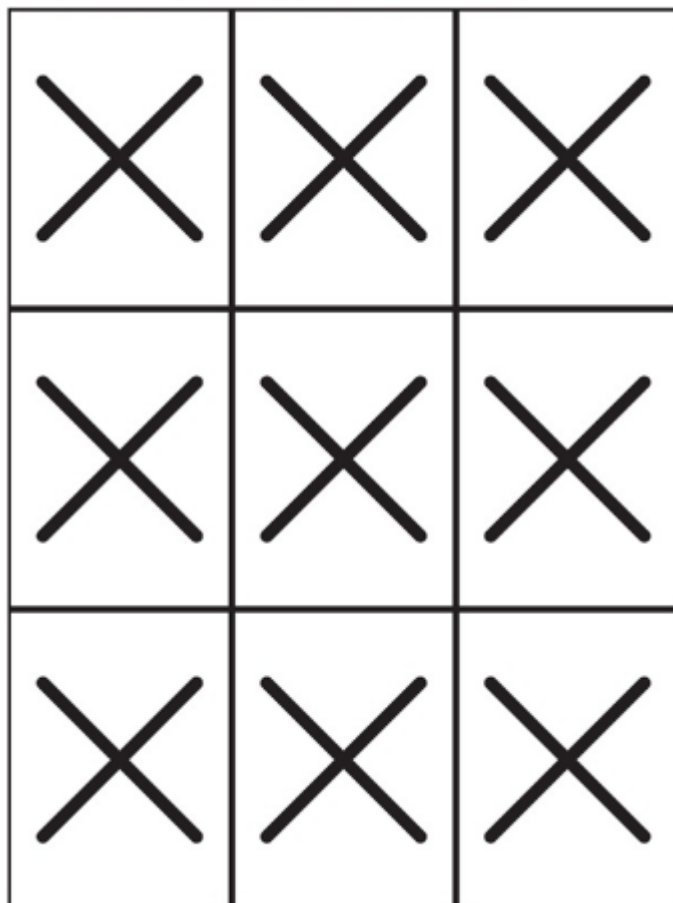
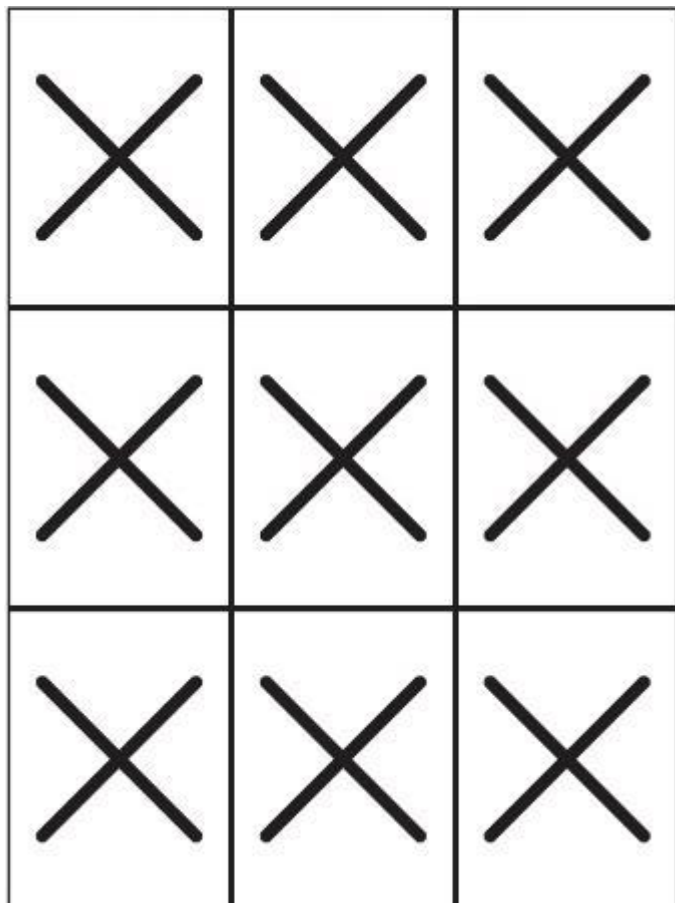
Aineiston voi tulostaa Vanhustyön keskusliiton Vahvike-aineistopankista, internetsivustolta www.vahvike.fi.

BINGO

KAHVIPAVUT	SOKERI
KAHVIMYLLYT	KERMA JA MAITO
PRÄNNÄRI	KERÄILYKUVAT
SIKURI	PAULIGIN PAULA
KAHVIPURKIT	SELVIKKEET
KAHVIPANNU JA PAKETIT	MAKEUTUSAINHEET
SUODATTIMET JA SUPPILOT	Kahvisanan sijasta voit käyttää sanan ja kuvan yhdistelmää. Nämä saa leikkaamalla kaksi ensimmäistä pelialustaa korteiksi ja poistamalla kaksoiskappaleet.

Tulosta 1 pelimerkki-ruudukko jokaista pelialustaa kohti ja leikkaa palat irti.

Voit käyttää myös muita pelimerkkejä, esim. nappulat tai kivet.

<p>Kahvimyllyt</p> 	<p>Kahvipavut</p> 	<p>Makeutusaineet</p>
<p>Selvikkeet</p> 	<p>Suodattimet ja suppilot</p> 	<p>Sokeri</p>
<p>Keräilykuvat</p> 	<p>Kahvipannu ja paketit</p> 	<p>Prännäri</p>
<p>Pauligin Paula</p> 	<p>Sikuri</p> 	<p>Kahvipannu ja paketit</p>
<p>Kahvipurkit</p> 	<p>Keräilykuvat</p> 	<p>Kerma ja maito</p>
<p>Selvikkeet</p> 	<p>Kahvipavut</p> 	<p>Kahvimyllyt</p>

Kuvat: Kirsi Alastalo 2015. Kuvauspaikka: Viikkinäin kahvimuseo, Lieto

Kuvat: Kirsi Alastalo 2015. Kuvauspaikka: Viikkinäin kahvimuseo, Lieto

<p>Kahvipurkit</p> 	<p>Selvikkeet</p> 	<p>Suodattimet ja suppilot</p>
<p>Sikuri</p> 	<p>Prännäri</p> 	<p>Pauligin Paula</p>
<p>Kerma ja maito</p> 	<p>Keräilykuvat</p> 	<p>Makeutusaineet</p>
<p>Kahvipavut</p> 	<p>Kahvimyllyt</p> 	<p>Sikuri</p>
<p>Kerma ja maito</p> 	<p>Makeutusaineet</p> 	<p>Kahvipurkit</p>
<p>Kahvipannu ja paketit</p> 	<p>Sokeri</p> 	<p>Pauligin Paula</p>

Kuvat: Kirsi Alastalo 2015. Kuvasuopaiikka: Viikkinäin kahvimuseo, Lieto

<p>Makeutusaineet</p> 	<p>Keräilykuvat</p> 	<p>Kahvipavut</p>
<p>Prännäri</p> 	<p>Kahvipannu ja paketit</p> 	<p>Kerma ja maito</p>
<p>Suodattimet ja suppilot</p> 	<p>Kahvimyllyt</p> 	<p>Selvikkeet</p>
<p>Sokeri</p> 	<p>Kahvipurkit</p> 	<p>Suodattimet ja suppilot</p>
<p>Pauligin Paula</p> 	<p>Kahvimyllyt</p> 	<p>Selvikkeet</p>
<p>Makeutusaineet</p> 	<p>Sikuri</p> 	<p>Kahvipavut</p>

Kuvat: Kirsi Alastalo 2015. Kuvaukspaikka: Villikimien kahvimuseo, Lieto

Kuvat: Kirsi Alastalo 2015. Kuvaukspaikka: Villikimien kahvimuseo, Lieto

<p>Sikuri</p> 	<p>Kerma ja maito</p> 	<p>Prännäri</p>
<p>Suodattimet ja suppilot</p> 	<p>Kahvipurkit</p> 	<p>Kahvipavut</p>
<p>Sokeri</p> 	<p>Makeutusaineet</p> 	<p>Keräilykuvat</p>
<p>Suodattimet ja suppilot</p> 	<p>Prännäri</p> 	<p>Kahvimyllyt</p>
<p>Keräilykuvat</p> 	<p>Pauligin Paula</p> 	<p>Kahvipannu ja paketit</p>
<p>Kahvipurkit</p> 	<p>Selvikkeet</p> 	<p>Sokeri</p>

Kuvat: Kirsi Alastalo 2015. Kuvauspaikka: Viikkimäen kahvimuseo, Lieto

Kuvat: Kirsi Alastalo 2015. Kuvauspaikka: Viikkimäen kahvimuseo, Lieto

<p>Keräilykuvat</p> 	<p>Kahvipannu ja paketit</p> 	<p>Kerma ja maito</p>
<p>Kahvipavut</p> 	<p>Sokeri</p> 	<p>Makeutusaineet</p>
<p>Prännäri</p> 	<p>Pauligin Paula</p> 	<p>Kahvipurkit</p>
<p>Selvikkeet</p> 	<p>Pauligin Paula</p> 	<p>Sokeri</p>
<p>Makeutusaineet</p> 	<p>Kerma ja maito</p> 	<p>Keräilykuvat</p>
<p>Kahvimyllyt</p> 	<p>Prännäri</p> 	<p>Suodattimet ja suppilot</p>

Kuvat: Kirsi Alastalo 2015. Kuvasuopalkko: Viikkinen kahvimuseo, Liebo

Kuvat: Kirsi Alastalo 2015. Kuvasuopalkko: Viikkinen kahvimuseo, Liebo

<p>Kahvipannu ja paketit</p> 	<p>Makeutusaineet</p> 	<p>Keräilykuvat</p>
<p>Sokeri</p> 	<p>Selvikkeet</p> 	<p>Kahvimyllyt</p>
<p>Kahvipavut</p> 	<p>Suodattimet ja suppilot</p> 	<p>Kerma ja maito</p>
<p>Prännäri</p> 	<p>Sokeri</p> 	<p>Selvikkeet</p>
<p>Kahvimyllyt</p> 	<p>Kahvipavut</p> 	<p>Sikuri</p>
<p>Pauligin Paula</p> 	<p>Kahvipurkit</p> 	<p>Kahvipannu ja paketit</p>

Kuvat: Kirsi Alastalo 2015. Kuvaukset: Villiäimien kahvimuseo, Liebo

Kuvat: Kirsi Alastalo 2015. Kuvaukset: Villiäimien kahvimuseo, Liebo

NAAMARIN MAALAUUS

Helluntain jälkeisten pyhien tekstit liittyvät muun muassa uskonelämään, Jumalan valtakunnassa elämiseen sekä Jumalan antamien lahjojen käyttämiseen. Myös Jumalan huolenpito, uskon perustus ja kestävyys sekä kahden maan kansalaisuus ovat keskeisiä teemoja. Helluntaina tai sen jälkeisenä aikana on hyvä pysähtyä pohtimaan omaa hengellisyyttä. Oma uskonelämä ja hengellisyyttä voi hahmottaa maalaamalla. Tällä kertaa jokainen saa maalata itselleen naamarin. Naamari kuvastaa ihmisen kasvoja. Ne kertovat ihmisestä paljon. Ilmeillä ja eleillä pystyy viestimään monia asioita. Kasvoilta voi usein lukea ihmisen mielialaa ja tunteita.

Naamarin maalauksen tavoitteena on tutkiskella omia ajatuksiaan hengellisyydestä ja uskonelämästä. Jokainen voi pohtia jumalasuhdettaan, tapaansa rukoilla ja elää kristittynä, luottamustaan Jumalaan ja hengellisyytensä ilmenemistä arjessa. Mitä usko merkitsee? Näitä ajatuksia peilaten jokainen saa maalata ajatuksiaan kuvastavan naamarin. Mitä hengellisyydestä näkyy muille, entä itselle?

TARVIKKEET:

Naamareita
Akryylimaaleja
Siveltimiä
Vesiastioita
Kertakäyttölautasia/
kippoja maaleille

Pöydät voi suojata esimerkiksi sanomalehdillä ja vaatteet jätessäkeillä. Ohjaaja lukee alustuksen ja johdattelee teemaan. Jokainen saa tarvittavat välineet ja saa valita itse värejä, joita haluaa käyttää. Taustalle voidaan laittaa soimaan rauhallista musiikkia. On hyvä varata tarpeeksi aikaa, jotta jokainen saa maalata rauhassa kiirehtimättä. Työn herättämät pohdinnat ovat tärkeitä ja niistä voidaan keskustella yhdessä.

KRISTITTYJEN YHTEYS -TUTUSTUMISHETKI

Tässä leikissä heitellään lankakerää ryhmän jäseneltä toiselle ja samalla voidaan käydä läpi joitakin kysymyksiä tai tutustua toisiin. Leikki on vertauskuva kristittyjen yhteydestä.

Ryhmä asettuu ringiin tai pöydän ympärille istumaan siten, että kaikki näkevät toisensa. Ohjaajalla on aluksi kädessään lankakerä. Hän esittää jonkin kysymyksen, johon kukin vastaa vuorollaan. Ohjaaja heittää sen jollekin ringissä olevalle ja pitää itse langan päästä kiinni. Kiinniottaja vastaa kysymykseen ja heittää lankakerän jollekin muulle ringissä olevalle pitäen samalla langasta kiinni. Näin lankakerä kiertää jokaiselle ryhmäläiselle päätyen viimeisenä ohjaajalle. Hän voi esittää jälleen uuden kysymyksen ja heittää lankakerän takaisin sille, jolta on sen saanut. Näin lankakerää keritään uudelleen kasaan. Toinen kierros voidaan toteuttaa myös muistipelinä siten, että jokainen yrittää muistaa edellisen heittäjän vastauksen tai hänen nimensä.

Esimerkkikysymyksiä ryhmälle, jonka jäsenet tuntevat toisensa:

- Mistä olet kiitollinen tänään?
- Minkä puolesta haluaisit rukoilla?
- Mitä sinulle kuuluu tänään?
- Onko sinulla mielessä jokin rukousaihe?
- Oletko pysynyt terveenä viime aikoina?

Esimerkkikysymyksiä ryhmälle, jonka jäsenet ovat toisilleen vieraita:

- Mikä on nimesi?
- Mistä olet kotoisin?
- Onko sinulla harrastuksia?
- Mikä on lempiruokasi?
- Mistä olet kiitollinen tänään?
- Mikä on paras kirja, jonka olet lukenut?
- Mitä olet tehnyt työksesi?

Leikin päätteeksi ohjaaja voi kertoa, että leikki oli osoitus kristittyjen yhteydestä. Lankakerä yhdisti ryhmän jäsenet samojen kysymysten ja asioiden äärelle. Jeesus yhdistää seurakunnan jäsenet yhdeksi ruumiiksi. Vaikka emme aina tunne toisiamme, usko yhdistää meitä. On tärkeää, että saamme tukea toisiltamme. Lopuksi voidaan keskustella yhdessä kristittyjen yhteydestä.

LOPPURUKOUS:

Taivaallinen Isä, kiitos seurakunnasta, jossa saamme palvella ja osallistua toimintaan. Kiitos siitä, että saamme elää yhteydessä toisiin kristittyihin. Auta meitä tukemaan toisiamme arjen keskellä ja kantamaan toistemme kuormia. Anna anteeksi rikkomuksemme toisiamme ja sinua kohtaan. Kiitos, että tunnet meistä jokaisen ja pidät meistä huolta. Aamen.

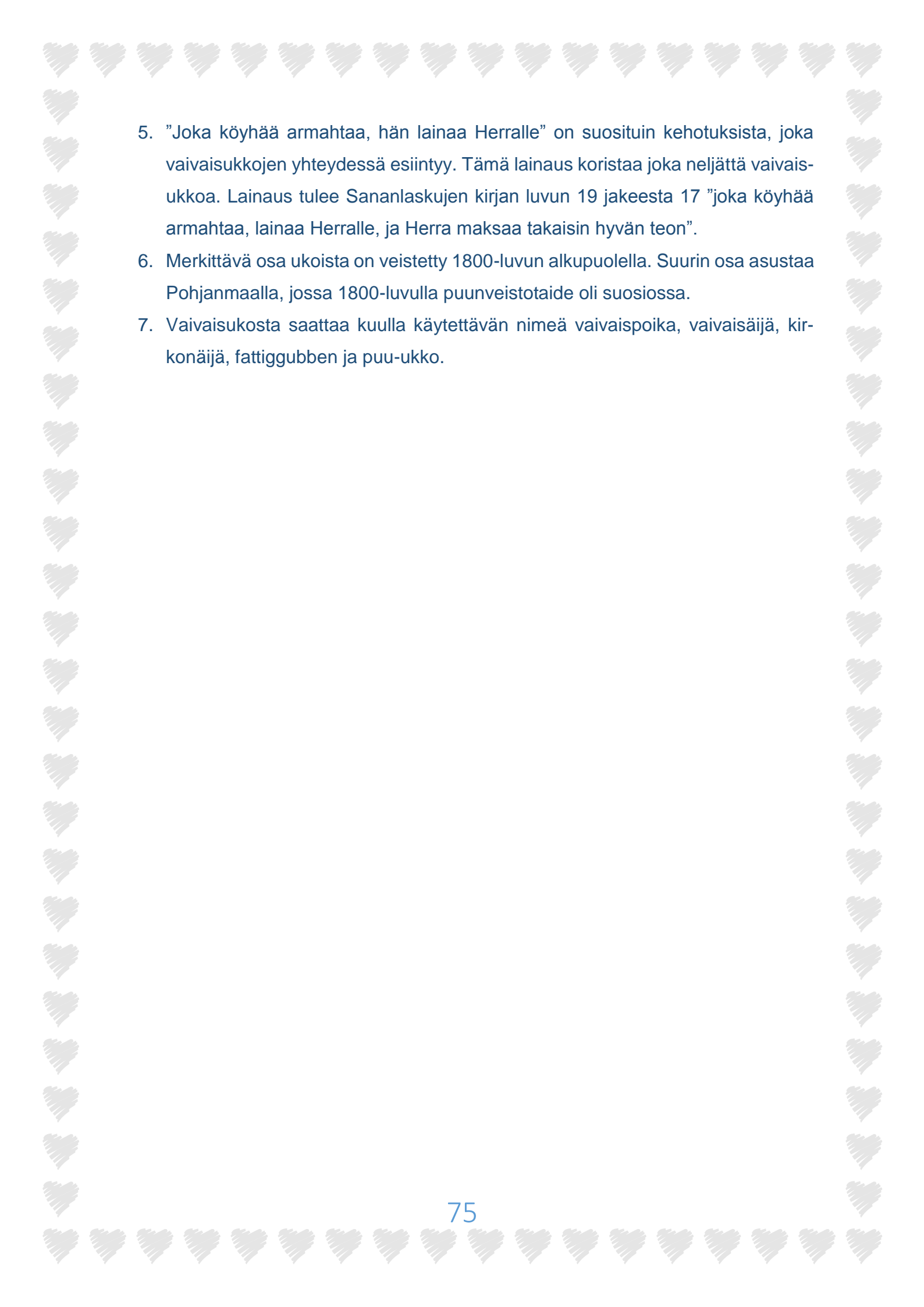
VAIVASUKOT LÄHIMMÄISIÄ PALVELEMASSA

14. sunnuntai helluntaista on lähimmäisen kirkkopyhä. Jeesus on antanut meille esimerkin elämällään ja opetuksillaan, kuinka meidän tulee rakastaa toinen toistamme. Jeesuksen tavoin meidän tulisi nähdä jokaisessa ihmisessä lähimmäisemme. Tällä kertaa lähestymme lähimmäisteemaa vaivaisukkojen kautta.

Alkuun ohjaaja käy lävitse seitsemän faktaa vaivaisukoista. Tämän jälkeen ryhmässä voidaan käydä keskustelua mieleen nousseista asioista. Keskustelua voi herätellä kysymyksillä: olivatko vaivaisukot tuttuja entuudestaan, yllättikö jokin fakta sinut ja oletko koskaan nähnyt vaivaisukkoja. Keskustelun jälkeen katsellaan kuvia eri paikkakuntien vaivaisukoista. Pienessä ryhmässä kuvia voidaan katsoa yhdessä, mutta iso ryhmä kannattaa jakaa sopivan kokoisiin ryhmiin. Jokainen ryhmäläinen valitsee kuvista itselleen mieluisan ukon. Valinnan jälkeen käydään lävistä, miksi valitsi juuri tämän ukon. Kuvat vaivaisukoista on ottanut Matti Haapakoski.

SEITSEMÄN FAKTAA VAIVASUKOISTA:

1. Vaivaisukko on kirkon seinään tai tapuliin kiinnitetty puuveistos, jonka tehtävä on anoa rahaa. Aikanaan rahat on käytetty köyhien ja vähäosaisten auttamiseen. Nykyään vaivaisukkojen keräämät rahat menevät usein seurakunnan diakoniatyölle.
2. Veistokset kuvaavat sodassa vammautuneita sotainvalideja. Symboleina heillä on puujalka ja vasemmassa kädessä tukea antava keppi. Oikea käsi on ojentautuneena eteen ottamaan vastaan apua. Rintakehässä on kolikoille tarkoitettu raha-aukko.
3. Suomessa on jäljellä noin 145 vaivaisukkoa. Vanhimmat ovat 1600-luvun lopulta. Nämä sijaitsevat Hauholla ja Raahessa.
4. Vaivaisakkoja on ollut kaksi. Jäljellä oleva vaivaisakka asustelee Soinissa. Vaivaisakka kerää vuodessa 500–700 euroa diakoniatyölle vielä tänä päivänäkin. Hän toimii myös Soinin suurena nähtävyytenä, kuten vaivaisukoillakin on tapana.

-
- A decorative border of small, light grey hearts surrounds the text on the page.
5. ”Joka köyhää armahtaa, hän lainaa Herralle” on suosituin kehotuksista, joka vaivaisukkojen yhteydessä esiintyy. Tämä lainaus koristaa joka neljättä vaivaisukkoa. Lainaus tulee Sananlaskujen kirjan luvun 19 jakeesta 17 ”joka köyhää armahtaa, lainaa Herralle, ja Herra maksaa takaisin hyvän teon”.
 6. Merkittävä osa ukoista on veistetty 1800-luvun alkupuolella. Suurin osa asustaa Pohjanmaalla, jossa 1800-luvulla puunveistotaide oli suosiossa.
 7. Vaivaisukosta saattaa kuulla käytettävän nimeä vaivaispoika, vaivaisäijä, kirkonäijä, fattiggubben ja puu-ukko.

Eurajoki

Alajärvi, Lehtimäen kirkko

Soinin vaivaisakka

Ilmajoki

Tampere, Teiskon kirkko

Alavieska

Perho

Pori,
Ahlaisten
kirkko

Kaustinen

Kannus

Juupajoki

Kruunupyy

KIITOSAIHEIDEN KOKOAMINEN

15. sunnuntai helluntaista keskittyy erityisesti kiitollisuuden ja kiittämättömyyden teemaan. Jeesus auttoi monia ihmisiä julkisen toimintansa aikana, mutta harva palasi kiittämään häntä. Samalla tavalla me usein unohdamme kiittää Jumalaa kaikesta hyvästä, jota olemme häneltä elämäämme saaneet.

Jokaisella on elämässään hyviä asioita. Niitä ei aina huomaa vaikeuksien keskellä, mutta kaikesta huolimatta Jumala on luonut meille paljon hyvää. Siksi on hyvä oppia kiittämään Jumalaa näistä asioista. Rukouspyykkinarun avulla voidaan tuoda esiin niitä asioita, joista haluamme Jumalaa kiittää.

TARVIKKEET:

narua, pyykkipoikia, paperilappuja, kyniä

Naru viritellään kokoontumistilan seinälle niin, että siihen saa kiinnitettyä pyykkipojilla paperilappuja.

Luetaan alkuun Raamatusta 15. sunnuntain helluntaista psalmiteksti (Ps. 136:1–9). Teksti kertoo kiitollisuudesta Jumalaa kohtaan. Koska Jumala on luonut meille paljon hyvää, saamme olla monesta asiasta kiitollisia.

Ohjaaja jakaa jokaiselle kynän ja paperia. Ohjaaja pyytää jokaista pohtimaan asioita, joista on juuri tänään kiitollinen. Ryhmäläiset kirjoittavat näitä asioita paperille. Ohjaaja kertoo, että lopuksi paperilaput ripustetaan narulle. Mikäli joku asia tuntuu liian henkilökohtaiselta, sitä ei tarvitse kirjoittaa. Pakko ei ole viedä ripustettavaksi mitään, ellei niin halua. Jokaisen annetaan kirjoittaa kaikessa rauhassa. Taustalle voidaan laittaa soimaan rauhallista musiikkia. Kun ryhmän jäsenet ovat valmiita, he voivat käydä ripustamassa omat kiitosaiheensa narulle.

Lopuksi voidaan käydä lukemassa toisten ryhmäläisten kirjoittamia kiitosaiheita. Näiden kiitosaiheiden puolesta voidaan rukoilla yhdessä ääneen tai hiljaa mielessä. On kuitenkin tärkeää pitää jokin hiljentymishetki ja ottaa huomioon kuinka paljon hyviä asioita ryhmän jäsenet ovat tuoneet esille. Kiitollisuus voi olla osa elämää, kun muistaa kiittää Jumalaa kaikesta. Hän tietää tarkoituksen myös elämämme vaikeuksille.

1. Tess. 5:18

”Kiittäkää kaikesta. Tätä Jumala tahtoo teiltä, Kristuksen Jeesuksen omilta.”

LOPPURUKOUS:

Taivaallinen Isä, kiitos kaikesta hyvästä, jota olet meille antanut. Auta meitä näkemään hyviä asioita elämässämme ja muistuta meitä niistä silloinkin, kun on vaikeaa. Anna anteeksi kiittämättömyytemme ja itsekkyytemme. Kiitos armostasi meitä kohtaan ja lupauksestasi olla kanssamme kaikki päivät maailman loppuun asti. Aamen.

HUIVIJUMPPA

Tämän jumpan liikkeiden ohjeistukset ovat Vanhustyön keskusliiton Vahvike-sivustolta. Kaikki liikkeet voidaan tehdä tuolilla istuen eli kyseessä on tuolijumppa. Tärkeää on hyvä asento ja ryhti tuolissa. Ohjaaja näyttää ensin liikkeen, jonka jälkeen kaikki tekevät sen yhtä aikaa. Liikettä toistetaan useita kertoja. Tässä on tärkeää huomioida ryhmäläisten jaksaminen ja voimavarat. Tarvittaessa liikkeitä voidaan helpottaa tai keventää. Aluksi voidaan lämmitellä esimerkiksi pyörittelemällä hartioita ja nilkkoja. Jumppaliikkeet harjoittavat arjessa tarvittavaa liikkuvuutta ja haastavat koordinaatiokykyä.

Huivijumpassa jokaiselle ryhmäläiselle varataan huivi tai pieni kangaspala. Taustalle voi laittaa soimaan jotakin rauhallista musiikkia tai ylistysmusiikkia. Huivijumpan aikana voi hiljentyä kiittämään tai ylistämään Jumalaa.

Heiluta huivia edessä ylös–alas, ensin toisella ja sitten toisella kädellä.

Ota huivin molemmista päistä kiinni. Pidä kädet suorina vartalon edessä ja huivi tiukana niiden välissä. Vie huivia ylös alas vuoroin pään päälle ja polviin.

Heiluta huivia vartalon edessä oikealta vasemmalle, ensin toisella ja sitten toisella kädellä.

Ota huivin päistä molemmin käsin kiinni. Pidä kyynärpäät koukussa ja nosta huivia leuan alle, vie ensin ylös-alas, sitten suoraan eteen ja takaisin. Toista.

Ota huivin päistä molemmin käsin kiinni. Nosta huivia polvista leukaan.

Ravistele huivia edessä vuorotellen kummallakin kädellä.

Ota huivin päistä molemmin käsin kiinni. Tee vartalonkiertoja, viemällä huivia oikealta vasemmalle vartalon edessä.

Heiluta huivia vartalon sivulla edestä taakse; ensin toisella ja sitten toisella kädellä.

Ota huivin päistä molemmin käsin kiinni. Pyöritä käsiä niin, että huivi piirtää suurta ympyrää ilmassa, ensin toiseen ja sitten toiseen suuntaan.

Pyöritä huivia pään päällä/pään ympäri; vuorotellen kummallakin kädellä.

Ota huivin keskeltä kiinni, jotta tulee vähän lyhemmäksi. Sivele huivilla jalkoja ylhäältä alas ja alhaalta ylös rauhalliseen tahtiin. Tee sama toisella kädellä.

Ota huivin päistä molemmin käsin kiinni. Nosta huivi ylös ja laske alas niskan taakse, sitten ylös ja takaisin alas polviin.

Aseta huivin keskikohta polvien väliin. Purista polvia yhteen ja avaa rennoksi auki.

Istu tuolin reunalle, purista huivi polvien väliin ja nosta polvia ylös ja alas.

Heitä huivia ilmaan ja ota se kiinni.

Heilauta huivia ensin oikealla kädellä ilmaan, vaihda se takaisin tuotaessa vasempaan käteen ja heilauta huivia sillä. Heilauttele vuorokäsin.

Kierrätetään muutamaa huivia piirissä, kädestä käteen.

Kierrätetään huiveja piirissä heittämällä huivi ilmaan ja seuraava ottaa sen kiinni. (Korkeintaan joka toiselle huivi)

Heiluttele huivia kuten itse haluat ja katso miten se leijailee.

LÄHTEET

- Alastalo, Kirsi 2016. Kahvibingo. Vanhustyön keskusliitto. Vahvike. Viitattu 20.2.2017. <http://www.vahvike.fi/sites/default/files/perussivu-pdf/Kahvibingo.pdf>.
- Haapakoski, Matti i.a. Kirkkojen vaivaisukkoja. Viitattu 21.2.2017. <https://rastipukki.kuvat.fi/kuvat/kirkkojen+vaivaisukkoja/>.
- Kirkkohallitus i.a.a. Evankeliumikirja kirkkovuoden pyhien mukaan. Viitattu 15.2.2017. <http://notes.evl.fi/Evkirja.nsf/kkvp?OpenView&Start=1&Count=200&ExpandView>.
- Pelastakaa vaivaisukot ry i.a. Vaivaisukkojen historiaa. Viitattu 18.1.2017. <http://www.vaivaisukot.fi/hist.htm>.
- Posti 2015. Vaivaisakka ja kaksi vaivaisukkoa saavat omat postimerkit. Viitattu 18.1.2017. http://www.posti.com/tiedotteet/2015/20150729_vaivaisukkoperinnepostimerkit.html.
- Pyhäranta, Tuija; Raudaskoski, Joonas & Seppälä, Olli 2016. Adventista ramadaniin – Uskonnolliset juhlat Suomessa. Helsinki: Kirjapaja.
- Raamattu. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon vuonna 1992 käyttöön ottama suomennos. Helsinki: Kirjapaja.
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko 1986. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon virsikirja.
- Vanhustyön keskusliitto ry i.a. Huivijumppa. Viitattu 20.2.2017. <http://www.vahvike.fi/fi/liikunta/jumppaohje/huivijumppa>.
- Vauhkonen, Ville 2015. Vaivaisukkojen tarina. Viitattu 18.1.2017. <http://vaivaisukot.fi/images/Vaivaisukkojenteologia.pdf>.

KUVAT:

- Kuvat naamarin maalaamisessa ja kiitosaiheiden kokoamisessa itse otettuja.
- Vaivaisukkokuvat Matti Haapakoski.
- Muut kuvat www.pixabay.com.

ERITYISPYHÄT

Kirkkovuosikalenterissa erityispyhiä on yhteensä kymmenen. Ne on jaoteltu jouluun liittyviin erityispyhiin, muihin erityispyhiin ja yhteiskunnallisiin juhlapäiviin. Jouluun liittyviä erityispyhiä ovat kynttilänpäivä, Marian ilmestyspäivä ja juhannuspäivä eli Johannes Kastajan päivä. Yhteiskunnallisia juhlapäiviä ovat itsenäisyyspäivä ja kansalliset rukouspäivät. Muita erityispyhiä ovat mikkelinpäivä, pyhäinpäivä, luomakunnan sunnuntai, perheen sunnuntai ja Pyhän Henrikin muistopäivä.

KYNTTILÄNPÄIVÄ

Kynttilänpäivä on jouluun liittyvä erityispyhä. Keskiajalta lähteneen perinteen mukaan tänä sunnuntaina siunattiin kaikki kynttilät, joita tullaan käyttämään seuraavan vuoden aikana. Tämän tavan mukaan kynttilänpäivä on saanut nimensä. Kynttilänpäivänä liturginen väri on valkoinen ja maanantaista lauantaihin vihreä.

Päivän raamatuntekstit liittyvät Jeesus-lapsen tuomiseen temppeliin. Tuolloin oli tapana, että jokainen esikoispoika täytyi pyhittää Herralle ja samalla tuoda uhrilahja. Kynttilänpäivänä muistetaan sitä jumalallista kirkkautta, joka Jeesuksessa tuli maailmaan ja ilmestyi meille.

TUIKKUKIPON KORISTELU

Kynttilänpäivänä muistellaan Jeesus-lapsen tuomista temppeliin ja jumalallisen kirkkauden ilmestymistä maailmaan. Jeesus toi maailmaamme valon ja toivon kantamalla syntiemme kuorman. Jo pienenä lapsena hän oli maailmalle luvattu Vapahtaja, joka tuli maailmaan tuomaan pelastuksen. Tässä askartelussa tehdään tuikkukippo. Kynttilä tuo valon muistuttamaan meitä Jumalan kirkkaudesta, joka tuli tuomaan pelastuksen myös jokaiselle meistä.

TARVIKKEET:

Lasipurkki

Paperilautasliina

Decoupage-lakkaa

Sivellin

Sakset

Suojaa pöytä esimerkiksi sanomalehdellä.

OHJEET:

1. Irrota lautasliinasta alempi kerros, jossa ei ole kuviointia.
2. Leikkaa kuvioidusta osasta lasipurkin ympäri yltävä suikale tai pienempiä kuvioita, esimerkiksi sydämiä.
3. Asettele lautasliinan pala oikeaan kohtaan lasipurkkia ja laita siveltimellä päälle ohut kerros Decoupage-lakkaa. Tarvittaessa voit laittaa myös lautasliinan alapuolelle pienen määrän lakkaa, jolloin se pysyy paremmin paikallaan.

MARIAN ILMESTYSPÄIVÄ

Marian ilmestyspäivä on joulukuun liittyvä erityispyhä. Silloin liturginen väri on valkoinen ja maanantaista lauantaihin violetti tai sininen. Raamatuntekstit kertovat enkelin ilmestymisestä Marialle sekä Marian ja Elisabetin kohtaamisesta. Enkeli Gabriel ilmestyi Neitsyt Marialle ilmoittamaan, että tämä odottaa lasta. Enkeli ilmoitti, että Maria saa pojan, jonka nimeksi tulee Jeesus. Aiemmin enkeli oli ilmestynyt Elisabetille, joka myös odottaa lasta, Johannes Kastajaa.

Tämän enkelin ilmoituksen kuullessaan Neitsyt Maria asettuu kokonaan Jumalan käytettäväksi. Hän sanoo: "Minä olen Herran palvelijatar. Tapahtukoon minulle niin kuin sanoit." (Luuk.1: 38).

LATTIAKUVA: JUMALAN TYÖTOVERINA

Marian ilmestyspäivänä muistellaan enkeli Gabrielin ilmestymistä Marialle ja ilmoitusta poikalapsesta, jonka Maria tulee synnyttämään. Marian saama lupaus on osoitus Jumalan armon rikkaudesta. Maria asettuu Jumalan käytettäväksi. Hän on Herran palvelijatar. Meikin saamme toimia tässä maailmassa Jumalan työtovereina ja asettua käytettäväksi Jumalan työssä.

Lattiakuvan aiheena on Jumalan työtoverina toimiminen. Marian tarinan ohella Jeesuksen vertaus kylväjästä kertoo siitä, miten voimme toimia Jumalan työssä tämän maailman keskellä. Lattiakuva rakennetaan tämän teeman pohjalle. Aluksi luetaan raamatunkohta. Laulun ja kohtaamisen avulla pureudutaan käsiteltävään teemaan. Lattiakuva rakennetaan yhdessä ohjaajan avustuksella. Lattiakuva voidaan tehdä myös pöydälle ja ohjaaja voi auttaa ryhmäläisiä kuvan rakentamisessa.

Luuk. 8:5–8

"Mies lähti kylvämään siementä. Kun hän kylvi, osa siemenestä putosi tien laitaan. Siinä jyvät tallautuivat, ja taivaan linnut söivät ne. Osa putosi kalliolle ja lähti kasvuun, mutta oraat kuivettuivat, koska eivät saaneet maasta kosteutta. Osa putosi keskelle ohdakkeita, ja kun oras kasvoi, kasvoivat ohdakkeetkin ja tukahduttivat sen. Mutta osa putosi hyvään maahan, kasvoi ja tuotti satakertaisen sadon." Tämän sanottuaan Jeesus huusi: "Jolla on korvat, se kuulkoon!"

TARVIKKEET:

siemeniä

liinalla peitetty kori

synkän värisiä liinoja kolmena rullana

(esim. musta, tumman sininen, harmaa)

iloisen värisiä liinoja yhtenä rullana

(esim. keltainen)

Kristus-kynttilä

3 tuikkua

JOHDANTO:

Heitellään piirissä seisten näkymätöntä palloa. Sanotaan joko oma nimi tai sen nimi, kenelle pallo heitetään. Lisäksi kerrotaan aina millaisen pallon heittää (esim. raskas, kevyt, helposti särkyvä, iso, pieni, liukas, polttava).

LAULU PIIRISSÄ SEISTEN: ”Syvyydestä minä huudan sinua, Herra”

(Laulun sävel ja sanat: Pekka Simojoki. Laulu löytyy Nuoren seurakunnan veisukirjasta ja on kuunneltavissa YouTubesta.)

1. säkeistö:

2 x

Syvyydestä minä huudan sinua, Herra
(*kädet anovasti ylöspäin*)

Kuule minun ääneni (*kävellään piirissä*)

2. säkeistö:

2 x

Pimeydessä minä kaipaen valoa, Herra
(*kädet muodostavat liekin*)

Kuule minun ääneni (*kävellään piirissä*)

3. säkeistö:

2 x

Erämaassa minä etsin elävää vettä (*kädet ristissä rinnan päällä*)

Kuule minun ääneni (*kävellään piirissä*)

4. säkeistö:

2 x

Anna minun sydämeeni uusi laulu (*kädet sydämen päällä*)

Kuule minun ääneni (*kävellään piirissä*)

KOHTAAMINEN:

Ohjaajalla on korissa siemeniä. Kori on peitetty liinalla. Annetaan ryhmäläisten tunnustella siemeniä liinan päältä ja alta. Haistellaan ja kuunnellaan siemeniä.

Paljastetaan liinan alta kori. Kori on kylvövakka. Laitetaan vakka piirin keskelle. Vakan ympärille laitetaan kolme synkän väristä kangsrullaa ja yksi iloisen värinen kangsrulla. Avataan vähän synkän värisiä kangsrullia ja laitetaan niiden päälle palavat tuikut. Iloisenvärinen rulla jää vielä avaamatta.

SYVENTÄMINEN:

Uskovina olemme usein tilanteissa, joissa saamme kertoa Jumalan sanaa muille. Meillä saattaa olla kokemuksia siitä, että olemme pitäneet Jumalan sanaa esillä tai kutsuneet ihmisiä Kristuksen yhteyteen. Meistä on kuitenkin voinut tuntua siltä, että olemme epäonnistuneet. Panoksestamme huolimatta mitään ei ole tapahtunut. Onko sinulla tällaista kokemusta? Voit nyt valita jonkun esineen tällaisen kokemuksesi merkiksi, avata yhtä rullista, joiden päässä palaa tuikku, ja laittaa oman merkkisi kankaalle.

Jokainen avaa haluamansa väristä rullaa ja laittaa avautuneen kankaan päälle oman symbolinsa näiden kokemusten merkiksi. Halukkaat saavat kertoa kokemuksistaan. Puhalletaan tuikut sammuksiin hiljaisuudessa.

On kuitenkin tilanteita, joissa olemme huomanneet toimineemme jollain ihmeellisellä tavalla Jumalan työtoverina tässä maailmassa. Joskus nämä tilanteet ovat meille itsellemme täysiä yllätyksiä. Toimintamme seuraukset ovat paljastuneet meille vähä vähältä tai vasta pitkän ajan kuluttua.

Voit nyt valita ja laittaa oman merkkisi tälle kankaalle kertomaan tällaisesta onnistumisen kokemuksesta. Kun puhutaan paljastumisesta, avataan samalla vähä vähältä iloisen värinen rulla. Laitetaan Kristus-kynttilä rullan alkupäähän. Jokainen laittaa oman symbolinsa iloisen väriselle kankaalle merkiksi onnistumisen kokemuksesta.

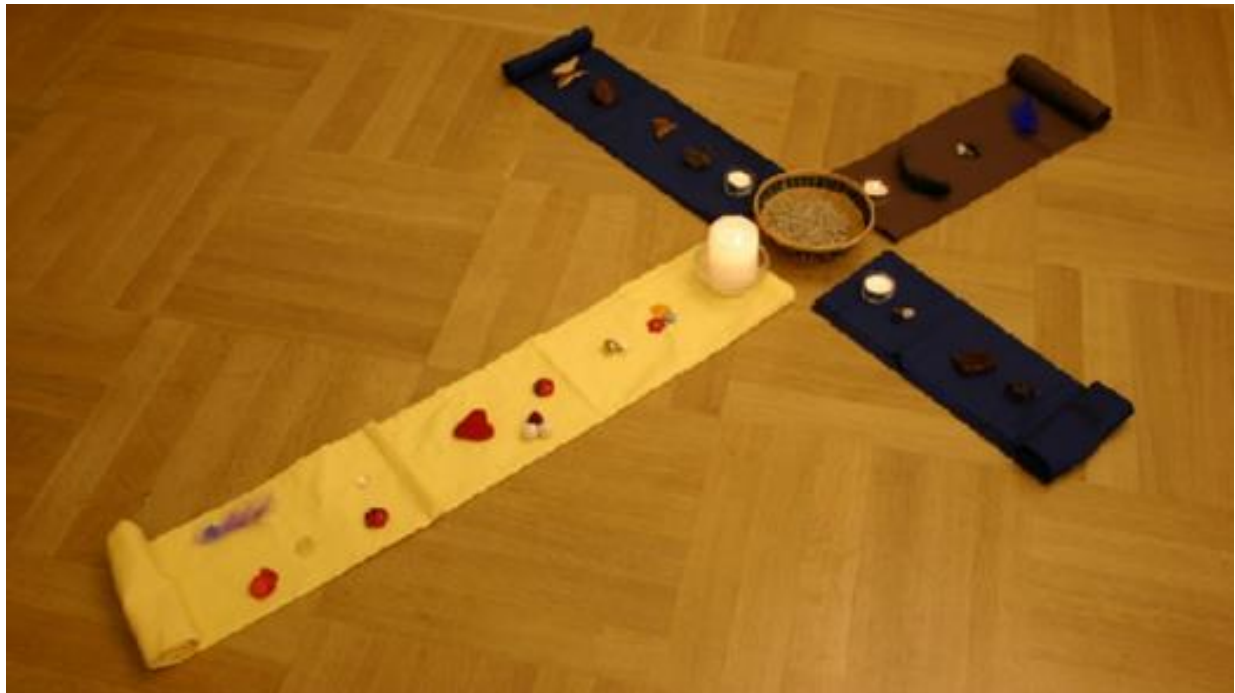
Joskus meidän on oltava kärsivällisiä. Jumala osaa yllättää ja voi muuttaa epäonnistumisen lopulta onnistumiseksi tai opettavaiseksi kokemukseksi. Sytytetään uudelleen epäonnistumisia kuvanneiden kankaiden päissä olevat tuikut sen merkiksi, että niin kauan kuin on elämää, on toivoa.

LUETAAN RAAMATUSTA:

Luuk. 8: 5–8

RUKOUS PIIRISSÄ KÄSI KÄDESSÄ:

Herra, pohjoinen maamme routii syvältä ja pitkään eikä tuota kovin runsaasti satoa. Routaa on myös sisimmässämme. Maailman tuulet tuovat meihin pelkoa ja turvattu-
muutta, huolta ja välinpitämättömyyttä, niin että sanasi vaikutus meissä tukehtuu. Kyl-
väjä, älä hylkää meitä. Anna meidän kasvaa uskon, toivon ja rakkauden hedelmää.
Jeesuksen nimessä. Aamen.

JUHANNUSPÄIVÄ

Juhannuspäivä eli Johannes Kastajan päivä on joulukuun liittyvä erityispyhä, sillä pelastushistoriallisesti juhannus viittaa seuraavaan joulukuun. Johannes Kastajan syntymäpäivä on 24.6. eli kuusi kuukautta ennen Jeesuksen syntymää. Nykyisin juhannusta vietetään 19.6. seuraavana lauantaina.

Nimi Johannes tarkoittaa ”Jumala on armollinen”. Johannes Kastaja muistetaan juuri siitä, että hän julisti Jumalan armoa ja hyvyyttä sekä syntien anteeksiantamista ja pelastusta. Juhannuksen liturginen väri on valkoinen ja päivän raamatuntekstit liittyvät Johannes Kastajan syntymään sekä hänen toimintaansa ennen Jeesusta. Johannes toimi eräänlaisena tienraivaajana ja kastoi ihmisiä vedellä ennen kuin Jeesus tuli kastamaan Pyhällä Hengellä.

Juhannukseen liittyy kirkollisen teeman lisäksi hyvin vahvasti myös kansallisen juhlan perinteitä. Juhannuksena vietetään Suomen lipun päivää, jolloin liputetaan juhannusaattoillasta yön yli juhannuspäivän iltaan asti. Tämä on poikkeuksellista, sillä muina liputuspäivinä ei liputeta yön yli. Juhannus sijoittuu kalenterissa hyvin lähelle kesäpäivänseisausta 21.6., joten juhannusta kutsutaan myös yöttömän yön ja keskikesän juhlaiksi.

Suomessa juhannuksen viettoon liittyy paljon tapoja ja perinteitä. Monet työikäiset aloittavat kesäloman juhannuksesta, ja usein on tapana lähteä viettämään juhannusta mökille. Juhannukseen kuuluvat juhannustaiat sekä juhannussalko ja juhannuskokko. Myös juhannustanssit ovat oleellinen osa monien juhannuksen viettoa. Juhannus on ollut myös suosittu hääpäivä ja konfirmaatiopäivä.

MUISTELU: KASTE JA KONFIRMAATIO

Juhannus on keskikesän juhla, johon liittyy paljon muistoja ja perinteitä. Juhannuksena muistellaan Johannes Kastajaa, joka kastoi ihmisiä vedellä ennen Jeesusta, joka tuli kastamaan ihmisiä Pyhällä Hengellä. Näin juhannuksen teemassa näkyy kasteen merkitys. Kesä on rippikoulujen aikaa ja siihen liittyvät monet muistot omasta rippikoulusta ja konfirmaatiosta. Kaste ja konfirmaatio ovat keskeisiä kristityn elämän etappeja ja niiden merkitysten muistaminen on tärkeää.

Muistelukorttien avulla voidaan keskustella kasteesta, konfirmaatiosta ja kesästä. Keskustelua voidaan käydä koko ryhmän kesken tai ryhmä voidaan jakaa pienempiin osiin. Ohjaaja voi esittää kysymyksen yleisesti koko ryhmälle. Tällöin voidaan käydä läpi kaikkien vastaukset tai antaa vain halukkaiden vastata. Ohjaaja voi myös jakaa jokaiselle ryhmäläiselle oman kortin. Tällöin jokainen vuorollaan lukee kysymyksen ja vastaa siihen. Muut ryhmäläiset voivat kertoa myös omia vastauksiaan. Seuraavilla sivuilla olevat kortit on hyvä tulostaa, leikata irti ja halutessaan laminoida.

Ryhmäläiset voivat ottaa mukaan kaste- tai konfirmaatiotodistuksen, valokuvan tai jonkun muun omasta kasteesta tai konfirmaatiosta muistuttavan esineen.

**Oletko käynyt
rippikoulun?**

**Missä kävit
rippikoulun?**

**Millainen kokemus
rippikoulu oli
sinulle?**

**Mitä muistoja tulee
mieleesi
rippikoulusta?**

**Millaisia
ystävyyssuhteita
sait rippikoulusta?**

**Minkä laulun
lauoitte
konfirmaatiossa?**

**Mitä kaste
sinulle merkitsee?**

**Miten nimesi
on valittu?**

**Mikä on paras
kesämuistosi?**

**Kuinka usein
marjastat tai
sienestät?**

**Mikä on kesän
paras marja?**

**Miten juhannusta
kuuluu viettää?**

**Mikä on paras
jäätelömaku?**

**Mitä juot mieluiten
lämpimänä
päivänä?**

**Millaisia muistoja
sinulla on
uimisesta?**

**Mitä lapsuuden
kesiisi kuului?**

JUHANNUSOLYMPIALAISET

Juhannusta on mukava viettää muiden kanssa. Juhannus olympialaiset on leikkimielinen kilpailu, jossa kaikki pääsevät osallistumaan ja pitämään hauskaa. Kaikki osiot suoritetaan istuen, joten kaikkien on helppo osallistua kilpailuun. Näissä olympialaisissa tärkeintä ei ole voitto, vaan yhdessäolo. Meidän arvomme ei perustu siihen, kuinka hyvin pärjäämme ja mille sijoille yllämme, vaan siihen, että Kristus on meidät lunastanut. Jumala loi meidät omaksi kuvakseen ja olemme hänen silmissään arvokkaita. Meidän aarteemme on taivaassa, ei tämän maailman voitoissa ja menestyksessä.

”Tiedättehän, että vaikka juoksukilpailussa kaikki juoksevat, vain yksi saa palkinnon. Juoskaa siis niin, että voitatte sen! Jokainen kilpailija noudattaa lujaa itsekuria, juoksijat saavuttaakseen katoavan seppeleen, me saadaksemme katoamattoman.”

1. Kor. 9:24–25

Olympialaiset istuen

- *Jos Olympialaisissa halutaan löytää voittaja, voidaan aluksi jokaiselle jakaa paperi ja kynä omien pisteiden laskua varten. Koska kilpailu ei ole vakavaa, voi jokainen merkitä itse pisteensä omantunnon mukaan tai ryhmän ohjaaja voi laskea pisteet.*
- *Aluksi voidaan sytyttää Olympiatuli (kynttilä tms. valo) palamaan kilpailun ajaksi.*
- *Lajit on suunniteltu niin, että niitä voidaan suorittaa pöydän ympärillä istuen. Sovelletuna ne voivat toimia muissakin ympäristöissä.*

1. laji: SOUTU

Kilpailijat istuvat pöydän ääressä. Jokainen saa itselle ”poijun”, joka voi olla mikä tahansa pieni esine, mikä pysyy paikallaan pöydällä sekä ”veneeseen” eli hernepussin. Jokainen asettaa oman poijunsa eteensä pöydälle sellaisen matkan päähän, mihin ylettää sopivasti kurottamaan. Veneenä toimiva hernepussi asetetaan pään päälle.

Tarkoitus on tehdä mahdollisimman monta soutuliikettä määrätyn ajan aikana (esim. 20 sekuntia). Soutuliikkeet tehdään niin, että taakse vetäydyttäessä selkä koskettaa tuolin selkänojaa ja eteen kumarruttaessa kosketetaan kummallakin kädellä poijua. Hernepussin on samalla pysyttävä pään päällä. Mikäli pussi putoaa, se tulee nostaa ennen soutamisen jatkamista.

Pisteitä saa niin monta, kuinka monta soutuliikettä ehtii tehdä määrättyssä ajassa. Jokainen voi laskea pisteet itselleen tai voidaan jakaa parit, jotka soutavat vuorotellen ja laskevat toistensa pisteet.

2. laji: RENKAAN HEITTO

Renkaan heittoon tarvitaan heittoalusta ja renkaita, joita voi ostaa valmiina. Heittoalustassa voi olla esim. viisi tolppaa, joiden kohdalla on eri pistemäärät. Kilpailijat heittävät vuorotellen saman määrän renkaita kohti alustaa ja saavat pisteitä osumien mukaisesti.

Mikäli ryhmä on pieni ja kaikki istuvat yhtä kaukana esim. pöydän keskustasta, voidaan pöydälle rakentaa heittoalusta merkitsemällä pöytään erilaisia pistemääriä ja tähtäämällä niihin vaikkapa hernepusseilla.

3. laji PYYKIN RIPUSTUS

Kukin kilpailija saa eteensä kolme pyykkipoikaa. Ryhmän ohjaajat pingottavat osallistujien eteen narun. Tavoite on saada mahdollisimman monta pyykkipoikaa ripustettua naruun tietyn ajan kuluessa (esim. 20 sekuntia). Haastetta tuo se, että kilpailijat saavat käyttää vain yhtä kättä ja heidän on pidettävä silmät kiinni. Pisteitä voi saada 0-3 sen mukaan, montako pyykkipoikaa on saanut narulle sovitussa ajassa.

4. laji: NOPAN HEITTO

Tarvitaan laatikko ja mielellään tavallista suurempi, pehmeä noppa. Kilpailijat heittävät noppaa vuorotellen. Tavoitteena on saada noppa laatikkoon. Mikäli noppa menee laatikkoon, saa kilpailija pisteitä kaksi kertaa nopan silmäluvun verran. Mikäli noppa jää pöydälle pisteitä tulee silmäluvun verran. Mikäli noppa putoaa lattialle, siitä ei saa pisteitä. Jokaisella on mahdollisuus heittää toisen kerran, mikäli ensimmäisen heiton pistemäärä ei tyydytä.

Olympialaisten lopuksi voidaan julistaa voittaja eli se, joka keräsi korkeimman pistemäärän ja antaa hänelle voittajan aplodit. Palkinnot voidaan jakaa kaikille ja juoda mitalikahvit.

MIKKELINPÄIVÄ

Mikkelinpäivää vietetään 29.9. tai sitä seuraavana sunnuntaina. Mikkelinpäivää kutsutaan myös enkelien sunnuntaiksi, sillä päivä on omistettu enkeleille. Alun perin mikkelinpäivä oli erityisesti arkkienkeli Mikaelille omistettu, mistä se on saanut nimensäkin. Enkeli Mikaelin nimi tulee heprean kielestä ja tarkoittaa ”kuka on Jumalan kaltainen”. Myöhemmin päivää on alettu kutsua kaikkien enkelien päiväksi. Mikkelinpäivänä muistetaan enkelien merkitystä ja niiden tehtäviä. Enkelit ovat Jumalan sanansaattajia ja ne suojelevat ja opastavat ihmisiä.

Luterilaisuudessa enkelien asemaa ei korosteta, vaikka lähes kaikissa kirkoissa enkelit ovat jollain tavalla läsnä, muun muassa lasimaalauksissa, kuvissa tai patsaissa. Enkelien rooli Jumalan sanansaattajina ja viestinvälittäjinä voidaan tietyllä tapaa nähdä tarpeettomana, sillä Jeesusta voidaan pitää ainoana välittäjänä ihmisen ja Jumalan välillä. Tästä huolimatta enkelit ovat säilyttäneet asemansa luterilaisuudessa. Raamatussa kuvataan nimeltä kolme enkeliä, Mikael, Gabriel ja Rafael. Ne kaikki ovat arkienkeleitä eli ylienkeleitä, joita Raamatun mukaan on yhteensä seitsemän.

Enkeli Gabriel ilmestyi Sakariaalle ja ilmoitti, että hänen vaimonsa Elisabet synnyttää pojan, Johannes Kastajan (Luuk.1: 5–25). Samoin enkeli Gabriel ilmestyi Neitsyt Marialle ja ilmoitti, että tämä synnyttää pojan, Jeesuksen, jota kutsutaan Jumalan pojaksi. (Luuk.1: 26–38). Lisäksi enkeli Gabriel esiintyy Danielin kirjassa kahdesti. Enkeli Mikael mainitaan Raamatussa kolmeen kertaan Danielin kirjassa, Juudaksen kirjeessä ja Ilmestyskirjassa. Mikael nähdään soturina ja taivaan joukkojen komentajana. Ilmestyskirjassa Mikael johtaa taistelua Saatanaa ja muita langenneita enkeleitä vastaan. Enkeli Rafaelia ei mainita nykyisessä raamatunkäännöksessä, vaan ainoastaan apokryfikirjoihin kuuluvassa Tobiaan kirjassa.

KORISTE-ENKELEIDEN ASKARTELU

Mikkelinpäivää voidaan kutsua myös enkelien sunnuntaiksi. Enkelien tehtävä on toimia Jumalan sanansaattajina sekä suojella ja opastaa ihmisiä. Vaikka enkelien asemaa ei luterilaisuudessa korosteta, Raamattu kertoo niiden tehtävästä. Tässä askartelussa jokainen pääsee tekemään itselleen koriste-enkelin. Enkeli muistuttaa meitä siitä, että Jumala on luvannut suojella meitä ja pitää meistä huolta.

Voitte lukea Raamatusta Psalmin 91.

”Hän antaa enkeleilleen käskyn varjella sinua, missä ikinä kuljet, ja he kantavat sinua käsillään, ettet loukkaa jalkaasi kiveen.” (Ps. 91: 11–12)

TARVIKKEET:

Askartelumassa, valitse seuraavista

- DAS-massaa (kuivuu huoneenlämmössä)
- Fimo-massaa (paistettava uunissa)

Kaulin

Enkelimuotti

Rautalankaa

Sakset tai pihdit

Grillitikku tai pilli

Kynä

Halutessasi koristeluun helmiä

Halutessasi koristeluun akryylimaalia

OHJEET:

1. Kauli askartelumassa noin 0,5 cm paksuiseksi levyksi.
2. Paina muotti massaan ja irrota enkeli.
3. Pintaa voi tarvittaessa tasoittaa kostutetulla sormella.
4. Tee enkelin kumpaankin siipeen reikä ripustamista varten grillitikulla tai pillillä.
5. Voit painaa kuvioita massaan esimerkiksi oksalla, pitsinauhalla tai kohokuvioidulla astialla. Voit myös tehdä kuvioita tikulla.
6. Jos haluat maalata enkelin, anna sen ensin kuivua tai paista uunissa massasta riippuen.
7. Pyöritä rautalanka kynän ympärille. Voit pujottaa helmiä rautalankaan. Katkaisen rautalanka ja pujota sen päät kuivuneen enkelin siivissä oleviin reikiin. Kieputa rautalanka kiinni.

PYHÄINPÄIVÄ

Pyhäinpäivä eli entinen pyhainmiestenpäivä on saanut alkunsa kaikkien pyhien päivästä sekä kaikkien uskovien vainajien muistopäivästä. Ne ovat erityisesti katolisen kirkon juhlapäiviä, joita vietetään ensimmäinen ja toinen marraskuuta. Luterilaisessa kirkossa päivät ovat sulautuneet yhteen pyhäinpäiväksi, ja sitä kutsutaan kaikkien pyhien juhlaksi. Pyhäinpäivänä muistellaan siis kaikkia kristikunnan marttyyreja sekä muita uskossa Kristukseen kuolleita. Lisäksi muistellaan kaikkia kuolleita läheisiä, ja pyhäinpäivä on muistutuksena jälleennäkemisen toivosta.

Pyhäinpäivää vietetään Suomessa 31.10. ja 6.11. välisenä lauantaina. Kirkoissa se on viidenneksi suosituin jumalanpalveluspäivä jouluaaton, ensimmäisen adventtisunnuntain, ensimmäisen joulupäivän ja kiirastorstain jälkeen. Silloin monissa seurakunnissa on tapana lukea kaikkien vuoden aikana kuolleiden nimet ja sytyttää kynttilä heidän muistokseen. Monilla paikkakunnilla jumalanpalvelukseen kutsutaan henkilökohtaisesti kaikki, joiden omainen on kuollut vuoden aikana. Toisen maailmansodan jälkeen yleistyi tapa käydä viemässä haudoille kynttilöitä.

YHTEINEN HILJENTYMINEN

Pyhäinpäivä tuo lähellemme ihmiset, jotka ovat siirtyneet ajasta ikuisuuteen. Tänä päivänä saamme antaa tilaa ja aikaa muistoille. Saamme iloita ja kiittää, mitä kaikkea saimme läheistemme kanssa kokea. Saamme surra ja kaivata. Jokainen joutuu jossain vaiheessa elämää kokemaan läheisen menettämisen. Kokemus läheisen kuolemasta on aina ainutkertainen ja koemme sen omalla tavallamme. Yhteisen hiljentymisen kautta saamme kunnioittaa läheisemme muistoa. Saamme jättää ajatukset ja tunteet Jumalan käsiin. Saamme jäädä Hänen huolenpitonsa suojaan, Hänen kannettavaksi.

TARVIKKEET:

risti, kynttilä, tulitikut, pöytäliina, erivärisiä kiviä, astia kiville

RAKENNA SOPIVALLE PÖYDÄLLE VALMIIKSI ALTTARI:

Altтари voi olla tilan edessä tai pöydän ääressä, jossa istutaan. Alttarilla on hyvä olla ainakin pöytäliina, risti ja kynttilä. Alttarilla pitää olla riittävästi tilaa, jotta sinne voidaan laittaa rukouskivet.

ALOITUS:

sytytetään alttarin kynttilä ja lauletaan virsi **142** Oi Jeesus, kiitos nimellesi sun tai **146**
Rauhan saivat pyhät Herran.

LUETAAN ANNA-MARI KASKISEN RUNO:

Jumala, nyt meitä kannaa.

Voimaa anna

tähän hetkeen vaikeaan.

Murhe alas painaa päämme.

Tähän jäämme.

Apua anna ajallaan.

Jumala, nyt meitä hoida

kerran soida

annat lohdun sävelen.

Vielä sitä kuule emme.

Taistelemme

heikkoudessa rukoilemme.

Isä, auta loppuun saakka,

ettei taakka,

ole ylivoimainen.

Sinun kanssasi sen jaamme.

Lohdun saamme, rauhan läpi

kyynelten.

Vuosien jälkeen tiedän:

kaikki se tarpeen on,

valon varjon leikki,

kaipaus sanaton.

Vuosien jälkeen huomaan:

ei ole kauniimpaa

kuin kipu yhdessä kantaa,

elää ja rakastaa.

RAKENNETAAN YHTEINEN ALTTARI:

Tarkoituksena on, että ryhmäläinen saa valita jokaiselle poismenneelle läheiselleen yhden kiven. Kiven värin on tarkoitus kuvata tunnetta, joka nousee pintaan häntä muistella. Kivet laitetaan alttarille. Valitsemiseen on hyvä antaa riittävästi aikaa.

Kierrätä kiviä pienissä astioissa niin, että jokainen saa valita itsellensä sopivat kivet. Jos ryhmäläisten on vaikea liikkua, alttarin on hyvä olla pöydän ääressä, jotta kivet on helppo laittaa sinne. Vaihtoehtoisesti ohjaaja voi käydä keräämässä kivet pieneen koriin, kun jokainen on sen valinnut ja viedä alttarille. Kivien viemisen jälkeen voidaan käydä kierros, jossa jokainen ryhmäläinen saa jakaa ajatuksia, jotka mieleen nousi. Kannattaa kuulostella ryhmän ilmapiiriä ja sen perustella miettiä, kannattaako ajatuksia jakaa ääneen.

RUKOUS:

Kiitos sinulle Jeesus, että olet antanut meille läheisiä ihmisiä. Kiitos, että sinun käsissäsi ovat elämämme päivät. Anna meille voimaa käydä lävitse taival, kun läheisemme siirtyvät ajasta ikuisuuteen. Auta kohtamaan suru ja ikävä. Kiitos, että Sinun kanssasi saamme kulkea. Jeesus meitä kannaa ja lohduttaa. Aamen.

LUETAAN RAAMATUSTA:

Matt. 5: 1–12 tai Saarn. 3:1–8

LOPETUS:

Hiljentyminen päätetään laulamassa esimerkiksi virsi **397** Kun on turva Jumalassa tai **332** Päivä vain ja hetki kerrallansa. Lopuksi lausutaan yhdessä Herran siunaus.

*”Herra siunaa meitä ja varjele meitä,
Herra kirkasta kasvosi meille ja
ole meille armollinen.
Herra käännä kasvosi meidän puoleemme
ja anna meille Sinun rauhasi.
Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen
nimeen. Aamen.”*

LUOMAKUNNAN SUNNUNTAI

Luomakunnan sunnuntaille ei kirkkovuosikalenterissa ole mitään tiettyä päivää, vaan sitä vietetään jonakin sunnuntaina toukokuun ja lokakuun välissä. Se voi siis sijoittua luonnon heräämisen aikaan, luonnon kukoistuksen aikaan, elonkorjuu aikaan tai jo vähitellen pimenevään syksyn aikaan. Luonto näyttää erilaiselta, mutta joka tapauksessa se on sama Jumalan luoma kaunis maa vuodenajasta riippumatta.

Luomakunnan sunnuntaina muistetaan Jumalan luomistyötä. Jumala on luonut taivaan ja maan sekä kaiken, mikä maan päällä elää ja liikkuu. Meillä ihmisillä on vastuu pitää huolta siitä, minkä Jumala on luonut. Meidän tehtävämme on viljellä ja varjella.

Jumala on antanut meille paljon hyvää, mutta unohdamme helposti kiittää tästä Jumalan suuresta luomistyöstä. Voimme olla kiitollisia maasta, vedestä ja ilmasta sekä kaikista kasveista ja eläimistä. Lisäksi saamme olla kiitollisia toisistamme ja siitä, että saamme yhdessä jakaa elämäämme täällä maan päällä.

Omilla valinnoillamme ja teoillamme voimme valitettavasti saada luomakunnalle paljon pahaa aikaan. Tätä Jumala ei kuitenkaan halunnut, kun Hän loi ihmisen viljelemään ja varjelemaan. Siksi meidän jokaisen tulee kantaa vastuu omista teoistamme. Jo pienillä ympäristöteoilla ja valinnoilla on paljon vaikutusta. Ne myös osoittavat, että haluamme kunnioittaa Jumalan luomistyötä. Olemme saaneet kaiken lahjaksi, joten muistetaan olla kiitollisia tästä lahjasta.

Yhdessä voidaan lukea luomiskertomuksen Raamatusta 1. Moos. 1:1–2:3. Vaihtoehtoisesti voidaan lukea Psalmi 104.

TISKIRÄTIT

Jumala on luonut meille kauniita värejä ja luonnon, josta saamme nauttia. Hän on antanut meille myös taidon luoda käsillämme uutta. Tässä askartelussa tehdään yhdessä tiskirättejä, joissa pääsemme hyödyntämään Jumalan luomia asioita. Kauniisti koristeltu tiskirätti saa kaikessa arkisuudessaan muistuttaa meitä siitä, miten paljon meillä on kiitollisuuden aiheita.

TARVIKKEET:

Tiskirättejä

Kangasvärejä

Kertakäyttölautasia

Kertakäyttölusikoita

Siveltimiä

Omenoita

Porkkanoita

Terävä veitsi

Leikkuulauta

Leivinpaperi

Silitysrauta

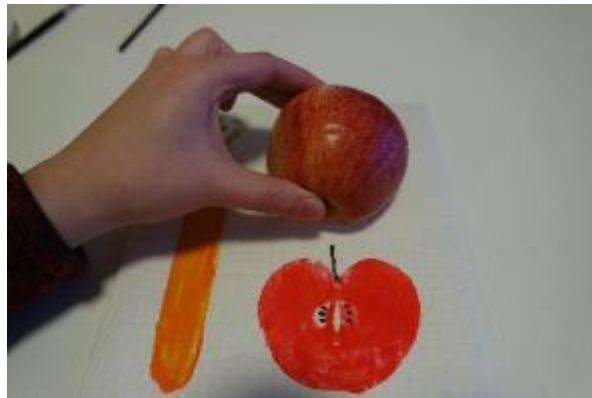
Silityslauta tai esimerkiksi pyyhe

Pöydät voi suojata esimerkiksi sanomalehdillä ja vaatteet jätessäkeillä. Kangasväreistä päävärit ovat sininen, punainen ja keltainen, joita voi sekoittaa keskenään. Vaihtoehtoisesti voi käyttää valmista vihreää, oranssia ja punaista väriä. Lisäksi mustaa väriä koristeluun sekä halutessasi valkoista värien vaalentamiseen. Halkaise omenat ja porkkanat keskeltä puoliksi. Varaa useampia omenoita ja porkkanoita, jotta eri värisävyille on omat.

OHJEET:

1. Laita kertakäyttölautaselle pieni määrä kangasväriä ja levitä väri tasaisesti lautaselle.
2. Kasta omena ja porkkana väriin ja tarvittaessa levitä väriä lusikalla.
3. Paina kuvio tiskirättiin.
4. Koristele kuviot siveltimellä.
5. Anna värin kuivua. Aseta leivinpaperi tiskirätin päälle ja silitä silitysraudalla noin 2 minuutin ajan.

LUONTOTIETOVISA

Ohjaaja kysyy kysymyksen ja nopeimmin tietävä saa vastata. Vaihtoehtoisesti kysymyksen jälkeen voi antaa miettimisaikaa, jolloin jokainen saa rauhassa miettiä vastausta. Tietovisakysymykset voidaan kysyä myös ilman vastausvaihtoehtoja. Tällöin kysymyksiä voidaan tarvittaessa helpottaa antamalla vaihtoehdot, jos kukaan ei keksi vastausta.

Vaihtoehtoisesti tietovisaan voidaan vastata pareittain tai pienissä ryhmissä, jolloin jokaiselle ryhmälle annetaan paperille tulostetut kysymyspaperit. Lopuksi katsotaan, mikä ryhmä on tiennyt eniten oikein.

KYSYMYKSET:

1. Mikä on Suomen suurikokoisin eläin?

- a) halli b) hirvi c) karhu

2. Kuinka usein karhu saa pentuja?

- a) joka vuosi b) joka toinen vuosi
c) joka kolmas vuosi

3. Mitä siili tekee talvella?

- a) horrosta b) nukkuu c) valvoo

4. Mikä on luontomme kovaäänisin lintu?

- a) satakieli b) joutsen c) kurki

5. Mikä on pullasorsan oikea lajinimi?

- a) sorsa b) sinisorsa c) heinäSORSA

6. Kenen emäntä koppelo on?

- a) metson b) teeren c) pyyn

7. Mitä seuraavista Suomen vesistä saadaan eniten?

- a) siikaa b) silakkaa c) ahvenia

8. Kuinka monta jalkaa on hämähäkillä?

- a) neljä b) kuusi c) kahdeksan

9. Mikä on Suomen kansalliskukka?

- a) kielo b) lumme c) päivänkakkara

10. Mikä kasvi seuraavista kukkii keväällä ensimmäisenä?

- a) harmaaleppä b) leskenlehti
c) sinivuokko

11. Minkä värinen kukka rentukka on?

- a) keltainen b) valkoinen c) sininen

12. Jos kaikki suomalaiset pulahtaisivat järveen samaan aikaan, montako uimaria kussakin järvessä olisi?

- a) 27 b) 607 c) 1507

13. Kuinka vanha on Suomen vanhin puu?

- a) 500 vuotta b) 800 vuotta c) 1100 vuotta

14. Kuinka monta havupuulajia Suomessa on?

- a) 4 b) 6 c) 8

15. Mikä on Suomen kansallispuu?

- a) tuomi b) pihlaja c) rauduskoivu

16. Mikä on Suomen yleisin lintu?

- a) talitiainen b) pajulintu c) varpunen?

OIKEAT VASTAUKSET:

1: b) Hirvi, painaa jopa 600 kg.

2: b) Naaras synnyttää joka toinen vuosi kesken talviunien.

3: a) Horrosta

4: c) Kurki

5: b) sinisorsa ja c) heinäsorsa

6: a) metson

7: a) silakkaa

8: c) kahdeksan

9: a) kielo

10: a) harmaaleppä

11: a) keltainen

12: a) 27

13: c) 1100 vuotta

14: c) 8 havupuulajia

15: c) rauduskoivu

16: b) pajulintu

PERHEEN SUNNUNTAI

Perheen sunnuntaita vietetään jonakin toukokuun ja marraskuun välisenä sunnuntaina. Silloin pohditaan erityisesti perheeseen liittyviä kysymyksiä. Jumala loi luomistyössään miehen ja naisen välille liiton, mitä voidaan pitää perheen perustana. Nykyisin perhekäsitys on laajentunut, ja perheellä voidaan tarkoittaa ydinperhettä tai vaikka koko sukua. Myös näiden väliltä löytyy monia erilaisia perhekäsityksiä. Lisäksi ystävät ja naapurit tai joku yhteisö voidaan nähdä osaksi omaa perhettä. Perheen sunnuntain teema kannustaakin näkemään oman perheen lisäksi laajemmin yhteisön merkityksen ihmiselle.

Usein seurakuntaa kuvataan Jumalan perheeksi ja kodiksi. Jumalanpalvelus on Jumalan perheväen juhla, jossa kaikki pääsevät osalliseksi yhteisestä ateristiasta, ehtoollisesta.

MUISTELUKORTIT

Perheen sunnuntaina on hyvä pysähtyä muistelemaan omaa perhettä. Muistelukorttien avulla voidaan keskustella omasta perheestä. Keskustelua voi käydä koko ryhmän kesken tai jakaa ryhmän pienempiin porukoihin. Ryhmänohjaaja voi esittää kysymyksen yleisesti koko ryhmälle. Tällöin voi käydä läpi kaikkien vastaukset tai antaa vain halukkaiden vastata. Ohjaaja voi myös jakaa jokaiselle ryhmäläiselle oman kortin. Tällöin jokainen vuorollaan lukee kysymyksen ja vastaa siihen. Muut ryhmäläiset voivat kertoa myös omia vastauksiaan. Seuraavilla sivuilla olevat kortit on hyvä tulostaa, leikata irti ja halutessaan laminoida. Tulostettavat kysymyskortit löytyvät seuraavilta sivuilta.

**Keitä
perheeseesi
kuuluu?**

**Mitä perhe
sinulle
merkitsee?**

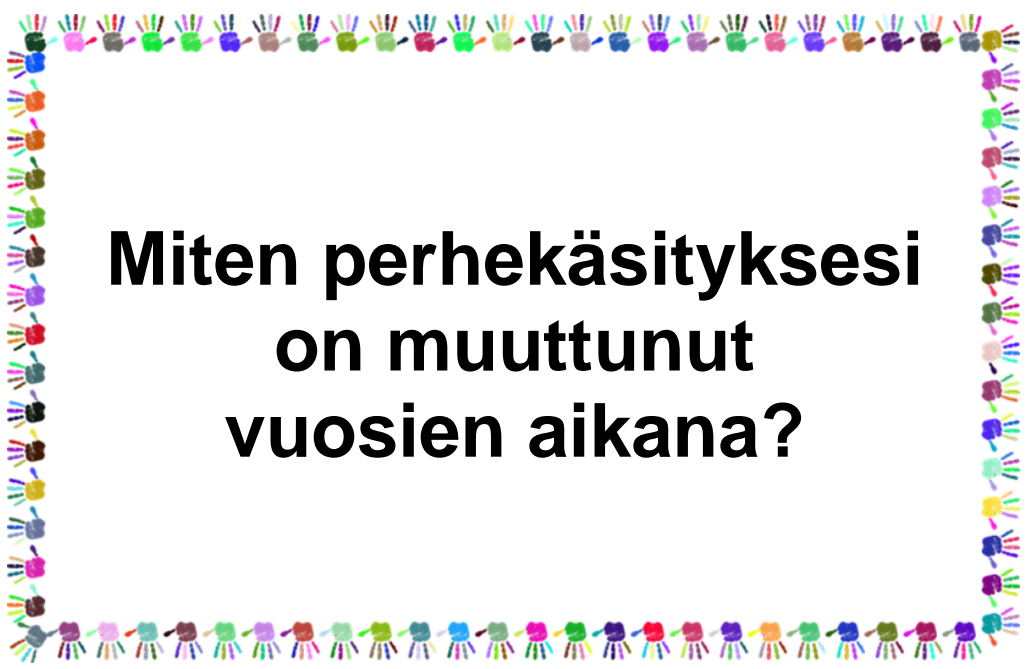
**Kuvaile
perhettäsi
kolmella sanalla.**

**Onko sinun
helppo puhua
omasta perheestäsi?**

**Mikä on tärkein
asia perheessä?**

**Miten perhekäsityksesi
on muuttunut
vuosien aikana?**

**Pidätkö ystäviäsi
osana perhettäsi?**

**Pidätkö naapureitasi
osana perhettäsi?**

**Keiden seurassa
tunnet olosi
kotoisaksi?**

**Mitä ajattelet
seurakunnasta
Jumalan suurena
perheenä?**

**Millaisen
kasvatuksen
olet saanut?**

**Ovatko lemmikit
perheenjäseniä?**

PYHÄN HENRIKIN MUISTOPÄIVÄ

Pyhän Henrikin muistopäivää vietetään 19.1. Silloin liturginen väri on punainen.

Jo varhain rakentui kirkollisten muistopäivien kalenteri pelastushistoriallisen kirkkovuoden juhlien rinnalle. Kirkollisina muistopäivinä muisteltiin Raamatun sekä kirkon historian merkittäviä henkilöitä ja tapahtumia. Uskonpuhdistuksen myötä suurin osa näistä kalenteriin liittyvistä pyhimysjuhlista karsittiin pois. Pyhimysjuhlista merkittävin oli Pyhän Henrikin muistopäivä, minkä viettäminen säilyikin kirkollisessa perinteessä. Perimätiedon mukaan Piispa Henrik kärsi marttyyrikuoleman Köyliössä vuonna 1156.

TIETOVISA RAAMATUN HENKILÖISTÄ

Raamatun henkilöt -tietovisassa tutustutaan Raamatun henkilöihin ja tapahtumiin. Oikeiden vastausten perässä on raamatunkohta, josta kyseinen tapahtuma tai henkilö löytyy. Kyseinen tieto voi löytyä myös esimerkiksi toisesta Evankeliumista, mutta tässä on annettu vain yksi esimerkkikohta.

Ryhmänohjaaja kysyy kysymyksen ja nopeimmin tietävä saa vastata. Vaihtoehtoisesti kysymyksen jälkeen voi antaa miettimisaikaa, jolloin jokainen saa rauhassa miettiä vastausta. Tietovisakysymykset voidaan kysyä myös ilman vastausvaihtoehtoja. Tällöin kysymyksiä voidaan tarvittaessa helpottaa antamalla vaihtoehdot, jos kukaan ei keksi vastausta.

Vaihtoehtoisesti tietovisaan voidaan vastata pareittain tai pienissä ryhmissä, jolloin jokaiselle ryhmälle annetaan paperille tulostetut kysymyspaperit. Lopuksi katsotaan, mikä ryhmä on tiennyt eniten oikein.

Kun oikea vastaus on saatu selville, voitte yhdessä lukea kyseiset raamatunkohdat. Vastausten perässä raamatunkohdat ovat yhden tai kahden jakeen mittaisia, mutta halutessanne voitte lukea myös pidemmän pätkän Raamatusta.

KYSYMYKSET:

1. Kuka Jeesuksen opetuslapsista kielsi Jeesuksen kolmesti?

a) Juudas b) Filippus c) Pietari

2. Kuka Jeesuksen opetuslapsista kavalsi Jeesuksen?

a) Pietari b) Juudas c) Johannes

3. Mikä oli Aadamin vaimon nimi?

a) Elisabet b) Eeva c) Efraim

4. Mikä oli Iisakin vaimon nimi?

a) Rebekka b) Elisabet c) Saara

5. Mikä Simon Pietari oli ammatiltaan?

a) puuseppä b) kalastaja c) verkontekijä

6. Kuka Raamatun henkilöistä oli kalan vatsassa?

a) Job b) Joosua c) Joonas

7. Kuka Raamatun henkilöistä oli leijonien luolassa?

a) Daniel b) Daavid c) Salomo

8. Enkeli Gabriel ilmestyi Neitsyt Marialle ilmoittamaan, että tämä odottaa lasta. Kenelle toiselle enkeli ilmestyi ilmoittamaan vastaavanlaisen uutisen?

a) Elisabetille b) Sakariaalle c) Eevalle

OIKEAT VASTAUKSET:

1: c) Pietari (Mark. 14:72) *Samassa kukko lauloi, toisen kerran. Pietari muisti, mitä Jeesus oli hänelle sanonut: "Ennen kuin kukko kahdesti laulaa, sinä kolmesti kiellät minut." Hän puhkesi itkuun.*

2: b) Juudas (Matt. 26:24–25) *Ihmisen Poika lähtee pois juuri niin kuin kirjoituksissa hänestä sanotaan, mutta voi sitä, josta tulee Ihmisen Pojan kavaltaja! Sille ihmiselle olisi parempi, ettei hän olisi syntynytäkään." Silloin Juudas, hänen kavaltajansa, kysyi: "Rabbi, en kai se ole minä?" "Itsepä sen sanoit", vastasi Jeesus.*

3: b) Eeva (1.Moos. 3:20–21) *Mies antoi vaimolleen nimeksi Eeva, sillä hänestä tuli kaikkien ihmisten kantaäiti. Ja Herra Jumala teki Aadamille ja hänen vaimolleen nahaasta vaatteet ja puki heidät niihin.*

4: a) Rebekka (1.Moos. 24:67) *Iisak vei Rebekan äitinsä Saaran teltaan ja otti hänet vaimokseen. Iisak rakasti häntä ja sai lohdun äitinsä kuoleman tuottamaan suruun.*

5: b) kalastaja (Matt. 4:18) *Kun Jeesus kulki Galileanjärven rantaa, hän näki kaksi veljestä, Simonin, toiselta nimeltä Pietarin, ja hänen veljensä Andreaksen. He olivat heittelemässä verkkoa järveen, sillä he olivat kalastajia.*

6: c) Joonas (Joon. 2:1) *Mutta Herra pani suuren kalan nielaisemaan Joonan. Joonas oli kalan vatsassa kolme päivää ja kolme yötä.*

7: a) Daniel (Dan. 6:16) *Silloin kuningas käski noutaa Danielin ja heittää hänet leijonien luolaan. Kuningas sanoi Danielille: "Sinun jumalasi, jota sinä alati palvelet, pelastakoon sinut!"*

8: b) Sakariaalle (Luuk. 1:13) *Mutta enkeli puhui hänelle: "Älä pelkää, Sakarias. Rukouksesi on kuultu, vaimosi Elisabet synnyttää sinulle pojan ja sinä annat hänelle nimeksi Johannes.*

ITSENÄISYYSPÄIVÄ

Itsenäisyyspäivää vietetään joulukuun kuudentena päivänä. Suomi itsenäistyi vuonna 1917 eli vuonna 2017 vietetään Suomen 100-vuotisjuhlavuotta. Itsenäisyyspäivään kuuluu oleellisesti jumalanpalvelus, sillä Kirkkojärjestyksen mukaan ”jumalanpalvelus pidetään itsenäisyyspäivänä ja valtiollisten tilaisuuksien yhteydessä, niin kuin siitä on säädetty tai erityisiä tilaisuuksia varten määrätty” (Kirkkojärjestys 2:2). Itsenäisyyspäivän liturginen väri on valkoinen. Se voi myös olla sininen tai violetti, mikäli itsenäisyyspäivä osuu 2. adventtisunnuntaille. Jumalanpalveluksessa kiitetään maamme itsenäisyydestä ja rukoillaan kansan puolesta.

Itsenäisyyspäivän perinteisiin kuuluu muun muassa kynttilöiden sytyttäminen, lipunnosto Tähtitorninmäellä sekä Tuntematon sotilas -elokuvan ja Linnan juhlien esittäminen televisiossa. Suomessa itsenäisyyspäivä on virallinen liputuspäivä.

VIRSIBINGO

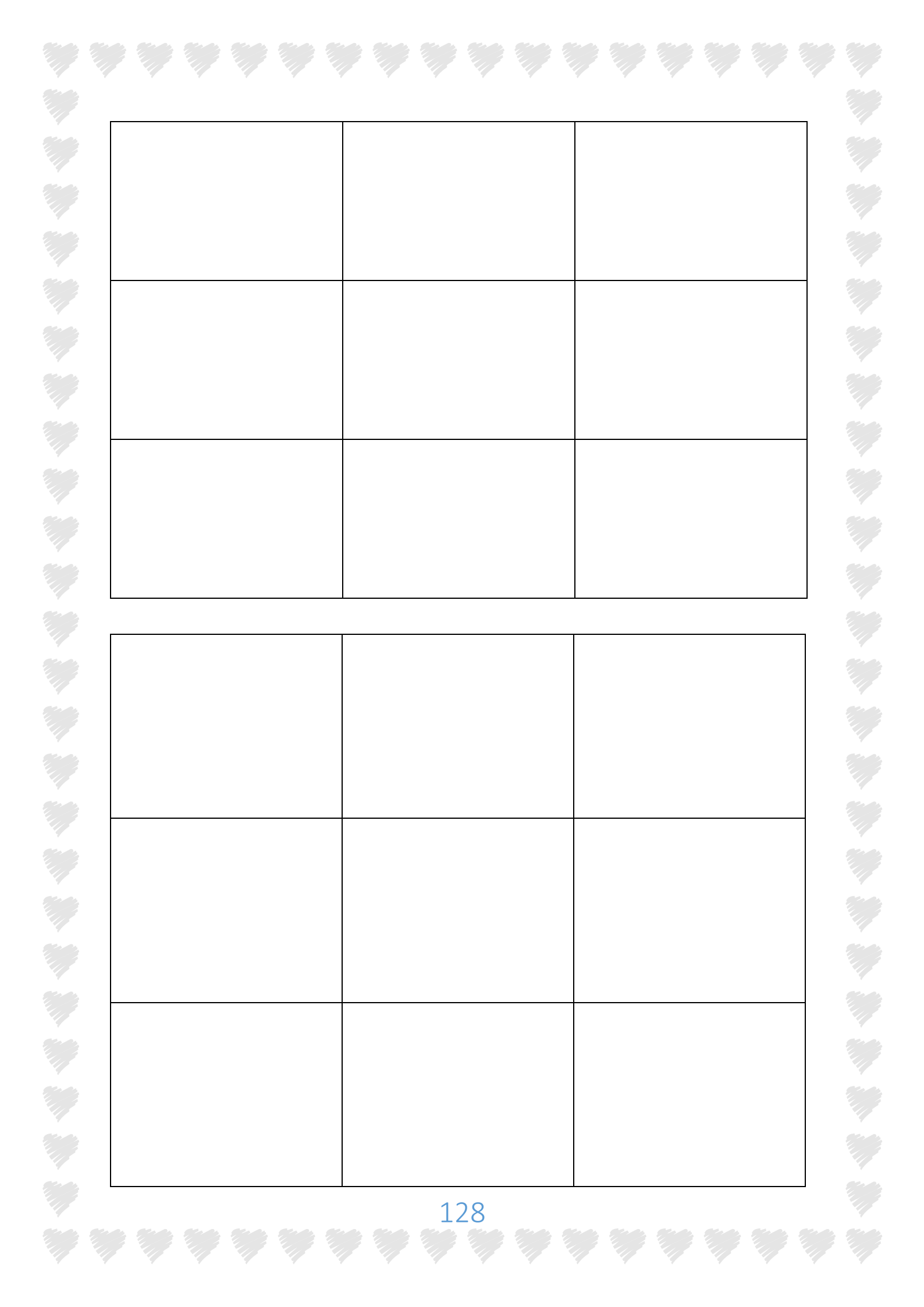
ALKUVALMISTELUT:

Ryhmäläisille tulostetaan virsilista sekä bingoruudukko (tulostettavat versiot löytyvät kahdelta seuraavalta sivulta). Jokainen tarvitsee myös oman kynän ja virsikirjan. Virsilistasta leikataan irti kaikki virret numeroineen ja ne laitetaan koriin tai astiaan, josta niitä voidaan nostaa yksi kerrallaan.

PELAAMINEN:

Bingoruudukossa on yhdeksän ruutua. Ryhmäläiset saavat valita listalta yhdeksän virttä ja kirjoittavat sitten valitsemiensa virsien numerot bingoruudukkoon, yhden kunkin ruutuun. Ohjaaja toimii bingoemäntänä/-isäntänä. Hän nostaa astiasta yhden numeron vuorollaan ja kertoo sen ryhmäläisille. Mikäli jonkun bingoruudukossa lukee kyseisen virren numero, tämän numeron saa ympyröidä ruudukossa. Näin jatketaan siihen asti, kunnes jollakin on kolme ympyröityä numeroa vierekkäin joko sivuttain, pystysuunnassa tai ristikkäin. Silloin ryhmäläinen saa huutaa ”bingo” ja peli voidaan lopettaa veisaamalla nuo kolme virttä, jotka muodostavat bingorivin.

1 Hoosianna

7 Valmistu Herran kansa

30 Maa on niin kaunis

63 Oi rakkain Jeesukseni

77 Käy yrttitarhasta polku

78 Vieraalla maalla kaukana

83 On meillä aarre verraton

88 Lensi maahan enkeli

99 Jeesus elää, Herrani

104 Pilvimuurista valo välähtää

111 Oi Pyhä Henki, Herramme

117 Pyhä Henki, lohduttaja

119 Henki, armon tuoja

125 Kosketa minua Henki

135 Jumala loi

142 Oi Jeesus, kiitos nimellesi sun

146 Rauhan saivat pyhät Herran

170 Jumala omi linnamme

225 Jeesus, luona armopöydän

273 Jeesus, parhain ystäväni

301 Kirkasta, oi Kristus, meille

303 Jeesus, aarteheni

318 Jeesus, sä ainoa

326 Sinulle kiitos, Isä maan ja taivaan

332 Herraa hyvää kiittäkää

338 Päivä vain ja hetki kerrallansa

341 Kiitos sulle, Jumalani

342 Niin ihanaa on ylistää

396 Käyn kohti sinua

462 Soi kunniaksi Luojan

536 Kristus, valo valkeuden

540 Aurinko armas valollansa

547 Joka aamu on armo uus

548 Tule kanssani, Herra Jeesus

552 Mua siipeis suojaan kätke

555 Oi Herra, luoksein jää

560 Maat, metsät hiljenneinä

563 Ilta on tullut, Luojadi

571 Jo joutui armas aika

577 Sun kätes, Herra, voimakkaan

621 Matkamiehen mieli palaa

631 Oi Herra, jos mä matkamies maan

VUOSIKYMMENIEN LEVYRAATI

Levyraatia varten ohjaaja valitsee jokaisesta kategoriasta yhden kappaleen. Kappaleet voi kuunnella internetin kautta esimerkiksi YouTubesta tai Spotifysta. Kappaleet on hyvä etsiä valmiiksi levyraatia varten. Kappaleen voi kuunnella kokonaan tai sopivan pituisen ajan verran. Jokaisen kappaleen jälkeen käydään kierros kuulijoiden kesken, missä jokainen saa kertoa oman mielipiteen kyseisestä kappaleesta. Jokainen antaa 1–5 pistettä kappaleelle. Ohjaaja laittaa pisteet ylös ja lopuksi lasketaan pisteet yhteen.

1920–1940 -luvut

Ture Ara: **Emma** 1929, Sävel Trad, Sanat Siikaniemi Wäinö

Matti Jurva: **levan Polkka** 1937, Sävel Jurva Matti, Sanat Kettunen Eino

Georg Malmsten: **Väliaikainen** 1938, Sävel Jurva Matti, Sanat Pekkarinen Tatu

Viljo Vesterinen: **Säkkijärven Polkka** 1939, Sävel Trad Sovitus

Vesterinen Viljo Leif Wager: **Romanssi** 1943, Sävel Fougstedt Nils-Eric, Sanat Hirviseppä Reino

Henry Theel: **Liljankukka** 1945, Sävel Kärki Toivo, Sanat Mustonen Kerttu

Tapio Rautavaara: **Päivänsäde Ja Menninkäinen** 1949, Sävel /Sanat Helismaa Reino

Eero Väre: **Kultainen Nuoruus** 1949, Sävel Linna Kullervo, Sanat Kullervo

1950–1960 -luvut

Olavi Virta: **Täysikuu** 1953, Sävel Punta Pedro De, Sanat Itä Orvokki

Metro-Tytöt: **Hiljainen Kylätie** 1953, Sävel Kärki Toivo, Sanat Helismaa Reino

Annikki Tähti: **Muistatko Monrepos'n** 1955, Sävel Lindström Erik, Sanat Runne Aili

Helena Siltala: **Ranskalaiset Korot** 1959, Sävel Lindström Erik, Sanat Hillevi

Laila Kinnunen: **Valoa Ikkunassa** 1961, Sävel Hurme Eino, Sanat Saukki

Reijo Taipale: **Satumaa** 1962 Sävel/Sanat Mononen Unto

Kari Kuuva: **Tango Pelargonia** 1964 Sävel/Sanat Kuuva Kari

Katri Helena: **Puhelinlangat Laulaa** 1964, Sävel Viherluoto Pentti , Sanat Etelä Harry

Tamara Lund: **Sinun Omasi** 1965, Sävel Sarmasto Rami, Sanat Lundionita Tamara

Kaj Chydenius: **Sinua Sinua Rakastan** 1966, Sävel Chydenius Kaj, Sanat Oksanen Aulikki Vuokko

Eino Grön: **Sä Kuulut Päivään Jokaiseen** 1966, Sävel Markkula Reino Sanat Vainio
Juha Harri

Danny: **Seitsemän Kertaa Seitsemän** 1969, Sävel Salo Jaakko, Sanat Virtanen Jukka

1970-luku

Jukka Kuoppamäki: **Sininen Ja Valkoinen** 1972 Sävel/Sanat Kuoppamäki Jukka

Sammy Babitzin: **Daa-Da Daa-Da** 1972 Sävel/Sanat Kuuva Kari

Hector: **Lumi Teki Enkelin Eteiseen** 1973 Sävel/Sanat Hector

Marion Rung: **Tom Tom Tom** 1973 Sävel/Sanat Lehtinen Rauno

Fredi: **Avaa Sydämesi Mulle** 1974, Sävel Siitonen Matti, Sanat Salmi Vexi

Rauli Badding Somerjoki: **Paratiisi** 1974 Sävel/Sanat Somerjoki Rauli, Sanat Tiainen
Arja

Juice Leskinen: **Syksyn, Sävel** 1975 Sävel/Sanat Leskinen Juice

Pepe Willberg: **Aamu** 1975, Sävel Johansson Markku Willberg Pepe, Sanat Salmi Vexi

Lasse Mårtenson: **Myrskyluodon Maija** 1976, Sävel Mårtenson Lasse, Sanat Zilliacus

Benedict Suom: Virtanen Jukka

Freeman: **Ajetaan Tandemilla** 1976, Sävel Friman Leo, Sanat Hector

Armi & Danny: **Tahdon Olla Sulle Hellä** 1977, Sävel Samuli Veikko, Sanat Vainio
Juha Harri

Monica Aspelund: **Lapponia** 1977, Sävel Raninen Aarno, Sanat Aspelund-Holm Mo-
nica

Tapani Kansa: **R-A-K-A-S** 1977, Sävel Kuoppamäki Jukka, Sanat Johansson Chrisse

Vesa-Matti Loiri: **Lapin Kesä** 1978, Sävel Hietanen Perttu, Sävel Wesslin Taisto, Sa-
nat Leino Eino

Pelle Miljoona: **Tahdon Rakastella Sinua** 1979 Sävel/Sanat Taskinen Ari

Tuomari Nurmio: **Valo Yössä** 1979 Sävel/Sanat Nurmio Hannu

1980-luku

Juha Vainio: **Albatrossi** 1980 Sävel/Sanat Vainio Juha

Mikko Alatalo: **Ihmisen Ikävä Toisen Luo** 1980 Sävel/Sanat Alatalo Mikko Sävel/Sa-
nat Rinne Harri

Hassisen Kone: **Rappiolla** 1980 Sävel/Sanat Alanko Ismo

Dave Lindholm: **Pieni Ja Hento Ote** 1982 Sävel/Sanat Lindholm Dave

Eppu Normaali: **Murheellisten Laulujen Maa** 1982, Sävel Syrjä Mikko, Sanat Syrjä Martti

Pave Maijanen: **Lähtisitkö** 1984 Sävel/Sanat Paavonen Maija

Dingo: **Autiotalo** 1985 Sävel/Sanat Neumann

Sakari Kuosmanen: **Rakkauden Haudalla** 1985 Sävel/Sanat Leskinen Juice

Popeda: **Kuuma Kesä** 1985, Sävel Hautamäki Vesa, Sanat Mustajärvi Pauli

Leevi & The Leavings: **Pohjois-Karjala** 1986 Sävel/Sanat Sundqvist Gösta

Matti Ja Teppo: **Kaiken Takana On Nainen** 1986, Sävel Ruohonen Matti, Sanat Lehto Veli-Pekka

Edu Kettunen: **Lentäjän Poika** 1986 Sävel/Sanat Kettunen Edu

Irwin Goodman: **Rentun Ruusu** 1988, Sävel Halonen Kalervo, Sanat Retee Emil

Kirka: **Surun Pyyhit Silmistäni** 1988, Sävel Halonen Kalervo Jernström Kristian, Sanat Salmi Veikko

J.Karjalainen: **Hän** 1988 Sävel/Sanat Karjalainen Jukka

Kim Lönnholm: **Minä Olen Muistanut** 1989 Sävel/Sanat Kettunen Edu

1990-luku

Ismo Alanko: **Kun Suomi Putos Puusta** 1990 Sävel/Sanat Alanko Ismo

Kolmas Nainen: **Valehtelisin Jos Väittäisin** 1990 Sävel/Sanat Hanhiniemi Pauli

Mikko Kuustonen: **Enkelit Lentää Sun Uniin** 1991 Sävel/Sanat Kuustonen Mikko

Neljä Ruusua: **Juppihippikukuri** 1992, Sävel Koistinen Petteri, Sanat Alanko Ilkka

Joel Hallikainen: **Kuurankukka** 1992 Sävel/Sanat Koivusalo Timo

Maarit: **Jos Tahdot Tietää** 1993, Sävel Hurmerinta Sami, Sanat Kuustonen Mikko

Cmx - Ruoste 1994 Sävel/Sanat Yrjänä A W

Samuli Edelmann: **(Sinä Olet) Aurinko** 1994 Sävel/Sanat Chydenius Kalle

Kari Tapio: **Myrskyn Jälkeen** 1995, Sävel Samuli Veikko, Sanat Jalkanen Kari

Aki Sirkesalo: **Naispaholainen** 1995 Sävel/Sanat Sirkesalo Aki

Aikakone: **Odota** 1995, Sävel Kolehmainen Marko, Sanat Aartela Saija Ainesmaa Eero

Jari Sillanpää: **Satulinna** 1995 Sävel/Sanat Kuoppamäki Jukka

Ultra Bra: **Sinä Lähdit Pois** 1997, Sävel Koskinen Kerkko, Sanat Sinnemäki Anni

Zen Cafe: **Todella Kaunis** 1998, Sävel Nylander Kari Parkkonen Peter Sävel/Sanat Putro Samuli

Maija Vilkkumaa: **Satumaa-Tango** 1999 Sävel/Sanat Vilkkumaa Maija

Nylon Beat: **Viimeinen** 1999 Sävel/Sanat Asikainen Risto, Sanat Castren Sipi

2000-luku

Anssi Kela - **Nummela** 2001 Sävel/Sanat Kela Anssi

Anna Eriksson: **Kun Katsoit Minuun** 2001, Sävel Nieminen Esa, Sanat Svärd Sinikka

Tehosekoitin: **Hetken Tie On Kevyt** 2002, Sävel Mikkola Matti, Sanat Grundström Otto

Yö: **Rakkaus On Lumivalkoinen** 2003 Sävel/Sanat Hakulinen Jussi

Tiktak: **Tuuleksi Taivaanrantaan** 2003, Sävel Munck Petri Suhonen Emilia, Sanat Kettunen Edu

Egotrippi: **Matkustaja** 2004 Sävel/Sanat Knipi

Scandinavian Music Group: **Hölmö Rakkaus** 2006, Sävel Melasniemi Joel, Sanat Kokkonen Terhi

Annika Eklund: **Shanghai Valot** 2006, Sävel Koskinen Kerkko, Sanat Salokorpi Kyösti

Irina: **Kymmenen Kirosanaa** 2006 Sävel/Sanat Wirtanen Toni

Johanna Kurkela: **Rakkauslaulu 2007**, Sävel Ylönen Lauri, Sanat Vesala Paula

Juha Tapio: **Kaksi Puuta** 2008 Sävel/Sanat Tapio Juha

Emma Salokoski Ensemble: **Veden Alla** 2008, Sävel Heinonen Eero, Sanat Salokoski Emma

Happoradio: **Puhu Äänellä Jonka Kuulen** 2008, Sävel Haapasalo Mika, Sävel/Sanat Tykki Aki

Pmmp: **Lautturi** 2009, Sävel Sjöroos Jori, Sanat Vesala Paula

Chisu: **Baden-Baden** 2009 Sävel/Sanat Sundberg Christel

Lauri Tähkä & Elonkerjuu: **Suudellaan** 2009 Sävel/Sanat Suo Jarkko

2010-luku

Jenni Vartiainen: **Missä Muruseni On** 2010

Laura Närhi: **Mä Annan Sut Pois** 2010

Arttu Wiskari: **Mökkitie** 2010

Suvi Teräsniska: **Jos Mikään Ei Riitä** 2010

Tuure Kilpeläinen: **Valon Pisaroita** 2010

Antti Tuisku: **Hyökyaalto** 2010

Haloo Helsinki!: **Maailman Toisella Puolen** 2011

Erin: **Vanha Nainen Hunningolla** 2011

Jesse Kaikuranta: **Vie Mut Kotiin** 2012

Jukka Poika: **Älä Tyri Nyt** 2012

Anna Puu: **Säännöt Rakkaudelle** 2013

Jonna Tervomaa: **Minä Toivon** 2013

Kasmir: **Vadelmavene** 2014

Sanni: **2080-Luvulla** 2015

Tiisu: **Elämältä Turpiin Sain** 2015

Paula Vesala: **Älä Droppaa Mun Tunnelmaa** 2016

KANSALLISET RUKOUSPÄIVÄT

Kansallisia rukouspäiviä eli ekumeenisia rukouspäiviä on vuodessa kaksi, kristittyjen ykseyden rukouspäivä sekä rauhan, ihmisoikeuksien ja kansainvälisen vastuun rukouspäivä. Rukouspäiviä on vietetty Suomessa 1500-luvulta alkaen. Aluksi rukouspäivät olivat valtiovallan määräämiä, mutta vuonna 2004 rukouspäivistä päättäminen siirtyi kirkolle perustuslakimuutoksen seurauksena.

Kristittyjen ykseyden rukouspäivää vietetään 18.1. Päivää vietetään, jotta kerran vuodessa muistettaisiin rukoilla sitä, että kaikki kristityt voisivat olla yhtä Jeesuksessa Kristuksessa. Jeesus on omalla esimerkillään näyttänyt, kuina Isä ja Poika ovat yhtä. Lisäksi Jeesus on rukoillut oppilaittensa puolesta, jotta he voisivat samalla tavalla olla yhtä.

Rauhan, ihmisoikeuksien ja kansainvälisen vastuun rukouspäivää vietetään 24.10. Meidän tulee lähimmäisenrakkauden mukaan toimia ihmisoikeuksien ja rauhan puolesta sekä lähellä että kaukana. Jeesus on kehottanut meitä rakastamaan lähimmäisiämme niin kuin itseämme.

RUKOUSKUVAT

Rukoilla voi monella tavalla. Joskus ei välttämättä löydy sanoja rukoukseen. Silloin voi esimerkiksi hiljentyä kuvien ääreen. Kuvat voivat tuoda mieleen uusia asioita ja tunteita, joita voi jakaa Jumalan kanssa. Rukouskuvat sisältävät 12 erilaista kuvaa. Ohjaaja tulostaa ja leikkaa kuvat ryhmää varten (tulostettavat kuvat seuraavilla sivuilla). Ne voidaan myös laminoida, jolloin ne ovat pitkäikäisempiä.

Ryhmä istuu pöydän ääressä. Ohjaaja jakaa kuvat ryhmäläisille. Kuvat kiertävät ryhmäläiseltä toiselle ja jokaista kuvaa saa katsoa vähän aikaa. Kun kuvat ovat kiertäneet, ne kootaan pöydän keskelle. Seuraavaksi päästään hiljentymään kuvien avulla. Ohjaaja voi laittaa taustalle soimaan rauhallista musiikkia. Hiljentymisen aikana kukin saa valita keskeltä itselleen kuvan, jonka herättämien ajatusten puolesta saa rukoilla hiljaa mielessään. Ohjaaja määrittää ajan, jonka jälkeen kuvat palautetaan keskelle ja kaikki saavat valita itselleen uuden kuvan. Rukousaiheita voidaan jakaa myös ääneen, jos se tuntuu luontevalta. Mikäli osallistujia on enemmän kuin 12, kuvia kannattaa tulostaa enemmän, jotta ne riittävät kaikille.

Kuvien avulla rukousta voidaan jatkaa niin kauan, kuin se tuntuu hyvältä tai kunnes kaikki ovat saaneet rukoilla jokaisen kuvan herättämien ajatusten puolesta. Rukoushetki päätetään yhteiseen Isä meidän -rukoukseen.

LÄHTEET

Askel-lehti i.a. Enkeli-asema. Askel – uskosta, toivosta ja rakkaudesta. Viitattu 21.1.2017. <http://www.askellehti.fi/enkeli-asema/html/selitys.htm>

Kaikki juhlista i.a. Juhannus. Viitattu 23.1.2017.

<http://www.kaikkijuhlista.fi/juhlista/kalenterijuhlat/juhannus>.

Kaskinen, Anna-Mari 2010. On toinen maa. Sanoja suruun ja ikävään. Kirjapaja: Helsinki.

Kirkkohallitus i.a.a. Evankeliumikirja kirkkovuoden pyhien mukaan. Viitattu 15.2.2017.

<http://notes.evl.fi/Evkirja.nsf/kkvp?OpenView&Start=1&Count=200&ExpandView>.

Kirkkojärjestys 1993/1055. Viitattu 27.2.2017.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19931055>.

Lähteenkorva, Hannele; Tuomela; Annamari & Villikka, Marika 2009. Lattiakuvat nuorille ja nuorille aikuisille. Jumalan työtoverit. Suomen Lähetysseura. Viitattu 1.2.2017.

https://www.google.fi/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0ahUKEwiYoZ_2tdPSAhUFhiwKHdziDI0QFggXMAA&url=https%3A%2F%2Fsuomenlahetysseura.fi%2FIs_fi%2Fmedia%2Fwww%2Flahetysseura%2Fmissio_aineistopankki%2Fseurakuntien_lapsi__ja_nuorisotyön_materiaalit%2Flattiakuvat_nuorille_ja_nuorille_aikuisille%3F__EVIA_MEDIA_PATH_DOWNLOAD&usg=AFQjCNEp-g4V20wQhQQS_IlwTRaqlxiPDA&sig2=6BwiAWNR_Yv2nrORub5oig&bvm=bv.149397726,d.bGg&cad=rja.

Pohjois-Kymi i.a. Suomen luonnonsuojeluliitto. Luontopuuhaa. Viitattu 17.1.2017.

<http://www.sll.fi/kymenlaakso/pohjois-kymen-luonto/luontopuuhaa>.

Pyhäranta, Tuija; Raudaskoski, Joonas & Seppälä, Olli 2016. Adventista ramadaniin – Uskonnolliset juhlat Suomessa. Helsinki: Kirjapaja.

Raamattu. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon vuonna 1992 käyttöön ottama suomennos. Helsinki: Kirjapaja.

Silveri, Pirjo 2015. Enkeli taivaan saattaa ja suojelee. Silta – Tamperelainen seurakuntalehti. Viitattu 21.1.2017.

http://www.siltalehti.fi/sivustot/silta/loytoretkia/kiemuroita/enkeli_taivaan_saattaa_ja_suojelee.24671.blog.

Suomen ev.lut. kirkko 2015. Kirkkovuosi ja jumalanpalvelus. Kirkon selkokiehiset sivut. Viitattu 18.1.2017. <http://selko.evl.fi/jumalanpalvelus-ja-kirkkovuosi/>

Suomen ev.lut. kirkko i.a. Pyhäinpäivä. Viitattu 18.1.2017. <http://pyhainpaiva.fi/>

Suomen evankelis-luterilainen kirkko 1986. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon virsikirja.

Vanhustyön keskusliitto 2015. Olympialaiset istuen. Vahvike. Viitattu 22.2.2017.

<http://www.vahvike.fi/fi/liikunta/jumppaohje/olympialaiset-istuen>.

Vanhustyön keskusliitto i.a. Sata suomalaista sävelmää ja sanoitusta. Viitattu

23.2.2017. [http://www.vahvike.fi/sites/default/files/perussivu-](http://www.vahvike.fi/sites/default/files/perussivu-pdf/100-suomalaista_savelmaa_ja_sanoitusta.pdf)

[pdf/100-suomalaista_savelmaa_ja_sanoitusta.pdf](http://www.vahvike.fi/sites/default/files/perussivu-pdf/100-suomalaista_savelmaa_ja_sanoitusta.pdf)

Ympäristöhallinto i.a. Astu luontoon. Viitattu 17.2.2017.

http://www.ymparisto.fi/flash/astu_luontoon/fin/.

KUVAT:

Kuvat tuikkukipon koristelussa, koriste-enkeleiden askartelussa, pyhäinpäivän alustuksessa ja tiskiräteissä itse otettuja.

Lattiakuva Lähteenkorva, Hannele; Tuomela; Annamari & Villikka.

Muut kuvat www.pixabay.com.

LIITE 1: TEORIAA LATTIKUVISTA

Lattiakuvat pohjautuvat käytännön uskonnonpedagogiikkaan ja ne edustavat kokonaisvaltaista kasvatusnäkemystä, johon kuuluu kristillinen ihmiskuva ja Jumalakuva. Lattiakuvia käytetään Raamatun kertomusten liittämiseksi osaksi ihmisen arkea ja omaa kokemusmaailmaa. Raamatun kertomukset puhuvat aina Jumalasta ja ihmisestä, ja niiden sanoma puhuttelee ihmisten arkea sekä arjen kysymyksiä. (Mäkinen 2007, 8.) Lattiakuvia voidaan käyttää monenlaisissa ryhmissä eri-ikäisten ja erilaisten ryhmien kanssa. Niitä voidaan soveltaa erilaisten ryhmien tarpeisiin, ja lisäksi niitä voidaan käyttää myös ryhmissä, joissa on keskenään eri-ikäisiä osallistujia. Lattiakuvakertomuksista jokainen poimii itselleen sen, minkä kokee tärkeäksi ja merkitykselliseksi. Lattiakuvien käyttö voi tarjota uudenlaisen näkökulman Raamattuun ja sen kertomuksiin. Ne voivat puhutella ihmistä eri hetkissä eri tavalla. Parhaimmillaan lattiakuvat rikastuttavat kaikkea seurakuntatyötä ja avaavat uudenlaisia näkemyksiä Raamattuun. (Mäkinen 2009, 16, 20.)

Diakoniatyössä lattiakuvia voidaan käyttää muun muassa leireillä ja erilaisissa ryhmissä, kuten vanhustyössä, kehitysvammaistyössä sekä päihdetyössä. Vanhusten tai liikuntarajoitteisten kanssa työskennellessä on tärkeää huomioida toimintakyky, jolloin lattiakuvan voi tehdä myös pöydälle. Lisäksi ohjaaja tai avustajat voivat auttaa lattiakuvan tekemisessä ja koristelussa. Myös ohjeistuksien selkeyteen kannattaa kiinnittää huomiota, ja usein hyvin yksinkertainen sanoitus riittää. Kertomus elää ja täydentyy, vaikka sanoja ei olisi paljoa. Lattiakuvat-työskentely voi olla monelle vieras, joten se vaatii ohjaajalta rohkaisua menetelmän käyttöön. (Mäkinen 2009, 20.)

Lattiakuviin liittyy kaksi metodista näkemystä, jotta niitä voidaan kutsua lattiakuviksi. Ensimmäinen näkemys on, että lattiakuvissa kuljetaan ulkoisesta maailmasta kohti sisäistä maailmaa, jolloin ihminen voi ymmärtää jotain myös Jumalan maailmasta. Piirin keskelle valitaan kustakin kertomuksesta yksi symboli, joka kuvaa ulkoista maailmaa sekä kertomuksen keskeistä sanomaa. Sisäinen maailma tulee esiin, kun ihminen itse miettii, millä tavalla symboli vaikuttaa omassa elämässä. Hän saa kertoa jotain omasta itsestään tai ihmisyydestään. Lopuksi työskentelyssä tarkastellaan Jumalan maailmaa

ja sitä, kuinka Jumala on läsnä ihmisen omassa maailmassa. Jumala ei ole ulkopuolinen kerronnan kohde vaan Jumala koetaan siellä, missä oman elämän kysymykset ja ilot ovat todellisia. (Mäkinen 2009, 12.)

Toinen näkemys on ilmaisun kokonaisvaltaisuus, jossa kehollinen, kuvallinen ja sanallinen ilmaisu ovat kaikki läsnä. Keholliset ilmaisut auttavat ymmärtämään sellaista, mitä ei sanoin ymmärrä. Piirin keskelle muodostuva lattiakuva on kuvallista ilmaisua, ja kuva muodostuu jokaisessa ryhmässä erilaiseksi ja se on ryhmän peili. Kuvan avulla voi peilata omaa kokemusta muiden ryhmäläisten kokemuksiin, ja lisäksi jokaisella on oikeus omaan sisäiseen maailmaan, jota muut eivät näe. Sanallinen ilmaisu liittyy siihen, että osallistujilla on mahdollisuus sanoittaa näkemäänsä ja kokemaansa. Ohjaajalla on oma tulkinta kertomuksesta, mutta sille tulee antaa väljyyttä, jotta lattiakuvatmenetelmä antaa yhteiselle tekemiselle suunnan ja tarkoituksen. (Mäkinen 2009, 12–13.)

Näiden metodisten näkemysten lisäksi lattiakuviin liittyy vahvasti metodin periaatteet, joita ovat osallisuus, kokonaisvaltaisuus, yhteisöllisyys, yksilöllisyys, erilaisuuden arvostaminen, voimaannuttaminen sekä arjen uskonnollisuus. Osallisuuden periaatteen kuuluu yhdessä tekeminen, kiireettömyys sekä tasa-arvoisuus niin osallistujien kuin ohjaajan välillä. Lisäksi on tärkeää, että ollaan piirissä ja kaikilla on mahdollisuus nähdä toisensa, ja lattiakuva puretaan yhdessä. Kokonaisvaltaisuus tulee ilmi siinä, että kertomuksessa on kehollisia, sanallisia ja kuvallisia elementtejä. Lisäksi asioita tulee saada kokea eikä pelkästään ymmärtää, ja tehdyn lattiakuvan merkitys tulee saada sanoittaa. Yhteisöllisyys näyttäytyy avoimuutena itselle ja toisille, ja toteutunut kuva on ryhmän peili. Piirissä oleminen ilmentää yhteisöllisyyttä, ja ihminen tarvitsee yhteisöä kasvaakseen omaksi itsekseen. (Mäkinen 2009, 13–14.)

Yhteisöllisyyden rinnalla yksilöllisyys on lattiakuvien metodin periaate, joka näkyy siinä, että ei ole olemassa vain yhtä oikeaa tapaa ymmärtää kertomusta. Työskentelyssä tulee antaa tilaa osallistujien omille ihmettelyille ja löydöille, eikä kokemuksia ja löytöjä saa rikkoa selittämällä. Lisäksi osallistujien yksityisyyttä on suojeltava, ja kaiken työskentelyssä tulee perustua vapaaehtoisuuteen. Erilaisuuden arvostaminen tarkoittaa sitä, että erilaisille ajatuksille ja tulkinnoille annetaan tilaa. Jokainen näkee asioita eri

tavalla, ja kaiken työskentelyssä tulee kunnioittaa toista. Voimaannuttaminen tulee ilmi siinä, että kertomuksissa on aina voimaannuttava näkökulma ja kertomukset avaavat toivon näkökulmia. Ihmisistä ja asioista etsitään elämää kannattelevia elementtejä, ja kertomusten tarkoitus ei ole etsiä ihmisten pahuutta ja huonoutta. Lisäksi vaikeille asioille ja kivuille tulee antaa tilaa, mutta niihin ei saa kiinnittyä liikaa. Arjen uskonnollisuus näyttäytyy siinä, että työskentely rakentaa siltaa osallistujien elämän ja uskon välille. Rukoukset sanoittavat kertomuksen keskeisiä teemoja, ja raamatunkertomus puhuu ihmisten elämän kokemuksista tai perustunteista. (Mäkinen 2009, 14.)

LÄHTEET:

Mäkinen, Aulikki 2007. Lattiakuvat. Helsinki: Lasten Keskus Oy.

Mäkinen, Aulikki 2009. Lattiakuvat 2. Helsinki: Lasten Keskus Oy.